

ДЕРЖАВНА НАУКОВА УСТАНОВА
«ЕНЦИКЛОПЕДИЧНЕ ВИДАВНИЦТВО»

ГЕРОЇ УКРАЇНИ

Російсько-українська
війна

ВИПУСК 4

КИЇВ 2026

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Державної наукової установи
«Енциклопедичне видавництво»
(Протокол № 1 від 07 січня 2026 р.)*

Авторський колектив: д. і. н., проф. Алла Киридон (кер. авт. колективу); д. філос. н., проф. Алла Арістова; к. і. н. Наталія Гаврилишина; Катерина Торопчинова; провідний редактор художній Михайло Гутман.

ГЕРОЇ УКРАЇНИ. Російсько-українська війна / Упоряд.: к. і. н. Наталія Гаврилишина; д. і. н., проф. Алла Киридон; кер. автор. колективу та заг. ред. д. і. н., проф. Алли Киридон. Київ : Державна наукова установа «Енциклопедичне видавництво», 2026. Вип. 4. 230 с

Видання пропонує статті енциклопедійного формату про Героїв України, які брали участь у російсько-українській війні та здобули найвищу державну нагороду. Статті, що увійшли до цієї збірки, були розміщені на порталі «Великої української енциклопедії». Сподіваємося, що пропоноване видання слугуватиме не лише увічненню героїв-пасіонарців, але й сприятиме підтриманню колективної пам'яті та міжпоколінній трансляції знань про події російсько-української війни.

Видання призначене для широкого загалу читачів.

Матеріал видання розміщено на умовах ліцензії
Creative Commons BY-SA (із зазначенням авторства —
поширення на тих самих умовах)

ПАМ'ЯТЬ ЯК СИМВОЛІЧНИЙ РЕСУРС. УВІЧНЕННЯ ПАМ'ЯТІ ПРО ГЕРОЇВ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Боротьба за незалежність, суверенітет, територіальну цілісність та недоторканність України проти агресії Російської Федерації, яка розпочалась 19 лютого 2014 р., «є наслідком послідовної російської імперської політики, спрямованої на заперечення та знищення української державності та ідентичності Українського народу, та включає тимчасову окупацію Російською Федерацією Автономної Республіки Крим та міста Севастополя; протидію агресії шляхом проведення анти-терористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях; здійснення заходів, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації проти України»¹. У Законі України «Про засади державної політики національної пам'яті Українського народу» йдеться про необхідність увічнення пам'яті про «визначні події в історії Українського народу; осіб, які брали участь у захисті незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, опорі тоталітарним режимам, зокрема у Війні за Незалежність України, борців за незалежність України у

¹ Про засади державної політики національної пам'яті Українського народу: Закон України № 4579-IX від 21 серпня 2025 року // Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4579-20#Text>

XX столітті; осіб, які здійснили героїчний вчинок, звершення в ім'я Батьківщини; осіб, які здійснили вагомий внесок у розбудову Української держави, підтримання міжнародного миру і безпеки, зміцнення міжнародного авторитету України; осіб, які зробили значний особистий внесок у захист політичних, економічних, культурних прав Українського народу, розвиток української науки, культури»².

Питання національної пам'яті є засадничими для державного будівництва й формування відчуття належності до нації, оскільки національна пам'ять є процесом збереження і відтворення інформації про минуле, символічною формою передачі культурних смислів. Практики колективного згадування та вшанування жертв і героїв війни є ключовим механізмом суспільної згуртованості, збереження колективної пам'яті, а також активного формування та зміцнення національної свідомості. Колективна пам'ять безпосередньо пов'язана з ідентичністю з огляду на те, що вона є вираженням колективного досвіду, який об'єднує групу, потрактовує сенс її минулого, причини нинішнього спільного буття і визначає надії на майбутнє. При цьому колективна пам'ять є універсальним транслятором смислів, цінностей і символів від покоління до покоління, що об'єднує в єдине цілісне утворення, яке зветься нацією³. Колективна пам'ять форматує образ минулого, увиразнює символи-маркери, слугує психоінформаційним каналом передання історичного досвіду (забезпечує тяглість поколінь) та чинником формування національної ідентичності.

У схваленому Законі України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» зазначено: «Українська національна ідентичність — стійке усвідомлення особою належності до української нації як самобутньої спільноти, об'єднаної назвою, символами, географічним та етносоціальним походженням, історичною пам'яттю, комплексом духовно-культурних цінностей, зокрема українською мовою і народними традиціями»⁴.

---

² Там само.

³ Киридон А. Потенціал комеморативних практик у конструюванні національної ідентичності: концептуалізація проблеми // Історична пам'ять. 2020. Вип. 42. С. 10.

⁴ Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності: Закон України № 2834-IX від 13 грудня 2022 р. // Відомості Верховної Ради (ВВР). 2023. № 46. Ст. 116. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2834-20#Text>

Упроваджувані в процеси національної ідентифікації комеморативні політики є політиками інтерактивного вироблення смислу, відтак передбачають смислове (ре-)конструювання пам'яті. Те, що пам'ятають про минуле, залежить від способу його репрезентації, від спроможності соціальних груп витворити образ минулого (при цьому акцентується та актуалізується здебільшого героїчне минуле).

Політика пам'яті допомагає формувати колективну інтерпретацію минулого та визначає, як певні події або фігури слід розуміти та вшановувати в суспільстві; при цьому інтерпретована історія набуває нових смислових інтенцій залежно від потреб і цілей суспільства. Така політика містить набір стратегій, законів або положень, які визначають способи відтворення минулих подій або пам'яті в суспільстві. Водночас політика пам'яті є ключовим інструментом формування національної ідентичності й на суспільному рівні сприяє груповій / національній ідентичності принаймні трояким чином.

По-перше, формування моделей пам'яттєвого дискурсу й трансляція вартостей спільноти. Політика пам'яті є тим символічним ресурсом, який використовується для виховання патріотизму, національно-громадянської ідентичності й толерантності.

По-друге, сфокусованість на усвідомленні спільного минулого (тобто спільного тривання в часі) має породжувати емоційний відгук серед членів спільноти. Серед заходів — влаштування розмаїтих ювілеїв, святкування річниць пам'ятних дат, найрізноманітніших інституцій, організацій тощо.

По-третє, інструменталізація політики пам'яті формує символічний універсум, який окреслює своєрідні символічні кордони спільноти за допомогою маркерів, що «випромінюють» смисли, норми й емоції. Завдяки цим символам колективна пам'ять переказує ідентифікаційні знаки, які допомагають відрізнати своїх від чужих⁵.

Відтак ідеться не лише про меморіальну, але й про змістовно-інформативну, комунікативну, соціальну та просвітницьку функцію політики пам'яті, що в умовах війни передусім передбачає достовірну фіксацію подій і поширення знань. Політика пам'яті визначає систему цілеспрямованих стратегій державних і недержавних акторів щодо регулювання цих уявлень, а практичним механізмом реалізації таких стратегій у символічному просторі є комеморація. Остання виступає

⁵ Киридон А. Пам'яттєва парадигма ідентичності: експлікація системотворчих сегментів комеморативних практик // Уманська старовина. 2021. Вип. 8. С. 160.

складником політики пам'яті та функціонує як механізм конструювання й відтворення колективної ідентичності через упорядковану репрезентацію історичного досвіду.

Комеморація — це багатовимірний соціокультурний і політико-символічний процес інституціоналізованого відтворення, інтерпретації та закріплення у суспільній свідомості пам'яті про події, постаті й явища минулого, що набули значення для формування національної ідентичності. Вона реалізується через систему комеморативних практик — нормативно, символічно та інституційно оформлених механізмів репрезентації історичного досвіду, спрямованих на його збереження, легітимацію та міжпоколіннєву трансляцію. До таких практик належать монументалізація публічного простору (спорудження пам'ятників і меморіальних комплексів), музеєфікація, ритуалізація пам'ятних дат на державному та локальному рівнях, архівна, освітня та медійна політика у сфері репрезентації минулого, а також публікація й популяризація історичних джерел, наративів (при цьому виконує функції селекції, нормативного закріплення та ієрархізації історичних наративів, забезпечуючи їхню легітимацію та трансляцію в міжпоколіннєвій перспективі) тощо. Комеморація не є нейтральним процесом: вона передбачає включення одних сюжетів до канону національної пам'яті та маргіналізацію інших, що надає їй виразного політичного та ідеологічного виміру.

Феномен комеморації (як свідомого увічнення) уявляється сукупністю соціокультурних мнемічних практик, що породжують комеморативні знаки / символи. Вибір комеморативних методів і засобів узалежнений від стану розвитку соціуму та політики пам'яті з відповідним усталенням символіко-мнемонічних кодів доби (вшанування героїв, відзначення / забуття подій, увиразнення топографічних об'єктів тощо)⁶. Комеморативні практики в процесах національної ідентифікації стають засобом духовного перетворення «старої» свідомості на «нову», ототожнення з героїчним минулим; стимулюючи національне самовизначення.

Сакралізація героїчної пам'яті історії країни символічними засобами увиразнює ціннісно-сміслові пріоритети спільноти.

У сучасному науковому вимірі тривають серйозні дискусії про те, що є героїзмом, а концепт «герой» наразі репрезентований складною

⁶ Киридон А. Пам'яттєва парадигма ідентичності: експлікація системотворчих сегментів комеморативних практик // Уманська старовина. 2021. Вип. 8. С. 58.

сукупністю рис та якостей⁷. Визнаючи героїзм багатоаспектним та варіативним⁸, серед основних його характеристик увиразнюють самовідданість та стійкість⁹. Героїзм, пов'язаний із фізичним ризиком, своєю чергою, поділяють на бойовий героїзм (діяння військового персоналу) та громадянський героїзм (діяння цивільних осіб), що передбачає героїчну дію на службі ідеалам¹⁰.

Широкий діапазон тлумачень і визначень має концепт «герой». За-рубіжні дослідники С. Бекер та Е. Іглі схарактеризували героїв як людей, здатних на фізичний ризик попри серйозні наслідки вчинку (включно з можливими летальними наслідками)¹¹. Упорядник монографії «Герої та знаменитості в українській культурі» О. Гриценко подав таке визначення: «Герой — широковідома постать; той, хто вчинив щось видатне, велике, завдяки чому уславився»¹². Герой — феномен національний і наднаціональний (універсальний), який постає в контексті історичного часу (доби), втілює актуальний образ кожного моменту історії, чи може бути позачасовим як відображення загальнолюдського ідеалу; яскрава непересічна особистість. Сутність поняття «герой» визначає ідея готовності змінити, перетворити, вдосконалити світ і людей. Культурний герой виступає як історична особа, і як збірний образ, втілюючи ідеалізований, міфологізований варіант непересічної особистості. Риси, які зазвичай приписують герою, — значущість (масштабність), добротворення. Сучасний герой — конкретно історичний чи узагальнений образ — це, насамперед, звияжець, воявник (від тради-

⁷ Голобородько О. О. Героїзація як феномен сучасної медіакультури // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. 2024. № 1. С. 127; Денисюк Ж. Репрезентація героїки в умовах інформаційного середовища // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. 2019. № 1. С. 31–38; Кротюк В. Феномен героїзму у контексті патріотичного виховання // Вісник Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія. 2020. № 4(47). С. 58–71; Falkenhayner N. What is the 'hero affect'? Outlining a research perspective on the affective role of heroizations in contemporary European popular culture // Journal of European Popular Culture. 2020. Vol. 11. Is. 2. P. 85–90 та ін.

⁸ Martens J. W. Definitions and Omissions of Heroism // American Psychologist. 2005. Is. 60 (4). P. 342–343.

⁹ Kinsella E. L., Ritchie T. D., Igou E. R. Zeroing in on Heroes: a prototype analysis of hero features // Journal of Personality and Social Psychology. 2015. Is. 108 (1). P. 115.

¹⁰ Franco Z., Blau K., Zimbardo P. G. Heroism: A conceptual analysis and differentiation between heroic action and altruism // Review of General Psychology. 2011. Is. 15 (2). P. 101.

¹¹ Becker S. W., Eagly A. H. The Heroism of Women and Men // American Psychologist. 2004. Is. 59 (3). P. 167.

¹² герої та знаменитості в українській культурі / Є. Кононенко, О. Різник, М. Рябчук та ін.; ред.-упоряд. О. Гриценко. Київ : УЦКД, 1999. 352 с.

ційного козака Мамай до осучасненого борця-захисника України), герой-митець, мислитель (класики української культури), а також людина в пошуках сенсу життя, свого призначення¹³. Відповідно до визначення академічного тлумачного словника української мови: «Герой. 1. Видатна своїми здібностями і діяльністю людина, що виявляє відвагу, самовідданість і хоробрість у бою і в труді. 2. Людина, яка втілює основні, типові риси певного оточення, часу, певної епохи тощо. 3. Головна дійова особа літературного твору. 4. Особа, яка чим-небудь відзначилась, привернула до себе увагу»¹⁴.

З позицій сучасної концепції студій пам'яті (memory studies) героїчний дискурс складають образи реальних чи винайдених історичних персонажів, які у колективній пам'яті чи суспільній свідомості набувають визначних характеристик, є упізнаваними, ідентичнісно-значущими та асоціативними для певної спільноти людей. Такий дискурс значною мірою визначає структуру суспільної пам'яті, її зміст: інформативне, емоційне, смислове навантаження¹⁵. Оповіді про героїв, які накопичуються суспільством разом з його розвитком, є важливими маркерами-символами пам'яті (або, за визначенням французького вченого П. Нора, — «ареалами / місцями пам'яті»¹⁶), своєрідними «слідами минулого у теперішньому». Динаміка розвитку суспільної пам'яті про героїчне залежить від актуальних політичних запитів. Так, «пам'ять стає гучнішою, коли окремим індивідам чи окремій нації потрібно означити себе як жертву або як героя; вона стає мовчазнішою або навіть зазнає амнезії, якщо минуле вважається злочинним»¹⁷. «Герой»-«Антигерой» у сучасному словнику зі студій пам'яті розглядаються як антитеза пам'яттєво-ідентичнісного дискурсу, побудована на наділенні одних людей героїчними позитивними рисами, а інших — на позбавленні таких рис¹⁸.

¹³ Ліщинська О. І. Образ сучасного героя: репрезентації в царині українського актуального мистецтва // Актуальні проблеми філософії та соціології. 2017. Вип. 20. С. 59, 61.

¹⁴ Словник української мови : в 11 т. / За ред. І. Білодіда. Київ : Наукова думка, 1970–1980. Т. 2. С. 55. URL: <https://553.slovaronline.com/18601-%D0%93%D0%95%D0%A0%D0%9E%CC%81%D0%99>

¹⁵ Волянюк О. Героїчний дискурс: політологічний аналіз понять і концепцій // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. 2015. Вип. 16. С. 108.

¹⁶ Нора П. Теперішнє, нація, пам'ять / Пер. з франц. А. Репа. Київ : Кліо, 2014. 272 с.

¹⁷ Європа та її болісні минувшини / Авт.-упоряд. Ж. Мінк і Л. Неймайер у співпраці з П. Боннарм; Пер. з фр. С. Марічева. Київ : Ніка-Центр, 2009. С. 259.

¹⁸ Національна та історична пам'ять: словник ключових термінів / Кер. авт. кол. А. М. Киридон. Київ : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2013. С. 71.

Проблематика «героїчного» та «героя» осмислюється через низку пов'язаних понять та категорій: подвиг, вчинок, обов'язок, відповідальність, патріотизм, шляхетність, самопожертва, безкорисливість, звитяга тощо. Образи героїв мають символічно-ціннісне значення для національної культури та загальної системи цінностей народу. При цьому варто зауважити, що особа не може уявити абстрактні цінності, вона завжди мислить про них історично, звертаючись до конкретних прикладів¹⁹. Створений образ може втілювати (а відтак і фіксувати чи закріплювати в свідомості) такі абстрактні ідеї, як-от патріотизм, героїзм, честь, трагедію, жаль, біль, радість тощо.

Звернення до образів героїв задає орієнтири, окреслює шлях належного і гідного національно-культурного поступу. Сьогодення має свої актуальні запити, викликані соціокультурними реаліями: відбувається героїзація конкретних людей, які стають своєрідною метафорою високих вчинків та сприяють інтегруванню національної спільноти. В умовах російсько-української війни йдеться про створення пантеону колективної пам'яті, наповненого іменами Героїв, які жертвовно присвятили життя служінню власному народові та державі. Пантеон Героїв має бути вплетеним в єдиний історичний наратив про російсько-українську війну, сприяти зміцненню національної ідентичності.

Збройне поле бою все більше трансформується на смислове поле бою, що потребує науково обґрунтованого осмислення відповідних процесів смисложиттєвої динаміки в перебігу цієї війни як здійснення екзистенції України як ключового цивілізаційного суб'єкта світового розвитку²⁰. У парадигмі наукового осмислення порушеної проблеми не викликає сумнівів важливість створення довідкових, зокрема енциклопедичних видань, що могли б висвітлювати й популяризувати подвиги воїнів-захисників.

Колектив Державної наукової установи «Енциклопедичне видавництво» від початку повномасштабної російсько-української війни визначив за необхідне репрезентацію в енциклопедичному чи словниковому

---

¹⁹ Meusburger P. Cultural Memories: An Introduction // Cultural Memories. The Geographical Point of View / Ed. by P. Meusburger, M. Heffernan, and E. Wunder. Dordrecht : Springer, 2011. P. 5.

²⁰ Ткаченко О. Екзистенційний вимір російсько-української війни // Україна: Консолідація. Соборність. Звитяжність. Вчинковість: матеріали круглих столів «Історія в нас і ми в історії: психологія історичної пам'яті» (19 жовтня 2022 р. та 19 жовтня 2023 р.) / За наук. ред. Ю. Шайгородського та С. Чуніхіної. Київ : Інститут соціальної та політичної психології НАПН України, 2023. С. 13.

форматі біографічних довідок про захисників. Відтак на порталі «Великої української енциклопедії» вже в 2022 р. було започатковано окрему рубрику — «Герої України в російсько-українській війні». В ній розміщено статті про захисників, яким присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка». Паралельно колективом Державної наукової установи «Енциклопедичне видавництво» започатковано створення кількох випусків довідково-біографічного видання «Герої України»²¹, до якого входять статті про Героїв України Революції гідності, Небесної Сотні, російсько-української війни. Метою видання є індивідуалізація й персоніфікування пам'яті про Героїв війни. Героїзм захисників заслуговує на вдячність та повагу суспільства. Водночас важливо зауважити, що йдеться не просто про конкретних захисників-звитязних воїнів та персоніфіковану пам'ять, а про особистості-символи. Зауважимо, що статті про Героїв України, які продовжують виконання бойових завдань, з метою безпеки та нерозголошення інформації в умовах теперішньої повномасштабної війни, поки не оприлюднюємо на порталі e-ВУЕ.

У підготовлених статтях про Героїв України у форматі фактологічної біографії (що суголосно стилістиці енциклопедії), а не оцінних штампів, упорядники видання прагнули закарбувати імена патріотів-пасіонаріїв²². Створення подібних наративів сприяє формуванню національної свідомості, популяризації героїчного дискурсу, вихованню патріотизму, увиразненню національної ідентичності тощо.

В основу видання покладено статті, оприлюднені на порталі «Великої української енциклопедії»²³.

У 2022 р. звання Героя України було присвоєно 196 особам (із них 89 — посмертно); 2023 р. — 143 особам (із них 102 — посмертно); 2024 р. — 145 особам (із них 98 — посмертно)²⁴. Станом на 26.01.2025 загальна кількість осіб, удостоєних найвищого державного звання «Герой України» (відповідно до оприлюднених Указів Президента Украї-

²¹ ГЕРОЇ УКРАЇНИ. Російсько-українська війна / Упоряд.: к. і. н. Наталія Гаврилишина; д. і. н., проф. Алла Киридон; кер. автор. колективу та заг. ред. д. і. н., проф. Алли Киридон. Київ : Державна наукова установа «Енциклопедичне видавництво», 2023. Вип. 1. 214 с.

²² Пасіонарна особистість — людина, що має бажання й потенціал змінювати світ на краще, агент змін у суспільстві, ініціатор позитивних інновацій.

²³ Детальніше див.: Гаврилишина Н. Герої України на сторінках «Великої української енциклопедії» // Українська енциклопедистика: постаті, події, поняття: збірник матеріалів / За заг. ред. д. і. н., проф. А. Киридон. Київ : Державна наукова установа «Енциклопедичне видавництво», 2022. С. 47–52.

²⁴ Список Героїв України.

ни) становить 1216. Орден «Золота Зірка» здобули 943 особи, орден Держави — 273 особи. Станом на 12.02.2026 р. оприлюднені укази щодо присвоєння звання Герой України 1218 особам. Семеро з них було позбавлено звань, ще на трьох рішеннями Ради національної безпеки і оборони України накладено тимчасові санкції у вигляді позбавлення державних нагород. Низка указів 2022–2026 років про присвоєння звання не публікувалася, але з різних джерел відома інформація про присвоєння звання ще принаймні 39 особам. Таким чином загальна кількість нагороджених — не менш як 1257 осіб.

Унаслідок проведеної пошукової роботи віднайдено й оприлюднено інформацію про Героїв України та підготовлено кілька випусків збірника «ГЕРОЇ УКРАЇНИ. Російсько-українська війна»²⁵. У першому випуску вміщено 78 біографій; у другому — 38, у третьому — 70. До четвертого випуску включено 76 біографій. У всіх випусках сюжетні нариси вибудовано за абетковим принципом розташування біографічних довідок.

Під час підготовки статей про Героїв України було використано офіційні джерела, розміщені на сайтах Президента України, Генерального штабу ЗСУ, Національної гвардії України, Головного управління розвідки Міністерства оборони України, Державної прикордонної служби України, місцевих органів влади, листування з освітніми закладами, територіальними громадами, родинами полеглих тощо. Інформацію у статтях про Героїв України доповнено з використанням відкритих інтернет-ресурсів тощо.

Підготували видання до друку співробітники Державної наукової установи «Енциклопедичне видавництво»: д. філос. н., проф. Алла Арістова; к. і. н. Наталія Гаврилишина; д. і. н., проф. Алла Киридон; Катерина Торопчинова; провідний редактор художній Михайло Гутман. Упорядник випусків — к. і. н. Наталія Гаврилишина.

Дякуємо представникам закладів освіти та місцевих органів влади, які відповідали на офіційні запити установи.

Висловлюємо щирі вдячність родинам, друзям, побратимам Героїв, які зі зболілим серцем від втрати, уточнювали сюжети, надавали інформацію, телефонували, листували.

---

²⁵ ГЕРОЇ УКРАЇНИ. Російсько-українська війна / Упоряд.: к. і. н. Наталія Гаврилишина; д. і. н., проф. Алла Киридон; кер. автор. колективу та заг. ред. д. і. н., проф. Алли Киридон. Київ : Державна наукова установа «Енциклопедичне видавництво», 2023. Вип. 1. 214 с.; Вип. 2. 2024. 154 с.; Вип. 3. 2025. 224 с.

Висловлюємо щирі співчуття родинам, друзям, побратимам Героїв!

Пошукова робота триває. Запрошуємо долучатися до написання статей, надання, верифікації та доповнення інформації. У разі виявлення неточностей у статтях просимо звертатись на електронну адресу Державної наукової установи «Енциклопедичне видавництво».

Сподіваємося, що пропоновані довідкові видання «ГЕРОЇ УКРАЇНИ. Російсько-українська війна» слугуватимуть не лише увічненню Героїв-пасіонаріїв, але і сприятимуть підтриманню колективної пам'яті та міжпоколінній трансляції знань про події російсько-української війни.

Вшанування героїв є важливими соціально-політичними та культурними практиками, що допомагають не лише зберігати пам'ять про минуле, транслювати культурні смисли, але й формулювати у суспільстві чіткі моральні орієнтири.

*Доктор історичних наук, професор
Алла Киридон*

БАГНЮК СЕРГІЙ КАЛЕНИКОВИЧ

Багнюк Сергій Каленикович (29.03.1979, с. Фаринки, тепер Камінь-Каширського району Волинської області, Україна — 09.05.2023, с. Орлянське, Куп'янського району Харківської області, Україна; похований у с. Північному Камінь-Каширського району) — військовослужбовець, солдат Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2024, посмертно).

Народився в багатодітній сім'ї. Закінчив Пнівненську середню школу (1996; тепер ліцей); Камінь-Каширське професійно-технічне училище (1998; тепер вище професійне училище), здобув професію машиніста бульдозера, скрепера, грейдера причіпного.

Проживав у с. Верхах (Камінь-Каширського району), потім — у м. Ковелі (обидва — Волинська область), повернувся до рідного села. Займався будівельною справою.

Із початком повномасштабного наступу російських військ в Україну (від 24.02.2022) приєднався до лав територіальної оборони. Від квітня 2022 служив солдатом кулеметного відділення кулеметного взводу 1-го стрілецького батальйону 14-ї окремої механізованої бригади імені князя Романа Великого оперативного командування «Захід» Сухопутних військ ЗСУ. Позивні «Буханець», «Калінчик».

Від червня 2022 брав участь у військових діях у районі міст Соледар і Бахмут Донецької області, на Харківському напрямку. Восени 2022 отримав поранення, але повернувся до служби.

Загинув 09.05.2023 від артобстрілу під час виконання бойового завдання.

Залишилися мама, донька.

Вогнева група під командуванням С. Багнюка знищила 10 окупантів і БТР-80, пошкодила бронетранспортер, захопила дві бойові машини піхоти (БМП) і виявила склад з артилерійськими боєприпасами. Знешкодив 10 окупантів.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (30.09.2024, посмертно).

Орден «За мужність» III ступеня (28.09.2023, посмертно).

Пам'ятна відзнака «Князівський хрест Героя “Навіки в строю”» (посмертно).

Додатково

Побратими розповідають про С. Багнюка як про веселу, доброзичливу людину. Любив жартувати та співати, чим підіймав бойовий дух військових.

Позивний «Буханець» — від народної назви автомобіля УАЗ-3303, якою кермував С. Багнюк.

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 601/2023 від 28 вересня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/6012023-48257>

Про присвоєння С. Багнюку звання Герой України: Указ Президента України № 653/2024 від 30 вересня 2024 р. // Президент України. 2024. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/6532024-52237>

Література

Гайдучик І. Воював не лише зброєю, а й жартами та піснею // Полісся. 2023. URL: <http://polissia.net/?p=18834>

Багнюк Сергій Каленикович // Камінь-Каширська міська громада. 2024. URL: <https://kmlk-gromada.gov.ua/news/1723797643/>

Катеринчук Б. Волинянина Сергія Багнюка удостоєно звання Героя України // Волинь. 2025. URL: <https://www.volyn.com.ua/news/281726-zvannia-heroia-za-syna-otrymaly-ioho-mama-i-donka>

Шевчук Б. Знищив групу окупантів та підбив російську техніку: волинянин став Героєм України посмертно // Суспільне Луцьк. URL: <https://suspilne.media/lutsk/919383-znisiv-grupu-okupantiv-ta-pidbiv-rosijsku-tehniku-volinanin-stav-geroem-ukraini-posmertno/>

БЕЛІКОВ
ОЛЕКСІЙ ОЛЕКСАНДРОВИЧ

Беліков Олексій Олександрович (12.12.1987, с. Білозерне, тепер Кропивницького району Кіровоградської області, Україна — 10.06.2023, м. Київ; похований 15.06.2023 у м. Кривому Розі Дніпропетровської області, Україна) — військовослужбовець, молодший сержант Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2025, посмертно).

Після закінчення професійно-технічного училища № 45 (тепер Криворізький центр професійної освіти металургії та машинобудування) працював у м. Кривому Розі.

Від 2014 брав участь в антитерористичній операції на Сході України. Служив у складі 40-го батальйону територіальної оборони «Кривбас» (2015 розформований). Брав участь у боях за м. Іловайськ та м. Дебальцеве Донецької області, отримав поранення.

Працював оператором посту керування станом гарячої прокатки сортопрокатного цеху № 2 ПАТ «АрселорМітталКривийРіг», був рідальником гарячого металу, згодом — оператором прокатки.

Від 2018 служив у ЗСУ за контрактом. Виконував бойові завдання на території Луганщини та Донеччини.

Від початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну (24.02.2022) служив у складі 54-ї окремої механізованої бригади імені Івана Мазепи. Після чергового поранення не відновився, однак повернувся до побратимів.

Під час виконання бойового завдання з групою розвідників потрапив на заміновану територію та отримав мінно-вибухову травму, несумісну з життям.

10.06.2023 помер у військовому шпиталі.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (21.02.2025, посмертно).

Орден «За мужність» III (25.12.2015), II (18.07.2023), I ступенів (29.09.2023, посмертно).

Звання «Почесний громадянин міста Кривого Рогу» (28.05.2025, посмертно).

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 722/2015 від 25 грудня 2015 р. // Президент України. 2015. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/7222015-19685>

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 437/2023 від 18 липня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4372023-47553>

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 673/2023 від 29 вересня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/6732023-48533?fbclid=IwAR3XxxI1M0cBbyykikI7QnaTCiOhK65pgN5u2P-YOP41F3JLbRjqGE6lg>

Про присвоєння О. Белікову звання «Герой України»: Указ Президента України № 110/2025 від 21 лютого 2025 р. // Президент України. 2025. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1102025-53889>

Література

Онищенко А. Війна забрала життя ще одного героя-металурга // Газета металурга. 2023. URL: <https://metallurg.online/novyny/viyna-zabrala-zhyttia-shche-odnoho-heroia-metallurha>

Бикова Є. Військовому з Кривого Рогу Олексію Белікову присвоїли звання Героя України посмертно // Перший Криворізький. 2025. URL: <https://1kr.ua/ua/news-99714.html>

БІЛОУС МИКОЛА ОЛЕКСАНДРОВИЧ

Білоус Мико́ла Олексáндрович (28.06.2002, м. Николаїв, Україна — 29.11.2023, поблизу с. Вербового Пологівського району Запорізької області, Україна) — військовослужбовець, лейтенант Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2024, посмертно).

Народився у сім'ї військовослужбовців. Захоплювався історією, правом. Займався боксом, кандидат у майстри спорту. Після дев'ятого класу вступив до юридичного ліцею, згодом до Військової академії (м. Одеса).

З початком повномасштабного вторгнення РФ (24.02.2022) перебував у складі групи курсантів на гірській підготовці в Карпатах. Повернувшись до м. Одеси захищав його від спроби прориву ворожих диверсійно-розвідувальних груп.

2023 закінчив Військову академію (м. Одеса). Відтоді проходив військову службу за контрактом, виконував бойові завдання. Служив командиром розвідувального взводу 1-го десантно-штурмового батальйону 82-ї окремої десантно-штурмової (з серпня 2024 — Буковинської) бригади Десантно-штурмових військ ЗСУ (місце дислокації — м. Чернівці). Пройшов навчання в Німеччині.

Брав участь у боях за звільнення окупованих ворогом територій і населених пунктів на Запорізькому напрямку. Під час виконання бойових завдань неодноразово виявляв героїзм, пов'язаний із ризиком для життя. Позивний «Белій».

У бою отримав тяжке поранення, загинув дорогою під час евакуації.

У листопаді 2023 бойовий підрозділ під командуванням лейтенанта М. Білоуса під безперервними артилерійськими і мінометними обстрілами повернув утрачені позиції. Знищив ворожу групу, організував оборону та відбив спробу контратаки ворога.

Попри отримане тяжке поранення продовжив керувати зведеним підрозділом та евакуацією поранених бійців.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (23.08.2024, посмертно). Нагороду вручив родині Президент України В. Зеленський у м. Києві (31.01.2025).

Орден Богдана Хмельницького III ступеня (03.09.2023), нагрудний знак «Хрест хоробрих» (01.12.2023).

Мама М. Білоуса: «Оскільки я служила в ДШВ, то маю 22 стрибки з парашутом. Йому теж дуже це подобалося. Коли Коля стрибнув вперше, радості не було меж. Як тільки приземлився, відразу мені зателефонував, бо знав, що я хвилююся. Всього він встиг здійснити 18 стрибків, і все казав, що хоче перевершити мене у цьому. Мріяв, щоб ми з ним стрибнули разом. Але почалося повномасштабне вторгнення...».

Цит. за: Пам'яті Героя України, лейтенанта ЗСУ Миколи Білоуса (позивний «Белій») // Укрінформ. 2025. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3974438-pamati-geroa-ukraini-lejtenanta-zsu-mikoli-bilousa-pozivnij-belij.html>

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 554/2023 від 3 вересня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/5542023-48025>

Про присвоєння М. Білоусу звання Герой України: Указ Президента України № 567/2024 від 23 серпня 2024 р. // Президент України. 2024. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/5672024-51709>

Література

Гожбур П. Героя України Миколу Білоуса з Миколаєва посмертно нагородили орденом «Золота Зірка» // Суспільне Миколаїв. 2025. URL: <https://suspilne>

media/mykolaiv/938667-geroa-ukraini-mikolu-bilousa-z-mikolaeva-posmertno-nagorodili-ordenom-zolota-zirka/

Пам'яті Героя України, лейтенанта ЗСУ Миколи Білоуса (позивний «Белій») // Укрінформ. 2025. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3974438-pamati-geroa-ukraini-lejtenanta-zsu-mikoli-bilousa-pozivnij-belij.html>

Президент відзначив найвищими державними нагородами захисників і передав ордени рідним загиблих Героїв України // Президент України. 2025. URL: <https://www.president.gov.ua/news/prezident-vidznachiv-najvishimi-derzhavnimi-nagorodami-zahis-95813>

БОБРИЦЬКИЙ ПАВЛО СЕРГІЙОВИЧ

Бобрицький Павло́ Сергі́йович (05.07.1996, с. Козіївка, тепер Богодухівського району Харківської області, Україна — 05.06.2022, с. Гусарівка Ізюмського району Харківської області, Україна; похований у рідному селі) — військовослужбовець, лейтенант Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2025, посмертно).

2011 закінчив 9 класів Козіївської середньої школи. Захоплювався історією, нумізматикою. Після закінчення Краснукського професійного аграрного ліцею (Харківської області) здобув фах водія-тракториста та добровільно пішов до військкомату. Проходив вишкіл у 169-му навчальному центрі імені князя Ярослава Мудрого (в/ч 0665, с-ще Десна Чернігівського району Чернігівської області), згодом у 36-й бригаді морської піхоти імені контр-адмірала Михайла Білинського (в/ч А2802).

Брав участь в антитерористичній операції на Сході України та операції Об'єднаних сил. Учасник оборони м. Маріуполя Донецької області. 2017 уклав контракт на проходження військової служби у складі 92-ї окремої механізованої бригади імені кошового отамана Івана Сірка (від 2023 — штурмова). Долучився до оборони населених пунктів Донецької та Луганської областей.

2018 вступив до Національної академії Сухопутних військ імені Петра Сагайдачного (м. Львів), яку 05.03.2022 достроково закінчив і здобув офіцерське звання під час повномасштабного наступу російських військ в Україну. Брав участь в обороні м. Києва. Лейтенант П. Бобрицький командував взводом у 4-й окремій танковій бригаді Сухопутних військ ЗСУ (в/ч 7015). Позивний «Фокс».

Тримав оборону на найскладніших напрямках поблизу міст Соледара, Бахмута, Авдіївки (усі — Донецької області), згодом брав участь у звільненні Харківщини.

Загинув під час виконання бойового завдання.

Залишилися мама, вітчим, брат, наречена.

05.06.2022 взвод лейтенанта П. Бобрицького у складі танкової роти виконував бойове завдання поблизу с. Гусарівки. Ворог інтенсивно обстрілював з артилерії українські бойові позиції. Військовослужбовці отримали завдання перешкодити подальшому наступу ворога. П. Бобрицький узяв на себе командування (танк командира роти зазнав пошкодження) та врятував піхоту і техніку. Тоді ж танк уразила протитанкова ракета, в результаті чого загинули П. Бобрицький та навідник танку.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (21.02.2025, посмертно).

Медаль «Захиснику Вітчизни» (12.07.2022, посмертно).

Відзнака Президента України «За участь в Антитерористичній операції» (17.02.2016).

Звання «Почесний громадянин Краснокутської селищної територіальної громади» (08.08.2025, посмертно).

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 493/2022 від 12 липня 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4932022-43285>

Про присвоєння П. Бобрицькому звання Герой України: Указ Президента України № 96/2025 від 21 лютого 2025 р. // Президент України. 2025. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/962025-53837>

Література

Бобрицький Павло Сергійович // Краснокутська селищна рада. URL: <https://krkut.gov.ua/selrada/mem-geroiv/bobr>

Бобрицький Павло Сергійович (позивний «Фох») // Чугуївська міська рада.
2025. URL: <https://chuguiv-gromada.gov.ua/bobrytsky-pavlo-serhiyovych-pozyvnyy-fox/>

БОГАТИРЕНКО ВЛАДИСЛАВ МИКОЛАЙОВИЧ

Богатиренко Владислав Миколайович (20.12.1999, с. Тарасівка, тепер Охтирського району Сумської області, Україна — 16.07.2023, м. Дніпро, Україна; похований 20.07.2023 у рідному селі) — військово-службовець, солдат Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2024, посмертно).

Закінчив місцеву школу, філію Державного навчального закладу «Охтирський центр професійно-технічної освіти» (с-ще Велика Писарівка) за спеціальністю «Слюсар з ремонту сільськогосподарських машин та устаткування. Тракторист-машиніст сільськогосподарського (лісгосподарського) виробництва (категорії «А1», «А2», «В1»). Водій автотранспортних засобів (категорія «С»).

Пройшов строкову службу. Підписав контракт із ЗСУ, був водієм. Позивний «Богатир».

Проживав із родиною у містах Бахмуті, Києві та Сумах.

Із початком повномасштабного вторгнення РФ в Україну перебував у лавах ЗСУ. Служив у 30-й окремій механізованій бригаді імені князя Костянтина Острозького. Виконував бойові завдання на різних ділянках фронту. Завдяки його мужності та професіоналізму знищено значну кількість живої сили противника і ворожої техніки. Кілька разів був поранений і щоразу повертався на фронт.

16.07.2023 помер у військовому шпиталі (м. Дніпро) від несумісних із життям ран.

Залишилися дружина, двоє дітей, батьки, брат і сестра.

Під час боїв на Донеччині у 2023 воїн особисто знищив дев'ятьох окупантів, зокрема бойовиків ПВК «Вагнер», та ще двох узяв у полон. Під щільним вогнем надавав допомогу пораненим побратимам та евакуював їх. 15.07.2023 під час бою в районі с. Залізнянського Бахмутського району Донецької області, поблизу м. Соледача знищив чотирьох найманців ПВК «Ветерани», але сам зазнав тяжких множинних поранень.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (23.08.2024, посмертно).

Нагрудний знак «Сталевий хрест» (грудень 2022).

Відзнака командувача Сухопутних військ ЗСУ — нагрудний знак «За особисту хоробрість» (квітень 2023).

Звання «Почесний громадянин міста Суми» (28.02.2025, посмертно), «Почесний громадянин Великописарівської громади» (22.04.2025, посмертно).

Джерело

Про присвоєння В. Богатиренку звання «Герой України»: Указ Президента України № 566/2024 від 23 серпня 2024 р. // Президент України. 2024. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/5662024-51713>

Література

Тягленко О. Будемо пам'ятати... не пробачимо! // Ворскла. 2023. URL: <https://vorskla1930.com.ua/gromada/budemo-pamyataty-ne-probachymo/>
Герої не вмирають! Владислав Богатиренко // Офіційний сайт Сумської міської ради, виконавчих органів Сумської міської ради та Сумського міського голови. 2024. URL: <https://smr.gov.ua/en/misto/pro-sumchan/oblichchya-gerojiv-sumchan/587-heroi-ne-vmyraiut/lypen/31653-geroji-ne-vmirayut-vladislav-bogatirenko.html>

Богатиренко Владислав Миколайович // Книга пам'яті Сумської області. URL: <https://sumymemory.gov.ua/database/rosiisko-ukrainska-viina/32025-bohatyrenko-vladyslav-mykolaiovych.html>

Володимир Зеленський розповів історії воїнів, які стали Героями України // АрміяInform. 2025. URL: <https://armyinform.com.ua/2025/01/31/volodymyr-zelenskyj-rozpoviv-istoriyi-voyiniv-yaki-staly-geroyamy-ukrayiny/>

БУРЯК ДАНИЛО ОЛЕКСІЙОВИЧ

Буряк Данило Олексійович (16.02.1994, м. Мелітополь Запорізької області, Україна — 24.07.2023, поблизу с. Андріївки Бахмутського району Донецької області, Україна; похований у м. Києві, Україна) — військовослужбовець, старший солдат Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2024, посмертно).

У підлітковому віці втратив батьків. Його виховували бабуся та тітка. Закінчив загальноосвітню школу № 9 (2011), Мелітопольське вище професійне училище (2013, отримав фах токаря). Від 2013 навчався на природничо-географічному факультеті Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького. Того ж самого року долучився до лав ЗСУ. Захоплювався кінематографом (позивний «Голлівуд»).

Із початком російсько-української війни (2014) підписав контракт із ЗСУ, служив у складі 28-ї окремої механізованої бригади Лицарів Зимового Походу. Учасник антитерористичної операції на Сході України та операції Об'єднаних сил. 2015 брав участь у боях за м. Мар'їнку Покровського району Донецької області.

Після завершення служби переїхав жити до м. Києва (2018), працював охоронцем. Займався спортом, кікбоксингом.

Із початком повномасштабного вторгнення РФ в Україну (24.02.2022) приєднався до добровольчого територіального об'єднання «Азов» у м. Києві (від січня 2023 — 3-тя окрема штурмова бригада Сухопутних військ ЗСУ). Брав участь в обороні Київщини, в боях за села Мощун та Горенка Бучанського району Київської області (березень 2022).

Наприкінці березня 2022 брав участь у спеціальній операції Головного управління розвідки у м. Маріуполі Донецької області. Отримав поранення руки. Після лікування у м. Дніпрі продовжив службу на посаді стрільця-оператора у штурмовому зводі «Мирон» у складі 2-го штурмового батальйону 3-ї окремої штурмової бригади. Займався підготовкою військовослужбовців. Узимку 2023 стримував просування російських військ біля с. Кліщівки Бахмутського району. Задіяний в усіх штурмових операціях своєї роти від 06.05 до 24.07.2023 як командир штурмової групи.

Загинув від кульового поранення в голову, прикриваючи побратимів. Разом із ним загинули бійці: молодший сержант С. Миронюк (Герой України, посмертно) та солдат О. Курій. Похований на Лук'янівському кладовищі у м. Києві.

Залишилися бабуся, тітка, наречена.

У березні 2022 зголосився летіти в окуповане м. Маріуполь, де провів тиждень, виконуючи бойове завдання. Завдяки його сміливості і професійним навичкам бійці штурмових груп сил спротиву добиралися до укриттів після бойових виходів, не зазнаючи безповоротних втрат. Вогнем прикриваючи евакуацію важкопоранених, сам отримав важке ураження і був вивезений на безпечну територію.

Неодноразово в наступальних боях полонив військовослужбовців російської армії.

Його лідерство та стратегічні знання допомагали підрозділу стабілізувати лінію фронту на відведеному напрямку поблизу м. Бахмута 2022.

За особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (05.12.2024, посмертно).

Медалі «Ветеран війни», «Учасник АТО», «Воєнна розвідка України» (31.05.2022), «За сприяння обороні Києва» (31.01.2023), «Золотий хрест» (07.08.2023, посмертно).

Джерело

Про присвоєння Д. Буряку звання Герой України: Указ Президента України № 821/2024 від 05 грудня 2024 р. // Президент України. 2024. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/8212024-53077>

Література

Кухарчук Д. Данило Буряк — один з тих, хто здійснив найсміливіший чин в сучасній війні // Цензор.НЕТ. 2023. URL: <https://censor.net/ru/b3436503>

ВАХОВСЬКИЙ ІВАН ВОЛОДИМИРОВИЧ

Ваховський Іван Володимирович (24.06.1996, м. Броди, тепер Золочівського району Львівської області, Україна — 31.03.2022, с-ще Рибаківське Маріупольського району Донецької області, Україна; перепохований 27.05.2024 у рідному місті) — військовослужбовець, капітан (2022, посмертно) Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2024, посмертно).

Із дитинства мріяв бути пілотом.

Закінчив Львівський державний ліцей з посиленою військово-фізичною підготовкою імені Героїв Крут (2013), Харківський національний університет повітряних сил імені Івана Кожедуба (2018, з відзнакою). Тричі брав участь у параді до Дня Незалежності України. Увійшовши до переліку найкращих випускників 2018, здобув право обирати місце служби.

Служив на посаді бортового авіаційного техніка вертолітної ланки вертолітної ескадрильї у 16-й окремій бригаді армійської авіації «Броди» Сухопутних військ ЗСУ (в/ч А2595). Від 2018 — учасник антитерористичної операції на Сході України та операції Об'єднаних сил.

2020–2021 — учасник миротворчої місії в межах ООН у Демократичній Республіці Конго. Під час виверження вулкана Ньїрагонго разом з іншими миротворцями був залучений до евакуації населення.

Повномасштабну фазу російсько-української війни (від 24.02.2022) зустрів у м. Мелітополі Запорізької області (один із головних напрямків наступу російського агресора). Українські воїни встигли підняти в повітря і врятувати всі борти. Спочатку екіпаж виконував бойові по-

льоти переважно на ураження наземних цілей. У лютому–березні 2022 виконав 12 бойових вильотів у складі екіпажу гелікоптера Мі-8.

Загинув під час виконання бойового завдання (2022). Вважався зниклим безвісти. Був похований окупантами у братській могилі на території с-ща Мангуш Маріупольського району. Тіло І. Ваховського повернули у червні 2023 (унаслідок обміну). Внаслідок експертизи ДНК, проведеної весною 2024, ідентифіковано останки й підтверджено факт загибелі військовослужбовця.

Залишилися мама, брат і наречена.

27.02.2022 здійснив перший політ у м. Маріуполь для евакуації поранених військовослужбовців. Гелікоптер був обстріляний зі стрілецької зброї, вдалося врятувати команду та 19 поранених військовослужбовців.

31.03.2022 екіпаж гелікоптера у складі Ю. Тимуса, Д. Бадіки, І. Ваховського вирушив у групі з чотирьох гелікоптерів. Доставивши продовольство, медикаменти на завод «Азовсталь», під час повернення на підконтрольну Україні територію, потрапили у ворожу засідку в районі с-ща Рибакське. У борт влучило 2 ракети. Загинув екіпаж та евакуйовані поранені захисники «Азовсталі».

За особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (11.12.2024, посмертно).

Орден Данила Галицького (16.03.2022, посмертно), орден Богдана Хмельницького III ступеня (2022, посмертно).

Життя І. Ваховського відображено у документальному фільмі «Все добре, мам» (2023).

На його честь перейменовано частину вулиці Конюшківської у м. Бродах (11.07.2025).

Додатково

Захоплювався музикою, грав на бас-гітарі, любив малювати, подорожувати, дивитися документальні фільми.

І. Ваховський прагнув здобути професію пілота, але через проблеми зі здоров'ям обрав професію бортмеханіка.

Планував весілля.

Президент України В. Зеленський під час відзначення воїна найвищою державною нагородою зазначив: «У лютому–березні 2022 року виконав 12 бойових вильотів, зокрема евакуював 19 поранених із Маріуполя. Тридцять першого березня у складі групи українських вертольотів здійснив бойовий виліт до оточеного заводу «Азовсталь». На зворотному шляху група потрапила під ворожий обстріл. Екіпаж, до складу якого входив Іван Ваховський, відволік вогонь на себе і врятував інші три вертольоти ціною свого життя».

Цит. за: Ви — найміцніша опора України: Президент відзначив воїнів найвищими державними нагородами // Президент України. 2025. URL : <https://president.gov.ua/news/vi-najmicnisha-opora-ukrayini-prezident-vidznachiv-voyiniv-n-97737>

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 140/2022 від 16 березня 2022 р. // Верховна Рада України. 2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/140/2022#Text>

Про присвоєння І. Ваховському звання Герой України: Указ Президента України № 851/2024 від 11 грудня 2024 р. // Президент України. 2024. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/8512024-53173>

Література

Мазур Є. Політ ангелів. Як жив і загинув вертолітник Іван Ваховський, учасник легендарної місії порятунку поранених з Азовсталі // NV. Україна. 2024. URL: <https://nv.ua/ukr/ukraine/events/viyna-rosiji-proti-ukrajini-chim-zhiv-i-pro-shcho-mriyav-uchasnik-operacii-poryatunku-poranenih-z-mariupolya-50472159.html>

Ви — найміцніша опора України: Президент відзначив воїнів найвищими державними нагородами // Президент України. 2025. URL : <https://president.gov.ua/news/vi-najmicnisha-opora-ukrayini-prezident-vidznachiv-voyiniv-n-97737>

Президент відзначив воїнів найвищими державними нагородами // АрміяInform. 2025. URL : <https://armyinform.com.ua/2025/05/12/prezydent-vidznachyv-voyiniv-najvyshhymy-derzhavnymy-nagorodamy/>

Про вшанування та увічнення пам'яті Героїв України: підполковника Тимуса Юрія Володимировича, капітана Ваховського Івана Володимировича // Бродівська міська територіальна громада. 2025. URL: <https://mrbrody.dosvit.org.ua/documents/cmd5q0bmpfjkw0849g7ipkhcs?fbclid=IwY2xjawN56PpleHRuA2FlbQIxMA BicmlkETFqM0Uxb2xPS0p4QXNrdnls c3J0YwZhcHBfaWQQMjlyMDM5MTc>

4ODIwMDg5MgABHv3-kjAp3kHjYl12yj5lU8IhdoKlqZMILr5eSV7noofqRnotmU8e
ajUISchV_aem_53sNojDJYty5hZjKohUZtA

Іван Ваховський // Наші крутянці. Львівський ліцей з посиленою військово-
фізичною підготовкою імені Героїв Крут. URL: [https://ldl-gk.lviv.ua/litsej/
pro-litsej/nashi-krutyantsi/](https://ldl-gk.lviv.ua/litsej/pro-litsej/nashi-krutyantsi/)

ВОЛОЧАЄВ ДЕНИС ОЛЕКСАНДРОВИЧ

Волочаєв Дени́с Олексáндрович (23.12.1981, м. Ворошиловград, тепер м. Луганськ, Україна — 01.12.2019, с. Староласпа, тепер Кальміуського району Донецької області, Україна; похований у с-щі Козині Обухівського району Київської області, Україна) — правоохоронець, спортсмен, військовослужбовець, полковник Служби безпеки України (СБУ), учасник російсько-української війни (етап антитерористичної операції на Сході України та операції Об'єднаних сил), Герой України (2019, посмертно).

Проживав у м. Ірпені Бучанського району Київської області. Після закінчення 2003 Національної академії державної податкової служби України (тепер Національний університет державної податкової служби України; м. Ірпінь) працював у податковій міліції; 2004–2019 — в Управлінні державної охорони України та СБУ.

Майстер спорту міжнародного класу з військово-спортивного багатоборства. Майстер спорту України з практичної та кульової стрільби. Володар Кубку України з практичної стрільби (2018; карабін). Чемпіон та призер світових і європейських змагань зі снайпінгу серед військових та правоохоронців. 2019 на Чемпіонаті світу зі снайпінгу завоював третє місце в особистій першості та перше — у командному заліку.

2011–2014 проходив службу в Управлінні державної охорони України.

Від 2014 у складі групи спецпризначення «А» Центру спеціальних операцій СБУ виконував бойові завдання із протидії проникненню диверсійно-розвідувальних груп та запобігання терористичних актів на Сході України. Пройшов 18 ротаций. Позивний «Бахус». Був керівником багатьох спецоперацій.

30.11–01.12.2019 група «А» вела розвідку і спостереження на лінії зіткнення поблизу с. Староласпи. Диверсійно-розвідувальна група воєногра здійснила спробу прориву в тил позицій Об'єднаних сил. Командування ООС задіяло резервну групу, до складу якої входили полковники Д. Волочаєв і Д. Каплунов. Після виконання завдання спецпризначенці потрапили на заміновану територію. Унаслідок підриву на міні Д. Каплунов загинув, Д. Волочаєв отримав важке поранення. Помер під час евакуації.

Залишилися батьки, дружина, два сини.

За особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (03.12.2019, посмертно).

Ордени Богдана Хмельницького III ступеня, «За мужність» III (2016) та II (2018) ступенів.

Відзнака Президента України «За участь в Антитерористичній операції».

На честь Героя України встановлено меморіальну дошку на фасаді Національного університету державної податкової служби України (2020).

На честь Д. Волочаєва проводяться спортивні та військові турніри, а його ім'ям названо один з курсів Національної академії СБУ.

Джерела

Про відзначення державними нагородами України з нагоди Дня незалежності України: Указ Президента України № 339/2016 від 22 серпня 2016 р. //

Президент України. 2016. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3392016-20389>

Про відзначення державними нагородами України з нагоди Дня Служби безпеки України: Указ Президента України № 75/2018 від 23 березня 2018 р. //

Президент України. 2018. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/752018-23830>

Про присвоєння звання Герой України: Указ Президента України № 877/2019 від 3 грудня 2019 р. // Президент України. 2019. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/8772019-30785>

Література

Волочаєв Денис Олександрович («Бахус») // Книга пам'яті полеглих за Україну.

URL: <https://memorybook.org.ua/3/volochaev.htm>

Волочаєв Денис Олександрович // Національна академія Служби безпеки України. URL: <https://www.nasbu.edu.ua/ua/103-volochaev-denis-oleksandrovich-nazavzhdi-v-stroyu>

Волочаєв Денис Олександрович // Служба безпеки України. URL: <https://ssu.gov.ua/nashi-heroi/Volochaiev-Denys-Oleksandrovych>

ГІЛЯНЧУК ЮРІЙ ВОЛОДИМИРОВИЧ

Гілянчук Юрій Володимирович (22.01.1985, с. Мощаниця, тепер Рівненського району Рівненської області, Україна — 15.05.2023, м. Авдіївка Покровського району Донецької області, Україна; похований 20.05.2023 у рідному селі) — військовослужбовець, солдат Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2024, посмертно).

2002 закінчив Мощаницьку школу (тепер ліцей). Навчався в Острозькому вищому професійному училищі, здобув професію зварювальника-водія. Пройшов строкову службу.

Від 2017 брав участь у антитерористичній операції на Сході України та операції Об'єднаних сил. Згодом працював на будівництві. Від 2019 проживав у м. Броварах Київської області.

Добровільно мобілізувався 09.03.2022. Служив солдатом у 110-й окремій механізованій бригаді імені генерал-хорунжого Марка Безручка (в/ч А4007). Виконував бойові завдання в районі м. Авдіївки Донецької області. Загинув під час обстрілу.

Залишилися батьки, дружина, діти.

Брав участь у бойових діях на Авдіївському напрямку. Завдяки його мужності та професіоналізму було знищено живу силу противника і військову техніку. Зазнав поранення, але зміг евакуювати трьох поранених побратимів. Попри мінометні обстріли, висунувся на вогневі позиції та безперервно стріляв на ураження. Завдяки цьому вдалося зберегти позиції ЗСУ.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (06.05.2024, посмертно).

Грамота «За відданість у виконанні Конституційного та військового обов'язку, бездоганну службу».

Медаль «Захисникам Вітчизни» (06.01.2023).

На фасаді Мощаницького ліцею 16.05.2024 встановлено меморіальну дошку.

Джерело

Про присвоєння Ю. Гілянчуку звання «Герой України»: Указ Президента України № 274/2025 від 6 травня 2024 р. // Президент України. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2742024-50605>

Література

Гілянчук Юрій Володимирович // Острозька міська рада. Герої не вмирають! URL: <https://ostroh-rada.gov.ua/heroes.html>

Гілянчук Юрій Володимирович // Броварська міська рада. URL: <https://memorial.brovary-rada.gov.ua>

Гілянчук Юрій Володимирович (22.01.1985–15.05.2023) // Революція гідності. Війна. Рівненщина. URL: <https://memory.rv.ua/gilyanchuk-yurij/>

ГОЛУБ РОМАН МИРОНОВИЧ

Голуб Роман Миронович (11.02.1997, м. Івано-Франківськ, Україна — 30.12.2023, селище Спірне Бахмутського району Донецької області, Україна; похований 04.01.2023 у с. Чукалівка Івано-Франківського району Івано-Франківської області, Україна) — військовослужбовець, головний сержант Національної гвардії України (НГУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2025, посмертно).

Закінчив ліцей № 21 імені Євгена Коновальця Івано-Франківської міської ради. Навчався в Івано-Франківському фаховому коледжі технологій і бізнесу, вступив до Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу.

Із початком повномасштабного вторгнення приїхав до м. Києва, долучився до добровольчого батальйону «Свобода» (згодом — батальйон у складі 4-ї бригади оперативного призначення імені Героя України сержанта Сергія Михальчука «Рубіж»). 2022 брав участь у бойових діях поблизу м. Ірпеня Київської області, згодом — у боях за м. Сіверсько-донецьк Луганської області, с. Зайцеве Бахмутського району, м. Бахмут. Р. Голуб неодноразово отримував поранення і контузії, але після короткого лікування повертався до побратимів.

Пройшов службу від старшого кулеметника до командира інженерно-саперного відділення 3-го батальйону оперативного призначення «Свобода» бригади наступу НГУ «Рубіж» (в/ч 3018). Позивний «Крафтер».

Під час останньої ротації Р. Голуб працював як сапер на лінії зіткнення. Загинув під час виконання бойового завдання.

Залишилися мати, бабуся, дві молодші сестри, вітчим.

Неодноразово проявляв героїзм, щоб захистити особовий склад. Пострілом із ручного гранатомета ліквідував бойову машину піхоти (БМП) противника та живу силу окупантів; знищив із автомата БМП та боєкомплект ворога.

Разом із побратимами виявив і знищив 32 гранатомети, понад 80 артилерійських снарядів, 2 протитанкові ракетні комплекси «Фагот», інші боеприпаси. Попри поранення, ціною власного життя прикрив відхід десяткох побратимів.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (20.01.2025, посмертно).

Нагрудний знак «За доблесну службу».

На честь військовослужбовця відкрили меморіальну (анотаційну) дошку на фасаді Івано-Франківського фахового коледжу технологій і бізнесу.

Побратими згадують: «Крафтер був сильною та вольовою людиною. Мав чітку життєву позицію, великий авторитет в колективі та завжди тримав слово. На нього можна було розраховувати в критичних ситуаціях. У Роми була шалена енергія, він був сміливим та безжальним до ворога».

Цит. за: Роман Голуб // Книга пам'яті органів системи МВС. URL: <https://memory-book.mvs.gov.ua/golub-roman-mironovic>

Джерело

Про присвоєння Р. Голубу звання Герой України: Указ Президента України № 53/2025 від 20 січня 2025 р. // Президент України. 2025. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/532025-53657>

Література

Пам'яті Героя України Романа Голуба (позивний «Крафтер») // Укрінформ. 2025. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3961755-pamati-geroa-ukraini-romana-goluba-pozivnij-krafter.html>

Президент відзначив воїнів найвищими державними нагородами // Президент України. 2025. URL: <https://www.president.gov.ua/news/prezident-vidznachiv-voyiniv-najvishimi-derzhavnimi-nagoroda-98433>

Роман Голуб // Книга пам'яті органів системи МВС. URL: <https://memory-book.mvs.gov.ua/golub-roman-mironovic>

Яців Д. В Івано-Франківську відкрили меморіальні дошки загиблим бійцям Роману Голубу, Володимирі Кушнірику та Василю Дорошенку // Суспільне. Івано-Франківськ. 2024. URL: <https://suspilne.media/ivano-frankivsk/767453-v-ivano-frankivsku-vidkrili-memorialni-doski-zagiblim-bijcam-romanu-golubu-volodimiru-kusniriku-ta-vasilu-dorosenku/>

ГУКАЛО ВАСИЛЬ МИХАЙЛОВИЧ

Гукало Василь Михайлович (15.01.1994, с. Залужжя Яворівського району Львівської області, Україна — 21.04.2023, с. Діброва Краматорського району Донецької області, Україна; похований 25.04.2023 у м. Яворові) — військовослужбовець, солдат Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2024, посмертно).

Після закінчення школи здобув професію різьбяр в Художньому професійно-технічному училищі імені Й. П. Станька у с-щі Івано-Франкове Яворівського району.

Відзначався активною громадянською позицією. Брав участь у Революції гідності.

2015–2017 виконував бойові завдання під час антитерористичної операції на Сході України. 2017 повернувся до цивільного життя. Вступив до Бережанського агротехнічного інституту в Тернопільській області на спеціальність «Садово-паркове господарство» (не закінчив). Працював переважно за кордоном.

На початку повномасштабного військового вторгнення РФ повернувся в Україну. 26.02.2022 добровільно вступив до лав ЗСУ. Був розвідником. У складі 63-ї окремої механізованої бригади ЗСУ воював у Миколаївській області, виконував складні бойові завдання під час звільнення Херсонської області та оборони м. Бахмута Донецької області. Позивний «Лисий».

25.12.2022 під час евакуації під артилерійським обстрілом поранених бійців через р. Бахмутку дістав вогнепальне осколкове поранення. Після лікування повернувся у стрій. Був направлений для оборони ру-

бежів під м. Кременну в Луганській області. Пізніше воював у Донецькій області.

Загинув 21.04.2023 від авіаційного удару під час виконання бойового завдання з організації нових позицій в с. Діброві на Донеччині.

Залишилися дружина, два сини.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (24.02.2024, посмертно).

Почесна грамота та відзнака начальника розвідувального управління штабу Оперативного Командування «Південь» за сумлінне виконання службових обов'язків.

Джерела

Про присвоєння В. Гукалу звання Герой України: Указ Президента України № 100/2024 від 24 лютого 2024 р. // Президент України. 2024. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1002024-49869>.

Література

Орден «Золота Зірка» посмертно нагороджений студент нашого інституту Василь Гукало // Національний університет біоресурсів і природокористування України. 2024. URL: <https://bati.nubip.edu.ua/index.php/ua/post-ins/novyny-institutu/ordenom-zolota-zirka-posmertno-nahorodzhnyi-student-nashoho-institutu-vasyl-hukalo.html>

Василь Михайлович Гукало // Герої професійно-технічної освіти Львівщини. URL: <https://heroipto.lviv.ua/василь-михайлович-гукало/>

Василь Гукало // Платформа пам'яті Меморіал. URL: <https://www.victims.memorial/people/vasyl-hukalo>

ДЕМЕНЕВ ВАЛЕРІЙ АНАТОЛІЙОВИЧ

Деме́нев Вале́рій А́нато́лійович (26.10.1995, с. Матусів, тепер Звенигородського району Черкаської області, Україна — 24.06.2023, поблизу с. Лимана Першого Куп'янського району Харківської області, Україна; похований 28.06.2023 у с. Мар'янівці Звенигородського району) — військовослужбовець, молодший сержант Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2025, посмертно).

Закінчив 9 класів Мар'янівського ліцею імені Михайла Слабошпицького Виноградської сільської ради Звенигородського району. Продовжив освіту в Київському професійному енергетичному ліцеї, який закінчив 2012, здобувши фах маляра-штукатура. Працював вантажником.

16.04.2022 призваний на військову службу до лав ЗСУ. Став молодшим сержантом і командиром стрілецького відділення стрілецької роти військової частини А7104 (20-й окремий стрілецький батальйон) у м. Черкасах. Тут отримав бойове хрещення в умовах загальної мобілізації.

Брав участь у боях на Луганщині та Донеччині. Разом із підрозділом захищав міста Сіверськодонецьк і Лисичанськ. У складі підрозділу стримував штурми ворога, організовував евакуацію цивільного населення. В одному з боїв визначив і надав точні координати, що сприяло знищенню ворожої бойової машини піхоти і понад 30 окупантів.

Влітку 2023 виконував бойові завдання в Харківській області. 24.06.2023 загинув при вогневому зіткненні із супротивником.

Залишилися батьки, сестра і брат, наречена.

У період тривалих бойових дій влітку 2023 у Харківській області рота В. Деменева тримала оборону під постійними артилерійськими обстрілами та авіаційними ударами. Завдяки оперативному й професійному командуванню В. Деменева знищено понад 50 противників, 3 вогневі точки і захоплено склад із боєприпасами.

У червні 2023 на чолі відділення захищав позиції сил ЗСУ, перебуваючи в подвійному оточенні на Лиманському напрямку (Харківська область). Під час виконання бойового завдання воїни зазнали масованого мінометного обстрілу противника.

24.06.2023 В. Деменев залишався на позиції та прикривав відхід побратимів, але отримав смертельні поранення. Його дії дали можливість іншим військовослужбовцям вийти з-під вогню та уникнути втрат.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (21.02.2025, посмертно).

Нагороджений нагрудним «Знаком пошани».

Джерело

Про присвоєння В. Деменеву звання Герой України: Указ Президента України № 97/2025 від 21 лютого 2025 р. // Президент України. 2025. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/972025-53841>

Література

Валерій Деменев // Платформа пам'яті Меморіал. URL: <https://memorial.ua/obituaries/militaries/demenev-valerii-2667>.

На війні загинув командир відділення зі Шполянщини // Про все.ck.ua.

Черкаси. 2023. URL: <https://provce.ck.ua/na-vijni-zahynuv-komandyr-viddillennia-zi-shpolianshchynu>

Виповнилося 2 роки, як на війні загинув Валерій Деменев // Шполянська об'єднана територіальна громада. URL: https://shpolia-otg.gov.ua/2025/06/24/vypovnylosia-2-roky-vidtodi-iaak-na-vijni-zahynuv-valerij-demenev/?utm_source=chatgpt.com

Черкашанин Деменев став Героєм України: брав участь у боях за Луганщину, Донеччину та Харківщину // 18 000. Вісімнадцять три нулі. 2025. URL: <https://18000.com.ua/strichka-novin/molodshij-serzhant-iz-cherkashhini-stav-geroyem-ukrayini>

ДЕРЕХ ВІТАЛІЙ МИРОСЛАВОВИЧ

Дерех Віталій Миросла́вович (03.09.1987, м. Тернопіль, тепер Україна — 28.05.2022, поблизу м. Попасної Луганської області, Україна; похований у м. Тернополі) — журналіст, військовослужбовець, молодший сержант Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Народився в сім'ї викладача коледжу та співробітниці банку. Навчався у середній школі № 6 м. Тернополя. У 7 років вступив до «Плас-ту», мав псевдо «Сало». Захоплювався військовою справою.

2006 закінчив Галицький коледж імені В'ячеслава Чорновола у м. Тернополі, здобув диплом фахового молодшого бакалавра (спеціальність «Видавнича справа та редагування»). Продовжив навчання в Українській академії друкарства (м. Львів), де набув фах редактора.

Працював у виданні «20 хвилин» (м. Тернопіль). Влаштовував у місті публічні перформанси, фіксував реакцію мешканців. 2013 їздив в експедицію в Північну Америку та Мадагаскар (проект «3 RIA на край світу!»).

Займався альпінізмом, сплавами на байдарках. Захоплювався військовою історією, науковою фантастикою. Постійно займався самоосвітою. Долучився до створення пластового куреня 77-го імені І. Гавди-ди. Упродовж життя був активним учасником «Пласту», організатором та інструктором вишкільних таборів.

У листопаді 2013 брав участь у Революції гідності в м. Києві, член 15-ї сотні «Самооборони Майдану». Вів репортажі із Майдану Незалежності. 18.02.2014 учасник наступу на Верховну Раду України. 20.02.2014 допомагав виносити поранених активістів.

У квітні 2014 розпочав базову військову підготовку на навчальній базі добровольчого батальйону «Айдар» (с. Половинкине, тепер с. То-локівка Старобільського району Луганської області). Від 30.08.2014 офіційно перебував на військовій службі у лавах ЗСУ. Пройшов курси медичної допомоги, опанував різні види зброї, саперну справу, навчав нових бійців військової справи.

Брав участь у штурмі м. Щастя (Щастинського району), у боях за с-ще Металіст (Луганського району), деблокаді Луганського аеропорту (усі — Луганської області). Під час штурму в районі населеного пункту Георгіївка допоміг пораненим побратимам і вчасно забезпечив евакуацію.

У серпні 2014 служив у розвідці, здійснював рейди на окуповану територію. Брав участь у боях за селища Новосвітлівку і Хрящувате (обидва — Луганського району Луганської області), з побратимами мінували підходи у напрямку м. Щастя (це зупинило просування ворожих військ).

У жовтні 2014 брав участь у боях на 31-му та 32-му блокпостах (поблизу с. Сміле і м. Слов'яносербська Алчевського району Луганської області) з метою порятунку заблокованих українських військовослужбовців. У цьому бою загинув Герой України (посмертно) В. Гурняк.

Узимку 2014–2015 підрозділ В. Дереха розташовувався в с-щі Трьохізбенці (Щастинського району Луганської області) та прилеглих територіях. 05.02.2015 отримав осколкове поранення голови.

Наприкінці літа 2015 звільнився із лав ЗСУ. 2016–2018 працював промисловим альпіністом, рятувальником у Муніципальній варті м. Івано-Франківська.

2020 підписав контракт і 6 місяців служив у 44-й окремій артилерійській бригаді імені гетьмана Данила Апостола (м. Тернопіль).

Із початком повномасштабного вторгнення РФ став на захист Батьківщини у складі 1-ї бригади спеціального призначення імені Івана Богуна (м. Житомир; тепер 1-ша окрема бригада імені Івана Богуна). У складі мобільних розвідувальних груп займався розвідкою на території Київської області. До початку квітня 2022 бригаду реорганізовано. В. Дереха призначили сержантом, він проводив підготовку новобранців. Згодом перебував із підрозділом у районі сіл Новозванівки та Калино-Борщуватого, поблизу м. Попасної (тепер Сіверськодонецького району Луганської області). Займався розмінуванням і знешкодженням вибухових пристроїв.

10.05.2022 українські військові були змушені відступити від м. Попасної, підрозділ В. Дереха передислокували у район Світлодарської дуги та Миронівської ТЕС (с-ще Миронівський Бахмутського району Донецької області). Призначений командиром розрахунку протитанкової керованої ракети (ПТКР) «Стugna», прикомандирували до 30-ї окремої механізованої бригади імені князя Костянтина Острозького. 23.05.2022 воїни знищили колону противника на відстані понад 4 км.

Через прицільні влучання позиції українських військових поблизу с-ща Луганського Бахмутського району були розбиті. Загинув 28.05.2022 унаслідок авіаційного удару (за іншими даними, через влучання ПТРК).

Залишилися мама, брат, кохана дівчина.

Неодноразово рятував побратимів. Керував розрахунком протитанкових засобів, з яким ліквідував ворожу техніку та особовий склад противника. Займався розмінуванням територій.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (08.07.2023, посмертно).

Орден «За мужність» III ступеня (06.09.2016).

Пластовий Бронзовий хрест за геройський чин (врятування життя).

Почесний громадянин м. Тернополя (22.08.2023, посмертно), Тернопільської області (30.11.2023, посмертно).

Похований на території Меморіального комплексу «Пантеон Героїв» на Микулинецькому кладовищі у м. Тернополі.

На честь В. Дереха назвали розрахунок 3-го батальйону 1-ї окремої бригади спеціального призначення імені Івана Богуня.

24.02.2025 відкрито меморіальну дошку на фасаді будівлі Тернопільського Пласту.

Мама: «Його дідусь, а мій тато Богдан був виселений у Сибір, сім'ї дали заледве 2 години на збори. У хаті, яку відібрала радянська влада,

влаштували Будинок культури. І тато йому в дитинстві розповідав про це все. Пригадую, як у віці трьох років він палицею стукав по стіні і кричав: “Бий москалів!” У нього цей патріотизм і прагнення справедливості були з дитинства. Це, мабуть, мій тато йому передав. І він змалечку знав, що росіяни це зло, які приносять зло нашій нації і країні».

Цит. за: Чебелюк О. Віталій Дерех. Відчайдух // Цифровий архів Майдану 2013–2014. 2023. URL: <https://digitalmaidan.org/history/maidanivci/vitalii-dereh>

Дерех В.: «На Майдані я був більше, як журналіст. Більше знімав. Але війна в принципі почалася для мене ще 20 лютого, на Інститутський, коли я почув: опа — там стріляють. Побіг туди, дивлюся: люди лежать. Почав їх витягувати. Біля мене падали люди — вбиті і поранені. І на руках там вмирали. Для мене це був ніби як перший бій, відповідно, я на війні набагато вже себе вільніше почував.

Цит. за: Чебелюк О. Віталій Дерех. Відчайдух // Цифровий архів Майдану 2013–2014. 2023. URL: <https://digitalmaidan.org/history/maidanivci/vitalii-dereh>

Дерех В.: «Я бачив Майдан, розділеним на дві частини, — розповідав 2017 в інтерв'ю Віталій Дерех. — Був великий натовп, який просто приходив туди, а в той же час поруч були люди, які воювали. І наше суспільство зараз так само розділене. Ті події поділили моє життя і мене на “до” і “після”. До того я працював журналістом. А після Майдану і війни я став зовсім іншою людиною. Працюю зараз рятувальником. Почав займатись медичною підготовкою. Бо зрозумів, якби під час тих подій я мав знання, які я маю зараз, то зміг би врятувати значно більше людей. Зараз я пройшов фахову підготовку з цивільної медицини та військової. Історія циклічна, все може повторитись. Тому раджу людям вчитись, можливо колись їхні навички врятують їхнє або чийсь життя».

Цит. за: Дохват М. Ті події поділили моє життя на «до» і «після», — майданівець Віталій Дерех // 20 хвилин. Тернопіль. 2017. URL: <https://te.20minut.ua/Podii/ti-podiyi-podilili-moe-zhittya-na-do-i-pislya-10654132.html>

Шкутяк П. (побратим В. Дереха): «Коли нас із Косолаповим і ще одним бійцем поранили, до нас почали підходити хлопці, але ніхто з них не знав, що потрібно робити. Аж тут підбіг Дерех і в один момент почав надавати допомогу нам обом одночасно. Він не лише вмів це робити, а важливим є те, що в нього не було психологічного бар'єру, який часто виникає у інших, коли вони бачать пораненого і впадають у пев-

ний ступор. Віталік забинтував мені голову, вколов нам обезболююче, наклав мені правильно джгут, бо я перед цим пробував сам це зробити. І всіх інших він також привів до тям. Потім приїхала бмп, нас погрузили на броню і евакуювали. Я думаю, те, що він так швидко зорієнтувався і вчасно та професійно надав нам першу домедичну допомогу, врятувало нам здоров'я, а можливо, і життя».

Цит. за: Чебелюк О. Віталій Дерех. Відчайдух // Цифровий архів Майдану 2013–2014. 2023. URL: <https://digitalmaidan.org/history/maidanivci/vitalii-dereh>

Праці

Танзанія. Музунгу на бода бода далеко не заїде // 20 хвилин. Тернопіль. 2013. URL: <https://te.20minut.ua/Far-away-with-RIA/tanzaniya-muzungu-na-boda-boda-daleko-ne-zayide-10290027.html>

Джерело

Про присвоєння В. Дереху звання «Герой України»: Указ Президента України № 413/2023 від 08 липня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4132023-47353>

Література

Дохват М. Ті події поділили моє життя на «до» і «після», — майданівець Віталій Дерех // 20 хвилин. Тернопіль. 2017. URL: <https://te.20minut.ua/Podii/ti-podiyi-podilili-moe-zhittya-na-do-i-pislya-10654132.html>

Белякова І. Дякуємо, що ти був у нашому житті... Пам'яті нашого колеги і друга Віталія Дереха // 20 хвилин. Тернопіль. 2022. URL: <https://te.20minut.ua/Podii/dyakuemo-scho-ti-buv-u-nashomu-zhitti-pamyati-nashogo-kolegi-i-druga-v-11611273.html>

Борсук Н. «Вигадки Дереха — були геніальними!» — у Галицькому тужать за Героєм // Галицький фаховий коледж імені В'ячеслава Чорновола. 2022. URL: <https://gi.edu.ua/novyny/item/1224-vyhadky-derekh-buly-henialnymy-u-halytskomu-tuzhat-za-heroiem>

Моргун І. На честь загиблого журналіста з Тернополя назвали військовий розрахунок // Суспільне Тернопіль. 2022. URL: <https://suspilne.media/ternopil/245419-na-cest-zagiblogo-zurnalista-z-ternopola-nazvali-vijskovij-rozrahunok/>

Юзич Ю. Не сміє бути в нас страху // Історична правда. 2022. URL: <https://www.ispravda.com.ua/columns/2022/05/30/161383/>

Фещенко А. Двічі воював за незалежність України. Згадаймо журналіста, майданівця та Героя Віталія Дереха // Главком. 2023. URL: <https://glavcom.ua/country/society/khvilina-movchannja-zhadajmo-zhurnalista-majdanivtsja-plastuna-heroja-ukrajini-vitalija-derekh-955094.html>

Чебелюк О. Віталій Дерех. Відчайдух // Цифровий архів Майдану 2013–2014. 2023. URL: <https://digitalmaidan.org/history/maidanivci/vitalii-dereh>

Бігус М. Вічна пам'ять: ст.пл.скоб Віталій Дерех // Історія Пласту. URL: <https://100kroktiv.info/2022/05/vichna-pamjat-st-pl-skob-vitalij-dereh/>

ДЗЮБКА ОЛЕКСІЙ МИКОЛАЙОВИЧ

Дзюбка Олексій Миколайович (20.08.1982, смт Сахновщина, тепер селище Берестинського району Харківської області, Україна — 18.12.2023, поблизу с-ща Спінного Бахмутського району Донецької області, Україна; похований 22.12.2023 у рідному селищі) — військовослужбовець, молодший сержант Національної гвардії України (НГУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2025, по смертно).

У дитинстві захоплювався спортом, зокрема футболом і дзюдо. Відбував строкову військову службу. Писав вірші та оповідання, вивчав історію. Закінчив факультет товарознавства, торгівлі та маркетингу Полтавського університету економіки і торгівлі (2004), історичний факультет Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова (2011).

Від 2005 мешкав у м. Києві, згодом — у с-щі Коцюбинському (тепер Бучанського району Київської області). Працював на посаді менеджера відділу обслуговування інвесторів будівельної компанії «Міськжитлобуд», пізніше займався комплексним ремонтом квартир і будинків.

На початку повномасштабного вторгнення військ РФ в Україну (24.02.2022) був волонтером. Після деокупації Київської області добровільно долучився до 4-ї бригади оперативного призначення «Рубіж» НГУ. Від квітня 2023 — у 8-й роті батальйону «Свобода». Був командиром взводу. Позивний «Серпень».

Загинув у бою від вибуху ворожого снаряда.

Залишилися дружина, син, дочка, батьки.

18.12.2023 поблизу с. Спірного відбивав ворожий штурм на чолі взводу. Окупанти, які базувалися в районі Лисичанського нафтопереробного заводу, пішли в масовану атаку, намагаючись пробити оборону українських воїнів і вийти в їхній тил. Разом із побратимами відбив атаку і знищив понад 20 окупантів.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (20.01.2025, посмертно).

Нагрудний знак НГУ «За відвагу» (посмертно).

Почесний громадянин селища Коцюбинського.

Ім'я О. Дзюбки занесено до Книги пам'яті захисників України.

А. Ілленко, офіцер батальйону «Свобода» 4-ї бригади НГУ: «“Серпень” був найкращим взводним 8-ї роти. А, можливо, і в усьому батальйоні».

«Гарфілд», побратим О. Дзюбки: «“Серпень” ніколи не сидів на місці на позиціях, він постійно щось робив, копав, щось будував, майстрував. Знав у цьому толк. Коли наступала ніч, ходив по всіх позиціях, щоб особисто запитати у кожного, чи все добре, чи нам щось потрібно, чи всього вистачає. Він мав на власні очі побачити обстановку, нашу лінію оборони, щоб знати, як правильно керувати боєм. А після того, як обходив усі позиції, він ішов на КСП до командирів, доповідав їм, обговорював із ними всі моменти і лише після цього повертався на свою позицію».

Цит. за: Він один умів так поговорити з бійцями, щоб пробудити в них совість // Новинаря. 18.12.2024. URL: <https://novynarnia.com/2024/12/18/oleksij-dzyubka-serpen/>

Джерело

Про присвоєння О. Дзюбці звання Герой України: Указ Президента України № 54/2025 від 20 січня 2025 р. // Президент України. 2025. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/542025-53665>

Література

Олексій Дзюбка // Платформа пам'яті Меморіал. URL: <https://memorial.ua/obituaries/militaries/dziubka-oleksii-8511>

На війні загинув воїн з Сахновщинської громади ДЗЮБКА Олексій Миколайович. 2023 // Сахновщинська селищна рада. Офіційний сайт. URL: <https://sahgromada.gov.ua/news/1703159343/>

Він один умів так поговорити з бійцями, щоб пробудити в них совість // Новинарня. 18.12.2024. URL: <https://novynarnia.com/2024/12/18/oleksij-dzyubka-serpen/>

Бойко М. «Золота Зірка» посмертно — Олексію Дзюбці з Сахновщини присвоїли Героя України // Берестин. Інфо. 2025. URL : <https://krasnograd.info/articles/404810/zolota-zirka-posmertno-oleksiyu-dzyubci-z-sahnovschini-prisvoili-geroya-ukraini->

ДРОБІЛЕНКО АНДРІЙ ІВАНОВИЧ

Дробіленко Андрій Іванович (13.07.1969, м. Кривий Ріг Дніпропетровської області, тепер Україна — 27.10.2022, с-ще Новоселівське Сватівського району Луганської області, Україна; похований 04.11.2022 у рідному місті) — військовослужбовець, старший лейтенант Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Закінчив середню школу № 62 у рідному місті (тепер Криворізька гімназія № 62 Криворізької міської ради). Пройшов строкову службу у Військово-морському флоті.

Вищу освіту здобув у Криворізькому гірничорудному інституті (1992; тепер, Криворізький національний університет). Відтоді працював на Ленінському рудоремонтному заводі (тепер ПАТ «Криворізький центральний рудоремонтний завод»), інших промислових підприємствах міста. Зокрема, від 2017 — начальник виробничого цеху ТОВ «ДЕТ-ЮА».

Після повномасштабного вторгнення РФ був мобілізований до лав ЗСУ. Став на захист України в серпні 2022. Обіймав посаду командира взводу стрілецького батальйону 92-ї окремої механізованої бригади (з 2023 — окрема штурмова бригада) імені кошового отамана Івана Сірка у складі Сухопутних військ ЗСУ (в/ч А0501). Воював на Східному напрямку, брав участь у Харківській наступальній операції (вересень — жовтень 2022), боях за Луганську область. Загинув 27.10.2022 під час виконання бойового завдання.

Був одружений, виховував сина.

У жовтні 2022 група під командуванням А. Дробіленка утримувала оборонний рубіж у районі с-ща Новоселівського (Сватівський район Луганської області). Попри намагання ворога прорвати рубіж за підтримки важкої техніки та артилерії, захисники героїчно обороняли і втримали свої позиції. Під час бою А. Дробіленко зазнав смертельних поранень.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (29.09.2023, посмертно). Президент України В. Зеленський передав орден дружині полеглого у День Збройних сил України (06.12.2023).

На фасаді Криворізької гімназії № 62 Герою України встановлено меморіальну дошку (березень 2024).

Джерело

Про присвоєння А. Дробіленку звання Герой України: Указ Президента України № 656/2023 від 29 вересня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/6562023-48465>

Література

Сьогодні день найсильніших синів і доньок України, які боронять Батьківщину на суші, у повітрі, на воді — Президент вручив державні нагороди з нагоди Дня ЗСУ // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/news/sogodni-den-najsilnishih-siniv-i-donok-ukrayini-yaki-boronyu-87505>

Полегли за Україну. Військовослужбовці Збройних Сил України, удостоєні звання Герой України посмертно (2023 рік): Збірник інформаційних матеріалів. Київ : Центр учбової літератури, 2024. 94 с.

ДУДАЙ ВІТАЛІЙ ВІКТОРОВИЧ

Дудай Віталій Вікторович (05.04.1990, с. Борівка, тепер Бучанського району Київської області, Україна — 21.05.2023, м. Мар'їнка Покровського району Донецької області, Україна; похований 26.05.2023 у рідному селі) — військовослужбовець, доброволець, лейтенант Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2024, посмертно).

2007 закінчив загальноосвітню школу у с. Борівці (тепер — Борівська гімназія) і вступив на факультет фізичного виховання Житомирського державного університету імені Івана Франка, який закінчив 2012. Одночасно пройшов вишкіл на військовій кафедрі. Упродовж двох років працював учителем фізичного виховання у Комарівській гімназії (тепер Макарівської селищної ради Бучанського району), потім — тренером із гімнастики у спортивній школі м. Вишгорода Київської області. Згодом влаштувався в лісництво, працював на заготівлі деревини. Від середини 2010-х проживав у м. Ірпені Київської області.

На початку повномасштабного військового вторгнення РФ в Україну (24.02.2022) виїхав із родиною у Волинську область, де 21.03.2022 добровільно вступив до лав ЗСУ. Був скерований на тритижневе навчання до Військової академії (м. Одеса), після проходження якого зарахований інструктором у 95-ту окрему десантно-штурмову Поліську бригаду Десантно-штурмових військ у званні лейтенанта. Позивний «Фізрук». Навчав новобранців, підготував 4 аеромобільні взводи.

21.11.2022 на чолі взводу вирушив на захист м. Мар'їнки на Донеччині. Завдяки його мужності та професіоналізму знищено значну кількість окупантів і ворожої техніки.

20.01–20.04.2023 навчався за програмою підготовки «Курс підвищення кваліфікації офіцерів ЗСУ (командири рот)» у Військовій академії в м. Одесі, повернувся у розташування бригади до м. Мар'їнки.

21.05.2023 під час чергового бойового виходу на нульовий рубіж захисту м. Мар'їнки з метою ротації особового складу загинув від артилерійського обстрілу командно-спостережного пункту.

Залишилися батьки, дружина, син, донька.

На честь Героя України встановлено меморіальну дошку на фасаді будівлі Борівської гімназії (30.07.2023).

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (23.08.2024, посмертно).

Орден Богдана Хмельницького III ступеня (30.04.2023, посмертно).

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 255/2024 від 30 квітня 2024 р. // Президент України. 2024. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2552024-50489>

Про присвоєння В. Дудай звання Герой України: Указ Президента України № 571/2024 від 23 серпня 2024 р. // Президент України. 2024. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/5702024-51745>

Література

Втрачені захисники. Віталій Дудай: «Я не маю права боятися» // Інформаційне агентство MKV. 21.09.2023. URL : <https://makariv.media/2023/09/21/vtracheni-zahysnyky-vitalij-dudaj-ya-ne-mayu-prava-boyatysya/>

Віталій Дудай // Платформа пам'яті Меморіал. URL: <https://memorial.ua/obituaries/militaries/dudai-vitalii-9475>

Дудай Віталій Вікторович // Книга пам'яті Ірпінської міської територіальної громади. URL: <https://irpinmemory.org/p/dudayvv/>

ЄРОФЄЄВ МАКАР ВОЛОДИМИРОВИЧ

Єрофєєв Мака́р Володи́мирович (13.10.1999, м. Дніпродзержинськ, тепер м. Кам'янське Дніпровського району Дніпропетровської області, Україна — 11.11.2023, поблизу с. Андріївки Бахмутського району Донецької області, Україна; похований 16.11.2023 у м. Підгородному Дніпровського району) — військовослужбовець, спортсмен, старший лейтенант Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2024, посмертно).

Дитинство пройшло у м. Підгородному. З 9 років займався хокеєм, грав за дніпровські команди «Зеніт», «Яструби», «Аврора».

2009–2012 навчався в ліцеї № 3 Підгородненської міської ради, від 2012 — у Дніпровській гімназії № 3 Дніпровської міської ради (тепер ліцей), 2014–2017 — у Київському військовому ліцеї імені Івана Богуна. Після ліцею продовжив військову освіту у Військовій академії (м. Одеса), яку закінчив 2021 (спеціальність «Управління діями військової розвідки»).

Відтоді служив у розвідувальній роті 92-ї Окремої штурмової бригади командиром розвідувального взводу, від травня 2023 — заступником командира розвідувальної роти. Позивний «Джонні».

Від початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну (24.02.2022) обороняв міста Харків та Чугуїв Харківської області. У вересні 2022 отримав поранення в стрілецькому бою під м. Куп'янськом Харківської області.

Воював на Сватівському напрямку, захищав м. Бахмут. Завдяки його мужності та професіоналізму знищено значну кількість живої сили і техніки окупантів.

11.11.2023 в бою південніше м. Бахмута керував бійцями розвідувальної роти, забезпечував штурмові дії бригади на визначеній ділянці фронту. Підрозділ потрапив під комплексний мінометно-дроновий обстріл. Старший лейтенант М. Єрофеев загинув від ураження осколком міни під час евакуації з поля бою пораненого бійця.

Залишилися батьки, брат.

За особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота зірка» (23.08.2024, посмертно).

Орден Богдана Хмельницького III ступеня (2022).

Медаль «Захиснику Вітчизни» (2022), відзнака «За оборону Харкова» (2022). Пам'ятна відзнака Головного управління розвідки Міністерства оборони України (2022).

15–16.03.2024 у м. Дніпрі відбувся перший дитячий хокейний турнір пам'яті М. Єрофеева.

А. Дорофеев, брат: «Макар завжди йшов у бій, навіть коли команди забороняли йому це робити. Він не міг бачити смерті своїх підлеглих в екрані “стріму” і чути, як вони отримують поранення, в рацію, завжди ходив з ними в бій. Його любили всі, з ким він був знайомий».

Цит. за: На фронті загинули двоє українських хокеїстів — Макар Єрофеев та Олексій Логінов // Zmina. 2023. URL: <https://zmina.info/news/na-fronti-zagynuly-dvoye-ukrayinskyh-hokeyistiv-makar-yerofeyev-ta-oleksij-loginov/>

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 650/2022 від 11 вересня 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/6502022-43985>

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 830/2022 від 5 грудня 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/8302022-45117>

Про присвоєння М. Єрофееву звання Герой України: Указ Президента України № 557/2024 від 23 серпня 2024 р. // Президент України. 2024. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/5572024-51749>

Література

Скотнікова О. Під час бою виносив пораненого: на фронті загинув колишній хокеїст Макар Єрофєєв // Вечірній Київ. 14.11.2023. URL: <https://vechirniy.kyiv.ua/news/90982/>

Єрофєєв Макар Володимирович (позивний «ДЖОННІ») // Чугуївська міська рада. Книга пам'яті. 2024. URL: <https://chuguiv-gromada.gov.ua/yerofeyev-makar-volodymyrovych-pozyvnyu-dzhonni/>

У боях за Україну поліг 24-річний хокеїст Макар Єрофєєв // Федерація хокею України. URL: <https://fhu.com.ua/news/u-boyah-za-ukrayinu-polig-24-richnyj-hokeyist-makar-erofeyev/>

ЖОВАНИК АНДРІЙ ЄВГЕНОВИЧ

Жованик Андрій Євгенович (08.09.1975, м. Київ, тепер Україна — 02.08.2022, м. Соледар Бахмутського району Донецької області, Україна; похований 05.08.2022 у рідному місті) — інженер-будівельник, громадський діяч, військовослужбовець, лейтенант Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2024, посмертно).

Закінчив 1997 Київський державний технічний університет будівництва і архітектури (тепер Київський національний університет будівництва і архітектури). Працював за фахом у різних організаціях, на будівельних об'єктах м. Києва.

У 2000-х брав участь у Придністровському конфлікті та російсько-грузинському конфлікті 2008.

Від 2014 — учасник антитерористичної операції на Сході України та операції Об'єднаних сил. Воював у лавах Добровольчого українського корпусу (ДУК) «Правий сектор» та Окремої добровольчої чоти (ОДЧ) «Карпатська Січ».

2017–2021 удосконалював знання військової справи, зокрема закінчив курси снайперів. Брав участь у зборах резервістів танкових і десантно-штурмових військ. 2021 — командир взводу інженерно-саперної роти групи інженерного забезпечення в/ч А0281. Позивний «Татарин».

Воював у Донецькій області, зокрема біля Савур-могили, Донецького аеропорту, м. Авдіївки, селища Пісків, сіл Амвросіївки, Многопілля та інших.

29.06.2016 під командуванням А. Жованика взято висоту 223 на Світлодарській дузі. У цьому бою загинув В. Сліпак (Герой України, посмертно).

Член Співки націоналістичної української молоді (з 1991), Всеукраїнського політичного об'єднання «Державна самостійність України» (з 1993), Історичного клубу «Холодний Яр» (з 1997). Багатолітній учасник вшанування героїв Холодноярської республіки.

Учасник Помаранчевої революції, Революції гідності.

Від початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну (24.02.2022) став на захист Київської області та столиці у лавах ОДЧ «Карпатська Січ». Від травня 2022 — у складі ДУК «Правий сектор». Разом із побратимами обороняв м. Ірпінь Київської області, утримував дорогу Ірпінь — Київ. Керував спецоперацією зі звільнення м. Чорнобиля Київської області. Стримував наступ окупантів на Чернігівсько-Броварському напрямі. Після звільнення Київщини виконував бойові завдання у Харківській області. У боях в Ізюмському районі підрозділ А. Жованика знищив два танки Т-80 (бійці пройшли в тил ворога, замінували і підірвали).

Був одним із керівників оборони м. Соледача. 02.08.2022 зведений загін під його командуванням з метою знищення двох ворожих підрозділів вирушив на східну околицю міста. Вступили в бій, вразили дві бойові машини піхоти та завдали втрат живій силі.

Лейтенант А. Жованик загинув у прямому стрілецькому бою.

Залишилися дружина, два сини і донька.

За особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (24.02.2024, посмертно).

Знято документальний фільм «Андрій Жованик. Світ як воля та уява» (2022; режисер С. Дарійчук). Письменник і громадський діяч Р. Коваль про А. Жованика видав книгу «Побратима мого зачепила куля вражая» (2023).

Історичний клуб «Холодний Яр» відкрив 2023 Меморіал козакам-добровольцям, які загинули в боротьбі за Українську державу. Серед них записано А. Жованика.

На будівлі київської гімназії біотехнологій № 177 встановлено меморіальну дошку А. Жованику (2023).

На честь Героя названо вулицю в м. Києві (2024), відкрито пам'ятник у сквері на вулиці Солом'янській, 24 (2025).

Джерело

Про присвоєння А. Жованику звання Герой України: Указ Президента України № 126/2024 від 24 лютого 2024 р. // Президент України. 2024. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1262024-49945>

Література

Букет Є. Вшанування Героїв російсько-української війни в Києві та в Холодному Яру на Черкащині // АрміяInform. 2023. URL: <https://armyinform.com.ua/2023/06/12/vshanuvannya-geroyiv-rosijsko-ukrayinskoyi-vijny-v-kyievi-ta-v-holodnomu-yaru-na-cherkashhyni/>

Кащенко В. «Андрій Жованик. Світ як воля та уява»: загиблий борець за українську справу із ССО в документальному фільмі // Україна молода. 2023. URL: <https://umoloda.kyiv.ua/number/3837/188/172330/>

Коваль Р. Побратима мого зачепила куля вражая. Київ : Видавництво Марка Мельника, 2023. 160 с.

Коваль Р. Андрій Жованик — Герой України // Незборима нація. 2024. № 4 (458). С. 1. URL: https://nezboryma-naciya.org.ua/nn04_2024.pdf

Андрій Жованик // Київський національний університет будівництва і архітектури. URL: <https://www.knuba.edu.ua/andrij-zhovanyk/>

ЗАЙЦЕВ ОЛЕГ ГРИГОРОВИЧ

Зайцев Олєг Григорівич (30.04.1974, м. Жашків, тепер Уманського району Черкаської області, Україна — 07.05.2022, о. Зміїний Одеської області, Україна; похований у липні 2022 у м. Києві) — підприємець, військовослужбовець, лейтенант Головного управління розвідки Міністерства оборони (ГУР МО) України, учасник російсько-української війни, Герой України (2022, посмертно).

Із дитинства мріяв стати військовим медиком. Закінчив медичне училище. Від 1995 мешкав у м. Києві. Був одним із керівників підприємства «Крафт Кемікалз» (англ. «Kraft Chemical»), що виготовляє та постачає продукцію ветеринарним і аграрним підприємствам.

Упродовж п'яти років як актор виступав на сцені Центру сучасного мистецтва «Дах» (м. Київ).

Під час Революції гідності надавав медичну допомогу пораненим на Майдані Незалежності у столиці.

Учасник антитерористичної операції на Сході України. 2014 у складі Добровольчого українського корпусу «Правий сектор» брав участь у боях за с-ще Піски (тепер Покровського району Донецької області). 2015 із підрозділом «Санта» та розвідниками ГУР МО України воював у м. Авдіївці (захист промзони). 2016 навчався у снайперській школі «Дике поле». Позивний «Найф».

2022 закінчив Національний університет оборони України в м. Києві (спеціальність «Бойове застосування механізованих з'єднань, військових частин і підрозділів»), здобув офіцерське звання.

Після початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну (24.02.2022) приєднався до спецпідрозділу ГУР МО України «Шаман».

Разом із побратимами стримував наступ окупантів на м. Київ на Північному напрямку, зокрема брав участь у боях за с. Мощун, с-ще Гостомель, м. Ірпінь. Після звільнення Київської області від квітня 2022 воював на Донбасі та Півдні України, виконував спеціальні бойові завдання в тилу ворога. Особисто знищив велику кількість окупантів і до десятка одиниць ворожої військової техніки.

07.05.2022 О. Зайцев із побратимом В. Ігнатенком (Герой України, посмертно) прикривали відхід українських бійців. Загинули разом у стрілецькому бою за о. Зміїний.

Залишилися батьки, дружина, дві доньки.

Був одним із перших, хто штурмував окупований о. Зміїний у складі зведених підрозділів, намагаючись визволити його від окупантів. Українські сили оборони тоді відійшли, але надалі острів було зачищено від росіян. Перший десант став початком успішних операцій ГУР МО на Чорному морі, що дало змогу налагодити цивільне судноплавство і розблокувати «зерновий коридор».

За особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (20.07.2022, посмертно).

Орден «За мужність» III ступеня (2022).

ГУР МО України презентувало книгу-буклет про О. Зайцева з його архівними фото (30.09.2024).

Джерела

Про присвоєння О. Зайцеву звання Герой України: Указ Президента України № 521/2022 від 20 липня 2022 р.

Література

Історію Героя України, офіцера ГУР Олега Зайцева презентували у Києві // Головне управління розвідки. 2024. URL: <https://gur.gov.ua/content/istoriiu-heroia-ukrainy-ofitsera-hur-oleha-zaitseva-prezentuvaly.html>

У Києві презентували книгу-буклет про Героя України Олега Зайцева // Укрінформ. 2024. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3911170-u-kiievi-prezentuvali-knigubuklet-pro-geroa-ukraini-olega-zajceva.html>

ЗЕЛЕНЮК ВАДИМ СЕРГІЙОВИЧ

Зеленюк Вадим Сергійович (10.06.1988, м. Красилів, тепер Хмельницького району Хмельницької області, Україна — 22.08.2022, поблизу м. Авдіївки Покровського району Донецької області, Україна; похований 26.08.2022 у с. Пилипах Хмельницького району) — військовослужбовець, спортсмен, спецпризначенець, майор Національної гвардії України (НГУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2022, посмертно).

Після закінчення дев'яти класів місцевої школи у м. Красилові продовжив навчання у Республіканському вищому училищі фізичної культури (тепер Олімпійський фаховий коледж ім. Івана Піддубного).

У дитинстві захоплювався дзюдо та самбо. Тренувався у Красилівській дитячо-юнацькій спортивній школі (ДЮСШ; тепер — імені Героя України Вадима Зеленюка). 2006 виборов бронзову нагороду юніорського чемпіонату України з дзюдо. Того самого року вступив на факультет внутрішніх військ Київського національного університету внутрішніх справ (тепер Національна академія внутрішніх справ України); закінчив 2010.

Майстер спорту України з самбо, кандидат у майстри спорту із дзюдо. Багаторазовий чемпіон і призер України та Європи з бойового самбо й дзюдо. Чемпіон Європи з універсального бою. Володар Кубка Президента України з рукопашного бою.

Служив у спецпідрозділі «Омега» Північного об'єднання НГУ.

Учасник антитерористичної операції на Сході України та операції Об'єднаних сил. Постійно виїжджав на ротації для виконання бойових завдань. Позивний «Зеля».

Від перших днів повномасштабного вторгнення РФ в Україну брав участь у боях на території Київської області у складі розвідувальної

групи. Завдяки продуманому плану дій та злагодженості група виявляла ворожі патрулі, спостережні пункти, скупчення військової техніки противника. У результаті однієї з таких розвідок вдалося відтіснити лінію фронту у бік ворога на 12 км.

Після деокупації Київщини виконував бойові завдання на Ізюмському напрямку у Харківській області. Виявив неабияку мужність, беручи участь у порятунку тяжкопораненого військовослужбовця 95-ї окремої десантно-штурмової бригади, що протягом трьох діб перебував на покинутій позиції в оточенні ворога. Відзначився вдалими операціями зі знищення бронетанкової техніки та живої сили противника.

Пізніше воював у Луганській області. Поблизу м. Сіверськодонецька група В. Зеленюка звільнила й утримувала вогняний рубіж, знищивши при цьому значну кількість ворога. Було взято в полон 6 представників російської армії, тим самим отримано цінну інформацію й поповнено обмінний фонд.

Від початку липня 2022 В. Зеленюк входив до складу групи застосування протитанкового ракетного комплексу «Стугна», що проводила розвідку місцевості у «сірій зоні» на Донецькому напрямку з метою вибору зручних позицій.

22.08.2022 спецназівці групи «Омега» отримали завдання відбити ударно-штурмові дії ворога і закріпитися на визначеному рубежі поблизу м. Авдіївки Покровського району Донецької області. Під час ворожої атаки група вступила в бій із переважними силами противника. Майор В. Зеленюк отримав вогнепальне поранення, однак продовжував наступати і вести вогонь. Встиг знищити дві одиниці ворожої техніки. Під час наступу група потрапила під мінометний обстріл, воїн був смертельно уражений осколком снаряда.

Залишилися батьки та сестра.

За особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (06.10.2022, посмертно).

Медаль «За військову службу Україні» (2022).

01–02.10.2022 у м. Хмельницькому відбувся чемпіонат області із дзюдо, присвячений пам'яті В. Зеленюка (взяли участь близько 100 юних спортсменів, почесними гостями стали рідні та бойові побратими Героя).

05–07.05.2023 у м. Вінниці пройшов Всеукраїнський турнір зі спортивного та бойового самбо пам'яті Героя України В. Зеленюка.

Від 30.03.2023 ДЮСШ Краси́лівської міської ради Хмельницької області присвоєно ім'я Героя України В. Зеленюка.

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 524/2022 від 22 липня 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/5242022-43401>

Про присвоєння В. Зеленюку звання Герой України: Указ Президента України № 690/2022 від 6 жовтня 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/6902022-44357>

Література

Павлова О. Мисливець за головами росіян: український самбіст знищував бронетехніку під Ізюмом, захищав Северодонецьк та загинув під Авдіївкою // OBOZ.UA. 01.09.2022. URL: <https://news.obozrevatel.com/ukr/sport/sport/mislivets-za-golovami-rosiyan-ukrainskij-sambist-znischuvav-bronetehniku-pid-izyumom-zachischav-severodonetsk-ta-zaginu-v-pid-avdiivkoyu.htm>

Історії Героїв. Майор Вадим Зеленюк навічно в строю // Національна гвардія України. 2022. URL: <https://ngu.gov.ua/istoriyi-geroyiv-major-vadym-zelenyuk-navichno-v-stroyu/>

Коваленко С. Діставши поранення, майор Зеленюк не залишив поля бою і продовжував нищити ворога // АрміяInform. 2022. URL: <https://armyinform.com.ua/2022/10/12/distavshy-poranennya-major-zelenyuk-ne-zalyshyv-polya-boyu-i-prodovzhuvav-nyshhyty-voroga/>

Марків Н. Звільняв Київщину, але поліг на Донеччині: історія Героя України Вадима Зеленюка // «Вечірній Київ». 16.10.2022. URL: <https://vechirniy.kyiv.ua/news/72839/>

Пам'яті Героя України, майора Вадима Зеленюка (позивний «Зе́ля») // Укрінформ. 2024. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3901292-pamati-geroa-ukraini-majora-vadima-zelenuka-pozivnij-zela.html>
Вадим Зеленюк // Книга пам'яті органів системи МВС. URL: <https://memory-book.mvs.gov.ua/zeleniuk-vadim-sergiiovic>

ІГНАТЕНКО ВІТАЛІЙ АНДРІЙОВИЧ

Ігнатенко Віталій Андрійович (28.07.1973, м. Київ, тепер Україна — 07.05.2022, о. Зміїний Одеської області, Україна; похований у рідному місті) — військовослужбовець, солдат Головного управління розвідки Міністерства оборони (ГУР МО) України, учасник російсько-української війни, Герой України (2022, посмертно).

Із дитинства цікавився військовою технікою, радіопеленгацією. Здобув середню технічну освіту. Пройшов строкову військову службу.

Від 2015 — учасник антитерористичної операції на Сході України та операції Об'єднаних сил у складі батальйону «Донбас». Позивний «Німець». Виконував бойові завдання біля м. Маріуполя Донецької області, потім воював у Луганській області (міста Світлодарськ, Попасна, Лисичанськ).

На початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну приєднався до спецпідрозділу ГУР МО України «Шаман» (був одним з його організаторів). Від першої доби (24.02.2022) на позиції снайпера разом із побратимами стримував наступ окупантів на м. Київ на Північному напрямку, зокрема відбивав ворожі атаки на аеропорт «Антонов», брав участь у боях за с. Мошун, с-ще Гостомель, займався евакуацією мешканців м. Ірпеня. Після звільнення Київщини від квітня 2022 воював на Сході та Півдні України, виконував спеціальні бойові завдання в тилу ворога.

Загинув під час виконання бойового завдання на о. Зміїний.

Залишилися мати, дружина, син.

07.05.2022 у складі зведених підрозділів одним із перших штурмував окупований о. Зміїний. Українські війська тоді відступили, але надалі острів було звільнено від росіян. Перший десант став початком успішних операцій ГУР МО на Чорному морі, що дало змогу налагодити цивільне судноплавство і розблокувати «зерновий коридор».

В. Ігнатенко із побратимом О. Зайцевим (Герой України, посмертно) прикривали відхід українських бійців. Загинули разом у стрілецькому бою, врятувавши життя багатьом українським захисникам.

За особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі присвоєно звання Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (2022, посмертно).

06.09.2024 ГУР МО України презентувало книгу-буклет про В. Ігнатенка з його архівними фото.

Література

Україна й українці значно сильніші, ніж будь-хто думає про нас — звернення Президента Володимира Зеленського // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/news/ukrayina-j-ukrayinci-znachno-silnish-nizh-bud-htodumaye-pr-83973>

Ярухін Ю. М. Герої нескореної України: Герої України, кавалери орденів 3-х ступенів з початку повномасштабного російського вторгнення в Україну. 2022 рік. 2-ге вид., випр. і допов. Київ : Борисфен Інтел ; ВД «Воєнна розвідка», 2024. С. 98–99.

Герой операцій, які увійдуть в історію. ГУР презентувало книгу про полеглого розвідника // РБК-Україна. 2024. URL: <https://www.rbc.ua/rus/news/geroy-operatsiy-ki-vviydut-istoriyu-gur-prezentovalo-1725625406.html>

КАЛАГУРСЬКИЙ БОГДАН ПЕТРОВИЧ

Калагурський Богдан Петрович (17.04.1978, с. Оброшине, тепер Львівського району Львівської області, Україна — 19.08.2022, с. Благодатне Первомайського району Миколаївської області, Україна; похований 31.01.2023 у рідному селі) — військовослужбовець, капітан (по-смертно) Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Закінчив 1995 Оброшинську загальноосвітню школу (тепер Оброшинський заклад загальної середньої освіти I–III ступенів ім. Л. Шанковського, ліцей із початковою школою та гімназією). Вищу освіту здобув на електроенергетичному факультеті (тепер Інститут енергетики та систем керування) Національного університету «Львівська політехніка» за спеціальністю «Електротехнічні системи електроживлення».

З квітня 2001 працював електромонтером у ПрАТ «Львівобленерго». Здійснив успішну професійну кар'єру, обіймав посади заступника начальника служби охорони праці та головного інженера Центрального РЕМ (району електричних мереж).

У періоди 14.06–09.11.2015 та 27.02–24.06.2016 брав участь в антитерористичній операції на Сході України у складі 24-ї окремої механізованої бригади імені короля Данила Сухопутних військ ЗСУ (в/ч А0998, базується в м. Яворові Львівської обл.), набув бойовий досвід. Після АТО повернувся до цивільного життя.

Від початку повномасштабного вторгнення (24.02.2022) російських військ без вагань став на захист України. Служив командиром 1-ї механізованої роти 106-го окремого механізованого батальйону 63-ї окре-

мої механізованої бригади Сухопутних військ ЗСУ. Від квітня 2022 воював на передовій у Миколаївській області. Позивний «Електрик».

Від травня 2022 тривали штурмові дії російських окупантів навколо с. Благодатного, з 07.08 переросли у масовані штурми із застосуванням артилерії, танкового вогню, за кілька днів — важких вогнеметних систем залпового вогню.

19.08.2022 ворожий штурм почався о 5-й ранку (з кількогодинної артпідготовки) і тривав до вечора. У бойових діях брали участь угруповання російських десантників і т. з. вагнерівців. Рота під командуванням Б. Калагурського відбивала ворожу атаку упродовж дня до закінчення боекомплекту. Ворог зазнав втрат у живій силі (близько 40 осіб) і військовій техніці (5 бойових машин десанту). «Електрик» загинув у бою від смертельного поранення під час чергового артилерійського обстрілу. Через інтенсивні бойові дії побратимам вдалося евакуювати тіло командира з поля бою лише 10.11.2022. До зими 2022 значився серед тих, хто зник безвісти. Загибель воїна підтвердили результати тесту ДНК наприкінці січня 2023.

Залишилися батьки, дружина, дві доньки, сестра.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (08.07.2023, посмертно).

За мужність, героїзм, вірність військовій присязі, взірцеве виконання військового обов'язку був неодноразово відзначений нагородами Міністерства оборони України: почесним нагрудним знаком «Слава і Честь» (25.07.2022), нагрудними знаками «Знак пошани» (14.06.2022), «За військову доблесть» (04.08.2022).

Згадує сестра загиблого: «Брат з великої літери, розумний, чесний, справедливий, з хорошим почуттям гумору, люблячий син, чоловік і батько. Побратими називали його ротним Батьком. Він був не лише справжнім професіоналом своєї справи, а й патріотом, який не на словах, а на ділі доводив свою любов до України. У мирному житті — мудрий керівник, спеціаліст у «Львівобленерго». Гинуть краці з кращих...»

Цит. за: Фещенко А. Завжди йшов у бій першим. Згадаймо Героя України Богдана Калагурського // Главком. 2023. URL: <https://glavcom.ua/country/society/zhadajmo-bohdana-kalahurskoho-960462.html>

Джерело

Про присвоєння Б. Калагурському звання Герой України: Указ Президента України № 404/2023 від 08 липня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4042023-47469>

Література

Полеглі за Україну. Військовослужбовці Збройних Сил України, удостоєні звання Герой України посмертно (2023 рік). Київ : Центр учбової літератури, 2024. 94 с.

Бельзецька Н. Був людиною честі і справедливості: випускник Політехніки Богдан Калагурський загинув на війні // Національний університет «Львівська політехніка». 2023. URL: <https://lpnu.ua/news/buv-liudynoiu-chesti-i-spravedlyvosti-vypusknik-politekhniky-bohdan-kalahurskyi-zahynuv-na> Фещенко А. Завжди йшов у бій першим. Згадаймо Героя України Богдана Калагурського // Главком. 2023. URL: <https://glavcom.ua/country/society/zhadajmo-bohdana-kalahurskoho-960462.html>

Богдан Калагурський (1978–2022) // Львівобленepro. URL: <https://loe.lviv.ua/page/kalagursky>

Богдан Калагурський // Платформа пам'яті Меморіал. URL: <https://www.victims.memorial/people/bohdan-kalahurskyi>

КАПЛУНОВ ДМИТРО ВІТАЛІЙОВИЧ

Каплунів Дмитро Віталійович (04.12.1980, м. Алма-Ата, тепер м. Алмати, Казахстан — 01.12.2019, с. Староласпа, тепер Кальміуського району Донецької області, Україна; похований у м. Києві, Україна) — військовослужбовець, полковник Служби безпеки України (СБУ), учасник російсько-української війни (етап антитерористичної операції на Сході України та операції Об'єднаних сил), Герой України (2019, посмертно).

Народився у сім'ї прикордонника. Разом із батьками проживав у м. Великих Мостах (тепер Шептицького району Львівської області) та м. Харкові. Закінчив 9 класів Соснівської школи № 13 (тепер Соснівський навчально-виховний комплекс № 13, Львівська область), продовжив навчання у школі № 153 м. Харкова (тепер ліцей). Військову освіту здобув у Національній академії державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (м. Хмельницький, 2002). Проходив військову службу на посаді заступника командира роти в Кінологічному навчальному центрі Державної прикордонної служби України (м. Великі Мости).

Від 2004 — співробітник Центру спеціальних операцій СБУ (група «А»), спочатку кінологічного відділу, згодом — снайперського. Призер європейських змагань зі снайпінгу серед військових та правоохоронців (у командному заліку).

Від 2014 у складі групи «А» виконував бойові завдання із протидії проникненню диверсійно-розвідувальних груп (ДРГ) терористів на підконтрольну Україні територію та запобігання терористичних актів на Сході України. Позивний «Добер».

У бою за звільнення м. Мар'їнки Донецької області отримав поранення. Виконував обов'язки парамедика, здобував досвід у Київській лікарні швидкої допомоги. Закінчив курси з тактичної медицини за стандартами НАТО. Пройшов 15 ротацій.

30.11–01.12.2019 група вела розвідку і спостереження на лінії зіткнення поблизу с. Староласпи. ДРГ ворога здійснила спробу прориву в тил позицій Об'єднаних сил. Командування ООС задіяло резервну групу, до складу якої увійшли полковники Д. Каплунов і Д. Волочаєв.

Після виконання завдання спецпризначенці потрапили на заміновану територію. Від підриву міни Д. Каплунов загинув.

Залишилися батьки, дружина, донька, брат.

За особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (03.12.2019, посмертно).

Медаль «Захиснику Вітчизни» (2015). Відзнака Президента України «За участь в антитерористичній операції». Орден «За мужність» III ступеня (2017).

На честь Героя встановлено меморіальні дошки на фасадах будівель Кінологічного навчального центру у м. Великих Мостах (2020) та Харківського ліцею № 153 (2021).

У травні 2021 в Київській області на базі Національного парку «Мегігір'я» проведено Відкритий кінологічний турнір пам'яті Героя України полковника Д. Каплунова.

Джерела

Про відзначення державними нагородами України за нагоди Дня захисника України: Указ Президента України № 319/2017 від 12 жовтня 2017 р. // Президент України. 2017. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3192017-22826>

Про присвоєння звання Герой України: Указ Президента України № 877/2019 від 3 грудня 2019 р. // Президент України. 2019. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/8772019-30785>

Література

Кліщук Л. На Донбасі загинули офіцери «Альфи» СБУ Дмитро Каплунов та Денис Волочаєв // Новинарня. 2019. URL: <https://novynarnia.com/2019/12/02/zaginuli-dva-snayperi-alfi-sbu/>

Каплунов Дмитро Віталійович («Добер») // Книга пам'яті полеглих за Україну. URL: <https://memorybook.org.ua/14/kaplunov.htm>

КЕРНИЧНИЙ ГЕННАДІЙ РУСЛАНОВИЧ

Керничний Геннадій Русланович (29.01.1997, с. Слобода-Гулівська, тепер Жмеринського району Вінницької області, Україна — 23.09.2024, Харківська область, Україна; похований у рідному селі) — військовослужбовець, сержант Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2025, посмертно).

Навчався у місцевій школі до 7 класу. Закінчив із відзнакою Обласний комунальний навчальний заклад «Буковинський ліцей-інтернат з посиленою військово-фізичною підготовкою» (м. Новодністровськ Чернівецької області, 2013). Здобув кваліфікацію інструктора рукопашного бою. Паралельно опанував професію бджоляра в Михайлівецькому аграрному ліцеї.

Наприкінці 2014 добровільно мобілізувався до лав ЗСУ. Учасник антитерористичної операції на Сході України та операції Об'єднаних сил. Позивний «Вікінг».

Брав участь у боях за м. Дебальцеве, с. Зайцеве Бахмутського району (обидва — Донецької області), с-ща Станиця Луганська (Щастинського району), м. Щастя (обидва — Луганської області) та інші. Був кулеметником.

У червні 2015 отримав поранення під час боїв за м. Мар'їнку Донецької області. За цей період зазнав двох контузій.

2018 Г. Керничний при відході з тимчасово окупованих територій, прикривав побратимів і підірвався на міні. Отримав складне поранення, внаслідок якого ампутовано частину правої ноги. Після реабілітації та протезування продовжив службу в ЗСУ, став інструктором.

2024 закінчив факультет «Агрономія» Подільського державного аграрно-технічного університету (тепер Подільський державний університет), здобув диплом бакалавра.

Учасник міжнародних спортивних змагань ветеранів ЗСУ та армій дружніх країн, інвалідів. Пройшов у Збірну України, проте відмовився від участі на користь служби. Майстер спорту з пауерліфтингу, бойового самбо.

2021 пройшов спецкурс, здобув посаду старшого інструктора групи інструкторів центру Сил спеціальних операцій (ССО; в/ч А1788, м. Хмельницький). Наприкінці того самого року після закінчення контракту повернувся до цивільного життя.

Із початком повномасштабного вторгнення РФ в Україну (24.02.2022) повернувся до військової служби у 8-му полку ССО. Від 2022 брав участь в обороні с-ща Макарова Бучанського району; сіл Лютіж і Козаровичі Вишгородського району Київської області; в обороні, штурмі та зачистці с. Мощуна, с-ща Гостомеля, міст Ірпеня, Бучі (усі — Бучанського району Київської області).

Був учасником Харківської кампанії. Брав участь в обороні, штурмі та звільненні с-ща Прудянки, с. Кочубеївки (обидва — Харківського району Харківської області) та інших.

Загинув під час виконання бойового завдання (23.09.2024) від влучання ворожого безпілотної літального апарату в автомобіль.

Залишилися батьки, брат, наречена.

Під час Харківського контрнаступу у вересні 2022 біля м. Балаклії Харківської області кілька підрозділів українських військовослужбовців мали заходити одночасно, але просунулася тільки група Г. Керничного. Фланги виявилися неприкритими, тому група могла опинитися в оточенні. Щоб цього не допустити, Г. Керничний залишився один із кулеметом для прикриття відходу побратимів. Це дозволило вберегти особовий склад.

Під час боїв у Донецькій області був серед учасників штурму і звільнення с-ща Ямполья Краматорського району (30.09.2022 встановив Державний прапор України на залізничній станції); оборони і штурму Вуглегірської ТЕЦ (м. Світлодарськ), сіл Одрадівки, Іванграду Бахмутського району, м. Бахмута та інших. У ході виконання завдань особисто організовував розвідувальні операції та здійснював проведення розвід-

ки вихідних районів, маршрутів руху військ. Неодноразово рятував побратимів, виконував бойові завдання після ампутації нижньої кінцівки.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (02.01.2025, посмертно).

Ордени «За мужність» II і III ступенів (2019), «Воля і мужність».

Медаль «За військову службу Україні» (2022), «За оборону рідної держави».

Почесні нагрудні знаки «За вірцевість у військовій службі» II і III ступенів, «Учасник АТО», «Учасник ООС».

Відзнака I ступеня Командувача ССО «Іду на ВИ» (ВОЖАК), пам'ятним знаком «За війську доблесть», «За оборону Мар'янки», «За заслуги перед Вінниччиною».

Виборов 1-ше місце у змаганнях «Ігри Героїв» (2020, м. Харків), 1-ше місце «Ігри Нескорених» (2023, м. Львів).

Відзначений нагородною зброєю Glock 17.

На честь Г. Керничного перейменовано вулицю в с. Слободі-Гулівській (2025). Встановлено меморіальні дошки в с. Слободі-Гулівській, на фасаді школи в с. Гулі.

Додатково

Із дитинства цікавився спортом та бджолярством. Після поранення займався створенням власного саду із бджолиними вуликами.

05.05.2025 у Г. Керничного з коханою було заплановано весілля.

Г. Керничний: «Поранення — це відчуття війни, яке залишається у твоєму тілі на все життя. Чи не найвище це від будь-яких нагород? Усе залежить від того, як ти сприймаєш поранення. Можеш скажитися на обмеження, а можеш знайти у цьому свій шлях...

Мова для країни — то код нації. Особисто принципово спілкуюся українською. Так, багато військових, які спілкуються російською, і це

здавалося б нормально, однаке, часто дуже ускладнює роботу на позиціях. Чи особливо при штурмах або зачистках. Бо підсвідомо тобі розум говорить, що спілкується російською тільки росіяни, а отже автоматично є розуміння, що то ворог. Я нормально сприймаю, бо то є їх вибір. Та в основі має бути українська, бо то є наш код, який не перепрошивається».

Цит. за: Пам'яті спецпризначенця ССО на псевдо «Вікінг» // Букви. 2024. URL: <https://bukvy.org/pamyati-specpryznachencya-sso-na-psevdo-viking/>

М. Єрмохін: «Завдяки Геннадію ми всі повернулися живі. Коли були вже в “сірій” зоні, нам у якийсь момент аеророзвідники почали доповідати, що в наш бік висунулися зо два десятки окупантів. Ми чули, як вони наближались. Думаю, якби зав'язався бій, ми б уже звідти не повернулися. Але за рахунок вправності, підготовки, досвіду Геннадія ворог був накритий максимально щільним вогнем, поніс втрати вбитими і пораненими. Вони були розкоординовані і не змогли просунутися вперед. А наші сили тоді просунулися по лінії зіткнення».

Цит. за: Федченко А. Подвиги і сад Геннадія Керничного. Як жив, воював і був опорою для побратимів та друзів сержант ССО ЗСУ “Вікінг”, що повернувся на фронт на протезі // Новинарня. 2024. URL : <https://novynarnia.com/2024/12/06/podvygy-i-sad-gennadiya-kernychnogo-yak-zhyv-voyuvav-i-buv-oporoyu-dlya-pobratymiv-ta-druziv-serzhant-sso-zsu-viking-shho-povernuvsya-na>

front-na-protezi/?fbclid=IwY2xjawHLK7lleHRuA2FlbQIxMQABHWioDwTW-Tukj55Xva1dz5IXFUXepcVm47oVuQWX9xWpSRPUfWixdG2_EA_aem_qipJ_5wkFn_jp1TBqGdxkA

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 270/2019 від 17 травня 2019 р. // Президент України. 2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/270/2019#Text>

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 572/2022 від 12 серпня 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/572/2022#Text>

Про присвоєння Г. Керничному звання «Герой України»: Указ Президента України № 5/2025 від 2 січня 2025 р. // Президент України. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/52025-53485>

Література

Керничний Геннадій... Герой! Йому назавжди 27! // Обласний комунальний навчальний заклад «Буковинський ліцей-інтернат з посиленою військово-фізичною підготовкою». 2024. URL : <https://buk.licey.org.ua/news/23-03-18-09-11-2024/>

Матвійчук Я. На протезі звільняв Харківщину і боронив Бахмут. Геннадій Керничний — подвиг, гідний звання Героя України. Посмертно // Українська правда. 2024 <https://blogs.pravda.com.ua/authors/matvijchuk/6734b052bd37e/> Пам'яті спецпризначенця ССО на псевдо «Вікінг» // Букви. 2024. URL: <https://bukvy.org/pamyati-specpryznachenczya-sso-na-psevdo-viking/>

Федченко А. Подвиги і сад Геннадія Керничного. Як жив, воював і був опорою для побратимів та друзів сержант ССО ЗСУ «Вікінг», що повернувся на фронт на протезі // Новинарня. 2024. URL: https://novynarnia.com/2024/12/06/podvygy-i-sad-gennadiya-kernychnogo-yak-zhyv-voyuvav-i-buv-oporoyu-dlya-pobratymiv-ta-druziv-serzhant-sso-zsu-viking-shho-povernuvsy-na-front-na-protezi/?fbclid=IwY2xjawHLK7lleHRuA2FlbQIxMQABHWioDwTW-Tukj55Xva1dz5IXFUXepcVm47oVuQWX9xWpSRPUfWixdG2_EA_aem_qipJ_5wkFn_jp1TBqGdxkA Садомська Л. «Ти знаєш, тату, я так втомився»: історія Героя України Геннадія Керничного // Є. (ye.ua). 2025. URL: https://ye.ua/syspilstvo/73779_Ti_znayesh_tatu_ya_tak_vtomivsya_istoriya_Geroya_Ukrayini_Gennadiya_Kernichnogo.html Керничний Геннадій Русланович // Хмельницька міська рада. URL: <https://www.khm.gov.ua/uk/content/kernychnyy-gennadiy-ruslanovych>

КИРИЛЕНКО СЕРГІЙ ВОЛОДИМИРОВИЧ

Кириленко Сергій Володимирович (09.10.1999, м. Старокостянтинів Хмельницької області, Україна — 06.07.2023 поблизу с. Жереб'янки Василівського району Запорізької області, Україна; похований 10.07.2023 у м. Хмельницькому) — військовослужбовець, капітан (помертньо), прикордонник Державної прикордонної служби України (ДПСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2024, помертньо).

Народився в сім'ї військового. Проживав у м. Хмельницькому. 2014 закінчив гімназію № 1, вступив до Кам'янець-Подільського ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою (Хмельницька область). 2016–2020 навчався в Національній академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького.

2020 — старший інспектор прикордонної служби відділення дільничних інспекторів відділу прикордонної служби «Овруч» Житомирського прикордонного загону. Позивний «Магістр».

Від 2021 проходив службу у 23-му загоні морської охорони ДПСУ, отримав звання старшого лейтенанта. Перебував на одному зі стратегічних напрямків (Маріупольському).

Від початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну (24.02.2022) перебував у м. Маріуполі. У лютому-березні 2022 у складі бойових груп Сил оборони України тримав оборону на одному із найскладніших рубежів міста — позиції «ПортСіті». Тут набув перший бойовий досвід.

Старший лейтенант очолив бойову групу на позиції «Гора», виявив мужність та вміння діяти у критичній ситуації. Окрім бойових завдань, офіцер організував забезпечення продуктами харчування та медикаментами українських військових, цивільних осіб.

Від травня 2022 проходив службу в 18-му загоні морської охорони ДПСУ. Від 08.10.2022 розпочав тактичну, фізичну, бойову підготовку в 10-му мобільному прикордонному загоні «Дозор» ДПСУ.

Від 21.06.2023 С. Кириленко виконував бойові завдання у складі Зведеного прикордонного загону ДПСУ. З метою участі у контрнаступі вибув на Запорізький напрямок.

06.07.2023 у складі однієї з мобільних груп зведеного загону військовослужбовців отримав бойове завдання на штурм ворожих позицій поблизу с. Жереб'янки. Після прориву першої лінії оборони російських окупантів вирішив просуватися до другої лінії, але отримав численні поранення. Помер на позиції.

Похований на Алеї Слави кладовища мікрорайону Ракове у м. Хмельницькому.

Залишилися батьки, сестра, брати, наречена.

28.02.2022 з ініціативи С. Кириленка проведено укріплення району для ведення бойових дій, що дозволило стримувати ворога на околицях м. Маріуполя. У ніч проти 02.03.2022 виявив групу російських військовослужбовців, брав участь у їх ліквідації. За наказом командира вивів без втрат групу прикордонників із повного оточення.

У результаті вмілих дій зведеного прикордонного загону та підрозділів Національної гвардії України за безпосередньої участі С. Кириленка знищили до 10 одиниць ворожої техніки на бойовій позиції «Гора».

Під час виходу з окупованого м. Маріуполя зміг евакуювати дві родини цивільних.

06.07.2023 під час штурму ворожих позицій С. Кириленко прикривав захід прикордонників поблизу с. Жереб'янки. Намагався врятувати пораненого українського військовослужбовця, але здетонував замаскований снаряд. Ціною власного життя попередив побратимів про замінований окоп і врятував наступні штурмові групи.

За особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота зірка» (28.06.2024, посмертно).

Звання «Почесний громадянин Хмельницької міської територіальної громади» (15.09.2023, помертно).

Додатково

Під час виходу з окупованого м. Маріуполя С. Кириленко допоміг евакуюватися двом родинам з дітьми. Під постійний ризиком бути викритим та потрапити у полон, він проминув 22 блокпости окупантів, маючи при собі лише водійське посвідчення. Дорогою через окуповану територію фіксував місця дислокації ворожих російських військ та передав ці стратегічно важливі дані працівникам Служби безпеки України м. Запоріжжя.

За повідомленням ДПСУ, у пам'ять про загиблого сина на отримані виплати сім'я придбала FPV-дрони та комплект керування з виносною антеною (2024).

Джерела

Про присвоєння С. Кириленку звання Герой України: Указ Президента України № 392/2024 від 28 червня 2024 р. // Президент України. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3922024-51149>

Література

Герой України капітан Кириленко Сергій Володимирович // Державна прикордонна служба України. URL: <https://dpsu.gov.ua/ua/geroj-ukrayini-kapitan-kirilenko-sergij-volodimirovich>

Сергій Кириленко // Книга пам'яті органів системи МВС. URL: <https://memory-book.mvs.gov.ua/kirilenko-sergii-volodimirovic>

Кириленко Сергій Володимирович // Хмельницька міська рада. URL: <https://www.khm.gov.ua/en/node/45734>

Кириленко Сергій Володимирович // Випускники Кам'янець-Подільського ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою які загинули, захищаючи Україну URL: https://drive.google.com/file/d/1BeCiPiGgHLfAtVP7z_DQFdhMR45P8oh0/view

КІСЕЛЬОВ ВОЛОДИМИР ВОЛОДИМИРОВИЧ

Кісельов Володимир Володимирович (07.07.1989, м. Полтава, тепер Україна — 07.05.2022, поблизу о. Зміїний, Одеська область, Україна; похований 10.05.2022 у рідному місті) — правоохоронець, капітан Служби безпеки України (СБУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2022, посмертно).

Закінчив 2008 Полтавський будівельний технікум транспортного будівництва (тепер Полтавський фаховий коледж транспортного будівництва).

Відтоді проходив військову службу за контрактом: 2008–2011 — у підрозділі спеціального призначення Збройних сил України, 2012–2022 — у лавах СБУ, від 24.12.2012 (у званні сержанта) — в Центрі спеціальних операцій боротьби з тероризмом, захисту учасників кримінального судочинства та працівників правоохоронних органів («Альфа») СБУ.

Паралельно отримував вищу освіту. Закінчив 2014 Харківський національний автомобільно-дорожній університет.

Брав участь в антитерористичній операції на Сході України та операції Об'єднаних сил, був залучений до виконання складних оперативно-бойових завдань. 2015 здобув офіцерське звання.

Від початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну давав відсіч ворогу. Був керівником групи Центру спеціальних операцій СБУ. Позивний «Полтава». У складі спецпідрозділу «Альфа» СБУ (керівник групи) брав участь в операції зі звільнення о. Зміїного.

Загинув під час виконання бойового завдання в районі бойових дій.

Був одружений, мав доньку.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (14.10.2022, посмертно).

Нагороджений відзнакою Президента України «За участь в антитерористичній операції» (від 17.02.2016).

Кавалер орденів «За мужність» III (17.06.2017) і II ступеня (25.05.2022, посмертно).

У річницю звільнення о. Зміїного Президент України В. Зеленський відзначив українських воїнів, які відбили острів у ворога, та вперше назвав імена військовослужбовців, полеглих під час проведення бойової операції.

У м. Полтаві на честь Героя України перейменували вулицю (2023). У другу річницю загибелі воїна на фасаді будівлі, що виходить на вулицю, відкрито меморіальну дошку (07.05.2024)

Література

- Володимир Зеленський назвав імена полеглих на Зміїному Героїв України // Головне управління розвідки. 2023. URL: <https://gur.gov.ua/content/volodymyr-zelenskyi-nazvav-imena-polehlykh-na-zmiinomu-heroiv-ukrainy.html>
- Україна й українці значно сильніші, ніж будь-хто думає про нас — звернення Президента Володимира Зеленського // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/news/ukrayina-j-ukrayinci-znachno-silnish-nizh-bud-htodumaye-pr-83973>
- Пархоменко Л. У Полтаві відкрили дошку на честь бійця спецпідрозділу СБУ Володимира Кісельова // Суспільне. Полтава. 2024. URL: <https://suspilne.media/poltava/740505-u-poltavi-vidkrili-dosku-na-cest-bijca-specpidrozdilu-sbu-volodimira-kiselova/>

КЛИМЧУК ВАЛЕНТИН ВАСИЛЬОВИЧ

Климчук Валентин Васильович (25.02.1996, м. Вінниця, Україна — 12.07.2022, поблизу с-ща Любомирівки Миколаївського району Миколаївської області, Україна; похований 14.07.2022 у с. Стадниці Вінницького району Вінницької області, Україна) — військовослужбовець, старший солдат Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Закінчив Вище художнє професійно-технічне училище № 5 м. Вінниці, здобув фах електрогазозварника.

2014–2017 служив у 59-й окремії мотопіхотній бригаді імені Якова Гандзюка ЗСУ (дислокована у м. Гайсині Вінницької області). Учасник антитерористичної операції на Сході України. У складі бригади пройшов три ротації в районі бойових дій.

Після звільнення з армії працював будівельником, виїздив на заробітки за кордон. Пройшов навчальну програму для ветеранів «Підприємництво та інформаційні технології в бізнесі» проекту «Норвегія — Україна» і почав займатися підприємницькою діяльністю у сфері агробізнесу. Закінчив 2022 факультет фізичного виховання і спорту Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, здобув фах учителя фізкультури.

На початку повномасштабного військового вторгнення РФ в Україну повернувся до своєї бригади. Воював на Півдні України. Виконував бойові завдання на посаді кулеметника. Позивний «Руна».

У липні 2022 під час штурму ворожих позицій у Миколаївській області підірвав два ворожі бліндажі та захопив військові докумен-

ти противника. Загинув від кулі снайпера, прикриваючи відхід побратимів.

Залишилися батьки і брат.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (08.04.2023, посмертно).

У с. Стадниці названо вулицю Героїв Климчуків на честь Валентина Климчука і його дядька, сержанта ЗСУ, учасника російсько-української війни Віталія Климчука (1980–2022), який загинув 19.06.2022 поблизу с. Білогір'я Пологівського району Запорізької області.

Джерела

Про присвоєння В. Климчуку звання Герой України: Указ Президента України № 388/2023 від 08 квітня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3882023-47369>

Література

Уретрій О. Він боровся за справедливість — загинув захисник із Вінниччини Валентин Климчук // АрміяInform. 2022. URL: <https://armyinform.com.ua/2022/07/19/vin-borovsya-za-spravedlyvist-zagynuv-zahysnyk-iz-vinnychchyny-valentyn-klymchuk/>

Валентин Климчук // Платформа пам'яті Меморіал. URL: <https://www.victims.memorial/people/valentyn-klymchuk>

КОВАЛЕНКО АНТОН РОСТИСЛАВОВИЧ

Коваленко Антон Ростиславович (27.04.1997, м. Чигирин, тепер Черкаського району Черкаської області, Україна — 13.06.2023, Бахмутський район Донецької області; похований 16.09.2023 у рідному місті) — військовослужбовець, учасник російсько-української війни, молодший сержант Збройних сил України (ЗСУ), Герой України (2024, посмертно).

Навчався в Чигиринській загальноосвітній школі № 2 (тепер ліцей) та Чигиринському економіко-правовому фаховому коледжі Уманського національного університету садівництва (Черкаська область), який закінчив 2015. Наприкінці того ж року мобілізований до лав ЗСУ. Пройшов вишкіл у навчальному центрі «Десна» в Чернігівській області. Служив у батальйоні «Київська Русь» у зоні антитерористичної операції на Сході України та операції Об'єднаних сил. Позивний «Малий». Перевівся до батальйону Окремої механізованої бригади імені князя Володимира Мономаха, де до того проходив службу його батько, який звільнився через поранення. Узяв його позивний — «Вакула».

Демобілізувався 2021. Працював у м. Черкасах у сфері інтернет-зв'язку.

Від початку повномасштабного вторгнення військ РФ в Україну служив на посаді командира мотопіхотного взводу мотопіхотної роти мотопіхотного батальйону. Воював на різних напрямках фронту. Загинув під час виконання бойового завдання під м. Бахмутом Донецької області.

Залишилися батьки, дружина, донька, брат, сестра.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (24.02.2024, посмертно).

Орден «За мужність» III ступеня.

Зі спогадів А. Коваленка: «Як тільки я “нюхнув пороху”, зателефонував батькові та попросив дозволу зробити козацького чуба. Ви знаєте, в давнину не всім дозволялося носити чуприну, яка була своєрідною відзнакою лицарського стану. Її просто так не можна було собі вистригти. Тільки після посвяти в козаки — після першого бою, першого морського походу та складних іспитів — дозволялося воїнові голити голову, залишаючи чуприну».

Цит. за: Іванець О. Як козаки Коваленки Україну боронять // АрміяInform. 2021. URL: <https://armyinform.com.ua/2021/03/13/yak-kozaky-kovalenky-ukrayinu-boronyat/>

Джерело

Про присвоєння А. Коваленку звання «Герой України»: Указ Президента України № 123/2024 від 24 лютого 2024 р. // Президент України. 2024. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1232024-49929>

Література

Іванець О. Як козаки Коваленки Україну боронять // АрміяInform. 2021. URL: <https://armyinform.com.ua/2021/03/13/yak-kozaky-kovalenky-ukrayinu-boronyat/>
У Чигиринській громаді на колінах попрощалися з земляком // Вікка. 2023. URL: <https://www.vikka.ua/novini/cherkashchina/y-chyhyrynshchyna-u-smutku-i-zhalobi-sohodni-poproshchalysia-z-heroiem/>
Знову Чигиринщина у смутку і жалобі: сьогодні попрощалися із захисником Антоном Коваленком // Чигиринська міська територіальна громада. URL: <https://chigirinskaotg.gov.ua/znovu-chyhyrynshchyna-u-smutku-i-zhalobi-sohodni-poproshchalysia-z-heroiem/>

КОВАЛЕНКО ОЛЕКСІЙ ОЛЕКСАНДРОВИЧ

Коваленко Олексій Олександрович (08.02.1981, с. Малокатеринівка, тепер Запорізького району Запорізької області, Україна — 22.03.2022, м. Ізюм Харківської області, Україна; похований 25.09.2022 у м. Старокостянтиніві Хмельницької області, Україна) — військовослужбовець, військовий льотчик першого класу, майор Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Рано втратив батьків, його виховувала бабуся. 2003 закінчив Харківський національний університет Повітряних сил імені Івана Кожедуба за спеціальністю «Льотна експлуатація та бойове застосування літальних апаратів». Був скерований для проходження служби до 7-ї бомбардувальної авіаційної бригади (від 2008 — 7-ма бригада тактичної авіації Повітряних сил ЗСУ імені Петра Франка) у м. Старокостянтиніві. Літав на СУ-24М. У складі бригади обіймав посади: старший штурман авіаційної ланки авіаційної ескадрильї, старший льотчик авіаційної ланки військової частини, старший льотчик авіаційної ланки авіаційної ескадрильї військової частини, заступник командира авіаційної ескадрильї з виховної роботи, заступник командира ескадрильї по роботі з особовим складом авіаційної ескадрильї, заступник командира ескадрильї з морально-психологічного забезпечення авіаційної ескадрильї, командир авіаційної ланки авіаційної ескадрильї, начальник служби безпеки польотів.

2014, із початком російської агресії, брав участь в антитерористичній операції на Сході України та операції Об'єднаних сил, здійснював бойові вильоти. Від початку повномасштабного вторгнення російських військ (24.02.2022) обороняв Батьківщину. Разом зі штурманом С. Вер-

бицьким (Герой України з 2023) захищав небо в с-щі Гостомелі Київської області, а також у Сумській, Чернігівській, Харківській та Донецькій областях. У лютому — березні 2022 екіпаж здійснив 12 успішних бойових вильотів.

22.03.2022 льотчики виконували бойове завдання на Харківщині з нанесення авіаційного удару по колонії живої сили та техніки противника. Бомбардувальник був уражений ракетою. Після збиття літака штурман встиг катапультиватися і дістався розташування ЗСУ. Командир літака загинув.

Був одружений, виховував сина і доньку.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (26.02.2023, посмертно).

Орден «За мужність» III (2022) і II ступеня (2022, посмертно).

Медалі «15 років Збройним силам України» (2006), «За сумлінну службу» III ступеня.

У дворі будинку авіаційного містечка, де живе родина О. Коваленка, встановлено іменну лаву й облаштовано альтанку.

Товариш О. Коваленка згадує: «Олексій був кращим у всьому: пілотом-асом, з яким можна було виконувати надскладні задачі, і просто хорошою людиною. Ми дружили поза кабіною літака. Своєю упевненістю, мужністю, оптимізмом він заряджав інших, а в польоті не було жодних сумнівів чи побоювань, що може щось статися».

Цит за: Незламні екіпажі: «І я на небі... бо все своє життя віддав служінню вільному українському народу!» // Старкон City. 2022. URL: <https://starkon.city/articles/250042/nezlamni-ekipazhi-i-ya-na-nebi-bo-vse-svoye-zhittya-viddav-sluzhinnnyu-vilnomu-ukrainskomu-narodu>

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 169/2022 від 25 березня 2022 р. // Президент України. 2022. URL: www.president.gov.ua/documents/1692022-41817

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 473/2022 від 07 липня 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4732022-43213>

Про присвоєння О. Коваленку звання Герой України: Указ Президента України № 109/2023 від 26 лютого 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1092023-45949>

Література

Незламні екіпажі: «І я на небі... бо все своє життя віддав служінню вільному українському народу!» // Старкон City. 2022. URL: <https://starkon.city/articles/250042/nezlamni-ekipazhi-i-ya-na-nebi-bo-vse-svoye-zhittya-viddav-sluzhinnyu-vilnomu-ukrainskomu-narodu>

Олехнович А. Вдова Героя України Олексія Коваленка: Кожен льотчик частини достойний найвищих нагород. Кожен... // АрміяInform. 2023. URL: <https://armyinform.com.ua/2023/04/12/vdova-geroya-ukrayiny-oleksiya-kovalenka-kozhen-lotchyk-chastyny-dostojnyj-najvyshhyh-nagorod-kozhen/>

Олексій Коваленко // Платформа пам'яті Меморіал. URL: <https://www.victims.memorial/people/oleksii-kovalenko>

КОВАЛЬ ВІТАЛІЙ БОРИСОВИЧ

Коваль Віталій Борисович (30.05.2001, с. Ісківці тепер Лубенського району Полтавської області, Україна — 06.01.2023, поблизу м. Бахмута Донецької області, Україна; похований 10.01.2023 у с-щі Чутовому Полтавського району Полтавської області) — військовослужбовець, лейтенант Національної гвардії України (НГУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Навчався у Чутівській загальноосвітній школі I–III ступенів. З дитинства цікавився спортом. Продовжив навчання в Кременчуцькому ліцеї з посиленою військово-фізичною підготовкою (2016–2018; тепер імені Героя України Віталія Ковалю).

Опановував військову справу (2018–2022) на командно-штабному факультеті Національної академії Національної гвардії України (м. Харків). Брав участь у військовому параді до 30-ї річниці Незалежності України (24.08.2021).

Ще курсантом став на захист Батьківщини: у перші дні повномасштабного російського вторгнення в Україну був направлений до м. Чугуєва для протистояння ворогу на Харківському напрямку. У березні 2022 здобув офіцерське звання. Після випуску очолив взвод у підрозділі НГУ в м. Ужгороді, займався підготовкою бійців територіальної оборони. Неодноразово подавав рапорти із проханням направити його на фронт.

Від липня 2022 брав безпосередню участь у бойових діях у лавах 2-го батальйону 3-ї бригади оперативного призначення імені полковника Петра Болбочана НГУ (в/ч 3017) на посаді заступника командира з роботи з особовим складом 2-ї роти оперативного призначення. Мав позивний «Орел».

У жовтні 2022 взвод під командуванням В. Ковалю провів успішну атаку ворога поблизу с-ща Козачої Лопані (Харківського району Харківської області): знищено 1 російський танк з екіпажем (лейтенант особисто підбив Т-72 влучними пострілами з ручного протитанкового гранатомета), знешкоджено 3 бойові броньовані машини (ББМ, зокрема ББМ «Тигр» і ББМ «Рись»), близько 10 окупантів. Урятував життя пораненому побратиму — зупинив кровотечу та евакуював того у безпечне місце.

Загинув під час оборони м. Бахмута.

Лишилися батьки, дружина, старший брат.

У січні 2023 брав участь у битві за м. Бахмут. Опорний пункт на південно-східній околиці міста, який займав підрозділ В. Ковалю, постійно перебував під вогнем ворожої артилерії.

06.01.2023 на чолі резервної групи вирушив на допомогу побратимам під час чергового російського штурму. У запеклому бойовому зіткненні майже все угруповання живої сили противника було ліквідовано; сам «Орел» двома гранатами Ф-1 знищив 9 нападників. Під час нової атаки ворога із застосуванням 2 бронетранспортерів і десанту знищив пострілами з переносного протитанкового комплексу «NLAW» ворожий БТР (інший БТР та піхоту уразили його бійці).

Після невдалого штурму ворог змінив тактику і розпочав масований мінометний обстріл. Для збереження життя особового складу лейтенант віддав наказ підлеглим переміститися в укриття. Сам побіг рятувати тяжко пораненого гвардійця, який потребував негайної медичної допомоги. Під час евакуації побратима у бліндаж поряд розірвалася міна, В. Коваль отримав поранення, несумісне з життям.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (28.08.2023, посмертно). Президент України В. Зеленський вручив нагороду родині полеглого 29.08.2023 під час урочистостей з нагоди Дня пам'яті захисників України.

Відкрито меморіальні дошки на фасадах Чутівської школи (2023) та Кременчуцького ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою (30.10.2024).

Ім'я Героя України Віталія Ковалю присвоєно Кременчуцькому ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою (2024).

Пам'ять В. Ковалю увічнена на Алеї слави Героїв с-ща Чутового.

В. Коваль: «І нехай вони краще дізнаються, що ми мертві, ніж ми здалися».

Цит. за: Задара І. Звання Героя України посмертно присвоїли 21-річному воїну з Полтавщини // Зміст. 2023. URL: <https://zmist.pl.ua/news/zvannya-geroya-ukrainy-posmertno-prysvoyily-21-richnomu-voyinu-z-poltavshhyny>

Джерело

Про присвоєння В. Ковалю звання Герой України: Указ Президента України № 546/2023 від 28 серпня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/5462023-48177>

Література

Сердюк В. Навіки 21: на Полтавщині попрощались із загиблим випускником Кременчуцького військового ліцею Віталієм Ковалем // Кременчук Today. 2023. URL: <https://kremen.today/2023/01/11/naviky-21-na-poltavshhyni-poproshhalys-iz-zagyblym-vypusknikom-kremenchutskogo-vijskovogo-litseyu-vitaliyem-kovalem/>
Пам'яті нацгвардійця Віталія Ковалю (позивний «Орел») // Укрінформ. 2024. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3846272-pamati-nacgvardijca-vitalia-kovala-pozivnij-orel.html>

Крук В. У Кременчуцькому військовому ліцеї відкрили меморіальну дошку своєму випускнику, загиблому Герою України Віталію Ковалю // Кременчуцький Телеграфъ. 2024. URL: <https://www.telegraf.in.ua/kremenchug/10133871-u-kremenchuckomu-vijskovomu-liceji-vidkrili-memorialnu-doshku-vipuskniku-zagiblomu-geroju-ukrajini-vitaliju-kovalju.html>

КОВАЛЬЧУК ЮРІЙ ОЛЕКСАНДРОВИЧ

Ковальчук Юрій Олександрович (15.05.1998, м. Ковель Волинської області, Україна — 23.05.2022, поблизу с-ща Білогорівки Сіверськодонецького району Луганської області, Україна; похований 27.05.2022 у рідному місті) — військовослужбовець, солдат Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Навчався у Ковельській загальноосвітній школі № 1 (тепер ліцей). Закінчив Ковельський промислово-економічний фаховий коледж Луцького національного технічного університету за спеціальністю «Автомобільний транспорт».

Від 2018 служив за контрактом у 14-й окремій механізованій бригаді імені князя Романа Великого Сухопутних військ ЗСУ, дислокованій у м. Володимирі Волинської області. 2021 продовжив контракт. Учасник операції Об'єднаних сил на Сході України. Командир відділення протитанкових керованих ракет. Позивний «Пульт».

Від початку повномасштабного військового вторгнення РФ на територію України брав участь у військових операціях у Київській, Чернігівській, Миколаївській, Харківській та Луганській областях. Проявив себе гідним і мужнім воїном. Знищив 10 ворожих машин бойових і танків. Загинув під час бою на Сіверськодонецькому напрямку.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (08.07.2023, посмертно).

Орден «За мужність» III ступеня (16.03.2022), медаль «За військову службу Україні» (02.05.2022).

Звання «Почесний громадянин м. Ковеля» (28.07.2022, посмертно).

На будівлі ліцею, де навчався Ю. Ковальчук, встановлено меморіальну дошку Герою.

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 140/2022 від 16 березня 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1402022-41717>

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 293/2022 від 2 травня 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2932022-42349>

Про присвоєння Ю. Ковальчуку звання Герой України: Указ Президента України № 416/2023 від 8 липня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4162023-47373>

Література

У Ковельській громаді відкрили меморіальні дошки на всіх школах, де навчались полеглі Герої // Ковель media. 2023. URL: <https://kovel.media/u-kovelskiy-gromadi-vidkryly-memorialni-doshky-na-vsikh-shkolah-de-navchalys-polegli-geroyi/>

Вельма М. Герой України Юрій Ковальчук // Вісті Ковельщини. 2024. URL: http://vk.volyn.ua/news_30_14069_GeroyUkrainiYUriyKovalchuk.html

Ковальчук Юрій Олександрович // Ковельська міська рада. URL: <https://kowelrada.gov.ua/honorary/kovalchuk-yurij-oleksandrovych/>

Ковальчук Юрій Олександрович // Ковель media. URL: <https://kovel.media/tag/yurij-kovalchuk/>

КОЛЕСНІЧЕНКО ІГОР АНДРІЙОВИЧ

Колесніченко Ігор Андрійович (19.02.1987, смт Делятин, тепер селище Надвірнянського району Івано-Франківської області — 29.05.2022, с-ще Новолуганське Бахмутського району Донецької області; похований 06.06.2022 у рідному селищі) — військовослужбовець, сержант Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Закінчив 2004 Делятинську загальноосвітню школу № 3 (тепер Делятинський ліцей № 3 імені Героя України Ігора Колесніченка).

Проходив строкову службу в 169-му навчальному центрі «Десна» (з 2020 — імені князя Ярослава Мудрого) Сухопутних військ ЗСУ (в/ч А0665, тепер с-ще Десна Чернігівського району Чернігівської області). Відтоді служив командиром відділення у пожежній роті військової частини Міністерства надзвичайних ситуацій України у смт Делятині (в/ч А1807).

Від 2016 — у лавах 30-ї окремої механізованої бригади ЗСУ (з 2018 — імені князя Костянтина Острозького ЗСУ; місце дислокації — м. Новоград-Волинський, тепер м. Звягель Житомирської області). Брав участь в антитерористичній операції на Сході України та операції Об'єднаних сил.

Став на захист Батьківщини з перших днів повномасштабного вторгнення військ РФ в Україну. У складі бойового підрозділу воював на Бахмутському напрямку. Завдяки його рішучим і професійним діям було знищено значну кількість окупантів. Відзначився як командир бойової машини та відділення механізованого взводу механізованої роти механізованого батальйону. Загинув у бою.

Наприкінці травня 2022 забезпечував кругову оборону спостережного пункту поблизу с-ща Новолуганського. Під масованими артилерійськими обстрілами українські воїни відбивали російські штурми. 27.05.2022 бійці потрапили у вороже оточення, проти ночі селище було захоплено окупантами. Командир І. Колесніченко вивів особовий склад з оточення вплав через водосховище. Загинув, закривши своїм тілом побратима під час ворожого артобстрілу.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (08.07.2023, посмертно). Високу державну нагороду родині полеглого вручив 01.10.2023 Президент України В. Зеленський під час урочистостей, присвячених до Дня захисників і захисниць України.

Мав інші відзнаки, зокрема орден Богдана Хмельницького III ступеня, нагрудні знаки: медалі «Ветеран війни — учасник бойових дій»; «10 років сумлінної служби», «За вірцевість у військовій службі» III ступеня.

Ім'я Героя України Ігоря Колесніченка присвоєно Делятинському ліцею № 3, де він навчався (з 09.08.2024). На фасаді ліцею встановлено меморіальну дошку (07.10.2024).

Джерело

Про присвоєння І. Колесніченку звання Герой України: Указ Президента України № 389/2023 від 08 липня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3892023-47377>

Література

Клим О. На Прикарпатті прощаються із загиблим військовослужбовцем Ігорем Колесніченком // Суспільне. Івано-Франківськ. 2022. URL: <https://suspilne.media/ivano-frankivsk/247076-na-prikarpatti-prosautsa-iz-zagiblim-vijskovosluzbovcem-igorem-kolesnichenkom/>

У День захисників і захисниць України Президент вручив державні нагороди та взяв участь у складанні присяги військовими ліцеїстами // Президент

України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/news/u-den-zahisnikiv-i-zahisnic-ukrayini-prezident-vruchiv-derzh-86009>
Полеглі за Україну. Військовослужбовці Збройних Сил України, удостоєні звання Герой України посмертно (2023 рік): Збірник інформаційних матеріалів. Київ : «Центр учбової літератури», 2024. С. 36
Яців Д. Герої України з Івано-Франківщини. Кому присвоїли звання впродовж другого року великої війни // Суспільне. Івано-Франківськ. 2024. URL: <https://suspilne.media/ivano-frankivsk/691070-geroi-ukraini-z-ivano-frankivsini-komu-prisvoili-zvanna-vprodovz-drugogo-roku-velikoi-vijni/>
Колесніченко Ігор Андрійович // Центр досліджень воєнної історії Збройних Сил України. URL: <https://milhistory.zsu.gov.ua/heroi-viynu/17>

КОПАНЬ ВАСИЛЬ ЮРІЙОВИЧ

Копань Василь Юрійович (13.11.1995, м. Маріуполь Донецької області, Україна — 08.09.2024, Бахмутський район Донецької області, Україна; похований 13.09.2024 у м. Києві, Україна) — військовослужбовець, підполковник Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2025, посмертно).

Навчався в Маріупольському електромеханічному фаховому коледжі. Займався спортом. Грав у маріупольській команді з американського футболу «Азовські дельфіни». Після закінчення коледжу у вересні 2014 приєднався до Окремого загону спеціального призначення «Азов» (тепер 12-та бригада спеціального призначення «Азов» Національної гвардії України, 12 БрСпП, в/ч 3057). Відзначився в антитерористичній операції на Сході України та операції Об'єднаних сил, зокрема у Широкинській наступальній операції, боях на Світлодарській дузі, за м. Мар'їнку. Не мав спеціальної військової освіти. Починав піхотинцем, постійно розвивав і удосконалював військові навички. 2016 перейшов до розвідки. У своїй бригаді пройшов шлях від солдата до підполковника. Позивний «Незнайка».

За кілька днів до повномасштабного вторгнення військ РФ в Україну (24.02.2022) вивіз сім'ю з м. Маріуполя, повернувся і долучився до оборони міста. Після загибелі командира взяв на себе командування групою спецпризначення «Азову». Пройшов важкі бої за місто, прорив на територію комбінату «Азовсталь». Очолював рейди глибинної розвідки, диверсії в глибокому тилу ворога, складні спецоперації. 20.05.2022 за наказом Верховного Головнокомандувача разом із побратимами вийшов у полон. 21.09.2022 повернувся в Україну в результаті обміну

полоненими. Після реабілітації став у стрій у січні 2023, очолив роту розвідки 12 БрСпП. Воював на території Запорізької області в контрнаступальних операціях на Оріхівському напрямку. Від серпня 2023 до серпня 2024 стояв на обороні рубежів у Серебрянському лісництві поблизу м. Кременної Луганської області, далі — в Донецькій області.

Загинув під час бою поблизу с-ща Нью-Йорка Бахмутського району. Залишилися батьки, дружина, син, сестра.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (20.01.2025, посмертно).

Ордени «За мужність» III ступеня (2022), Богдана Хмельницького III ступеня (2024).

Нагрудні знаки: «Срібний хрест» (2023), «За відвагу» (2024), «За відзнаку в службі» (2016), «За відвагу в службі» (2019), «За безпеку народу» (2024).

На честь В. Копаня перейменовано вулицю у м. Києві (2025).

А. Копань, дружина: «Щоб потрапити до розвідки, треба було пройти складний відбір. Пам'ятаю, в останній день відбору він повернувся додому дуже втомленим, але таким щасливим. Він досяг своєї цілі й потрапив до бажаного підрозділу».

Цит. за: Василь Копань // Платформа пам'яті Меморіал. URL: <https://www.victims.memorial/people/vasyl-kopan>

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 168/2022 від 25 березня 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1682022-41813>

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 96/2024 від 23 лютого 2024 р. // Президент України. 2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/96/2024#Text>

Про присвоєння В. Копаню звання Герой України: Указ Президента України № 44/2025 від 20 січня 2025 р. // Президент України. 2025. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/442025-53621>

Література

Азовець Василь Копань «Незнайка» посмертно удостоєний звання Герой України // Україна молода. 2025. URL: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/187630/>

За 10 років війни із солдата виріс до підполковника: азовець Василь Копань, який пройшов Маріуполь і полон, — посмертно Герой України // Новинаря. 2025. URL: <https://novynarnia.com/2025/01/22/za-10-rokiv-vijny-iz-soldata-vyris-do-pidpolkovnyka-azovecz-vasyl-kopan-yakyj-projshov-mariupol-i-polon-posmertno-geroj-ukrayiny/>

Василь Копань // Платформа пам'яті Меморіал. URL: <https://www.victims.memorial/people/vasyl-kopan>

КОРОЛЬ СЕРГІЙ ВОЛОДИМИРОВИЧ

Король Сергій Володимирович (01.10.1970, м. Тернопіль, тепер Україна — 24.02.2023, поблизу с. Масютівки Куп'янського району Харківської області; похований 27.02.2023 у рідному місті) — військово-службовець, капітан Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Народився у сім'ї службовців. Навчався в загальноосвітній середній школі № 9 м. Тернополя (тепер Тернопільський навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа I–III ступенів — економічний ліцей № 9 імені Іванни Блажкевич»). У шкільні роки займався спортом (стрибки з трампліна на лижах, веслування на байдарках, біг).

1992 закінчив Полтавське вище військове командне училище зв'язку (тепер Військовий інститут телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут); присвоєно військове звання лейтенанта.

24.07.1992 розпочав військову службу в 14-му окремому батальйоні 5-ї дивізії Національної гвардії України на посаді командира взводу зв'язку роти бойового забезпечення. Від 1994 — старший лейтенант, від 2000 — капітан. Брав участь у здійсненні спеціальних доручень, зокрема операцій із попередження контрабандних перевезень через кордон, ліквідації наслідків повені у Закарпатській області. 2000 звільнився у запас. Займався підприємницькою діяльністю.

Від початку російської агресії (2014) добровільно повернувся до військової служби на посаду заступника командира стрілецької роти з роботи із особовим складом 6-го окремого мотопіхотного батальйону «Збруч» 128-ї окремої механізованої бригади (від 2018 — 128-ма окрема

гірсько-штурмова бригада), від грудня 2014 — командир мотопіхотної роти того ж батальйону. Позивний «Махно».

Брав участь у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності на Півдні та Сході України. Восени 2014 — на початку 2015 підрозділ С. Короля у Херсонській області на межі з Автономною Республікою Крим забезпечував охорону від ворожих диверсійно-розвідувальних груп (ДРГ) перекритих дамб, що регулювали водопостачання Північнокримським каналом до окупованого півострова, захищав прохідні ділянки від імовірного наступу сил противника. У лютому — травні 2015 здійснював оборону української території на підступах до м. Маріуполя Донецької області. Демобілізований 15.05.2015.

25.02.2022 на початку повномасштабного військового вторгнення РФ в Україну знову став до лав ЗСУ в ході загальної мобілізації на посаді командира 2-ї роти 83-го батальйону 105-ї окремої бригади територіальної оборони. У березні — травні 2022 воював на території Сумської та Харківської областей, від травня 2022 до лютого 2023 — у Донецькій та Харківській областях. Бойові завдання вирішував аналітично, враховуючи тактичні новаторства, власний досвід, зміну підходів ворога до ведення війни.

04.07.2022 під час прориву ворогом лінії оборони поблизу с. Краснопілля Краматорського району Донецької області група бійців під командуванням капітана С. Короля зі стрілецькою зброєю та протитанковими засобами протистояли значним силам противника, що діяли за підтримки військової техніки. Під час бою, що тривав близько 4 годин, вдалося відбити ворожий наступ та здійснити контрнаступ, у результаті якого знищено 2 танки, 4 бойові машини піхоти, значну кількість особового складу противника, вилучено трофейну зброю.

Восени 2022 рота С. Короля виконувала стратегічне завдання в Куп'янському районі Харківської області — утримувала залізницю й успішно протистояла неодноразовим спробам захоплення позицій ворогом.

22.10.2022 С. Король із бійцем у короткому стрілецькому бою відбили наступ ворожої ДРГ у складі 7 осіб, захопили двох полонених, зброю та планшет зі стратегічною інформацією про місця дислокації противника.

24.02.2023 поблизу с. Масютівки, командуючи бойовим підрозділом, під час 6-годинного бою не допустив захоплення позицій силами

ворога, що мав чисельну перевагу і діяв за підтримки артилерії та снайперів. У цьому бою С. Король загинув.

Залишилися батько і сестра.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (08.07.2023, посмертно).

Почесний громадянин м. Тернополя і Тернопільської області (2023, посмертно).

На честь С. Короля на фасаді Тернопільського навчально-виховного комплексу 21.11.2023 відкрито пам'ятну дошку, 13.12.2024 названо вулицю в м. Тернополі.

Джерела

Про присвоєння С. Королю звання Герой України: Указ Президента України № 390/2023 від 8 липня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3902023-47381>.

Література

Моргун І., Качуровська Д. «Військова справа була його покликанням»: сестра Героя України Сергія Короля // Суспільне Тернопіль. 2023. URL: <https://suspilne.media/ternopil/561157-vijskova-sprava-bula-jogo-poklikannam-sestra-geroa-ukraini-sergia-korola/>

Олійник Д. На Харківщині загинув командир з Тернополя Сергій Король // 20 хвилин. Тернопіль. 2023. URL: <https://te.20minut.ua/Podii/na-harkivschini-zaginuv-komandir-z-ternopolya-sergiy-korol-11771869.html>

Ревуцька О. Сергій Король. Приклад гідного військового командира // Історична правда. 2024. URL: <https://www.istpravda.com.ua/columns/2024/10/1/164344/>

Сергій Король // Тернопільська міська рада. 2024. URL: <https://ternopilcity.gov.ua/about/geroi-ternopolya/83952.html>

КОСОВСЬКИЙ ВАСИЛЬ СЕРГІЙОВИЧ

Косівський Василь Сергійович (16.01.2001, с. Хухра Охтирського району Сумської області, Україна — 16.03.2023, поблизу с. Серебрянки Бахмутського району Донецької області, Україна; похований 22.03.2023 у рідному селі) — військовослужбовець, доброволець, старший солдат Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2024, посмертно).

Народився у багатодітній сім'ї. Від 2017 проживав із родиною у с. Буймері Охтирського району. Закінчив державний навчальний заклад «Охтирський центр професійно-технічної освіти», здобув спеціальність тракториста-машиніста. Працював за фахом у м. Тростянці Охтирського району.

На початку повномасштабного військового вторгнення РФ в Україну (24.02.2022) повернувся до родини. Приєднався до місцевої територіальної оборони, разом із батьком вартував на блокпостах. Улітку 2022 добровільно став до лав ЗСУ. Після проходження вишколу був скерований на військову службу до 58-ї окремої мотопіхотної бригади імені гетьмана Івана Виговського (в/ч А1376). 04–24.08.2022 проходив військове навчання у Великій Британії. Після повернення на посаді старшого стрільця брав участь у захисті Запорізької, Харківської, Луганської, Донецької областей, воював на нульовому рубежі. Позивний «Паспорт».

Загинув від кулі снайпера під час виконання бойового завдання.

Залишилися батьки, чотири брати і п'ять сестер.

Завдяки його мужності та професіоналізму знищено значну кількість російських окупантів і військової техніки, зупинено просування противника. У бою з незаконним формуванням «Приватна військова компанія “Вагнер”» особисто знищив значну кількість техніки та живу силу противника, завдяки чому його підрозділ зміг вийти з оточення.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (06.05.2024, посмертно).

Одну із вулиць м. Тростянця названо на честь В. Косовського.

Ім'я Героя увічнено на меморіальній стелі у м. Охтирці.

Присвоєно звання «Почесний громадянин Тростянецької міської територіальної громади» (2025).

Джерело

Про присвоєння В. Косовському звання Герой України: Указ Президента України № 279/2024 від 6 травня 2024 р. // Президент України. 2024. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2792024-50625>.

Література

Касьяненко І., Ворона К. «Це ніколи не переживеш»: рідні загиблого бійця Василя Косовського розповіли його історію // Суспільне Суми. 2023. URL: <https://suspilne.media/sumy/532373-ce-nikoli-ne-perezives-ridni-zagiblogo-bijca-vasila-kosovskogo-rozpovili-jogo-istoriu/>

Василь Косовський удостоєний звання Героя України посмертно // Охтирський міський портал. 2024. URL: <https://www.okhtyrka.net/content/view/15177/237/>

Косовський Василь Сергійович («Паспорт») // Книга пам'яті Сумської області. URL: <https://sumymemory.gov.ua/database/rosiisko-ukrainska-viina/31065-kosovskiy-vasyl-serhiiovych.html>

КОСТЮЧЕНКО СЕРГІЙ ПЕТРОВИЧ

Костюченко Сергій Петрович (16.04.1977, м. Новоград-Волинський, тепер м. Звягель Житомирської області, Україна — 10.06.2022, поблизу м. Бахмута Донецької області, Україна) — військовослужбовець, старший сержант Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2024, посмертно).

1995 проходив строкову службу у внутрішніх військах Сил спеціальних операцій ЗСУ в підрозділі «Ягуар» на посаді заступника командира штурмового взводу — старшого інструктора частини спецпризначення. 1997 здобув Краповий берет — найвищу нагороду для військовослужбовців підрозділів спецпризначення. Після демобілізації деякий час працював за кордоном.

Учасник Євромайдану 2013–2014.

2014–2015 добровольцем брав участь в антитерористичній операції на Сході України. Службу проходив у 54-му окремому розвідувальному батальйоні (ОРБ; від 2021 — 54-й ОРБ імені Михайла Тиші) на посаді заступника командира відділення роти глибинної розвідки. Разом із бійцями здобували зразки військового озброєння з російським маркуванням як доказ участі Росії у війні на Донбасі, організовували відбиття нападів диверсантів, влаштовували засідки ворогу.

Підрозділ С. Костюченка захопив стратегічно важливу висоту в Донецькій області; здійснював численні рейди в тил ворога, здобуваючи дані про розташування військ, їхню комунікацію та комплектування.

У результаті активної розвідувальної діяльності С. Костюченко із групою розробили детальний план розташування важливих військо-

вих об'єктів окупованого м. Горлівки Донецької області, за що були представлені до нагород.

У лютому 2015 під час боїв під м. Дебальцевим Донецької області допомагав українським військовим виходити з оточення (т. з. Дебальцевського котла), врятувавши багато життів товаришів.

На початку повномасштабного військового вторгнення РФ в Україну (24.02.2022) повернувся до військової служби у складі 54-го ОРБ на посаді старшого сержанта, номера обслуги гранатометного відділення взводу вогневої підтримки. У березні 2022 С. Костюченко та його підрозділ подавляли ворожі вогневі позиції противника, прикривали штурмові групи та підрозділи, які захоплювали ворожі позиції, проводили аеророзвідку і наносили вогневе ураження.

Під час виконання бойового завдання поблизу с. Покровського Бахмутського району С. Костюченко та його бойовий розрахунок знищили ворожі гранатомет АГС-17, міномет та групу піхоти противника. У результаті вогневої протидії противника розвідувальна група була змушена відійти. С. Костюченко закритим тілом вхід до сховища, де перебували побратими. Отримав смертельне осколкове ураження від залпу зі ствольної артилерії і врятував від загибелі більшість членів групи.

Залишилися дружина, доньки.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (15.07.2024, посмертно).

Орден «За мужність» III (2022) та II (2022, посмертно) ступенів.

Почесний громадянин м. Звягеля (2023, посмертно).

У жовтні 2023 в м. Житомирі в межах військово-патріотичного вишколу імені генерала Української повстанської армії Івана Трейка проведено перший пейнтбольний турнір пам'яті Героя Сергія Костюченка.

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 160/2022 від 24 березня 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1602022-41789>

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 497/2022 від 13 липня 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4972022-43305>

Про присвоєння С. Костюченку звання Героя України: Указ Президента України № 464/2024 від 15 липня 2024 р. // Президент України. 2024. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4642024-51449>

Література

Проведено перший пейнтбольний турнір пам'яті Героя Сергія Костюченка // Звягельська міська рада. 2023. URL: <https://info.nvrada.gov.ua/provedeno-pershyj-pejntbolnyj-turnir-pamyati-geroya-sergiya-kostyuchenka/>

Загиблому звягелянину Сергію Костюченку присвоєно звання Героя України // 04141. Сайт міста Звягель. 2024. URL: <https://www.04141.com.ua/news/3808435/zagiblomu-zvagelaninu-sergiu-kostucenku-prisvoeno-zvanna-geroa-ukraini>

Президент у День захисників і захисниць вручив орден «Золота Зірка» рідним загиблого героя з Житомирської області // Житомир.info. 2024. URL: https://www.zhitomir.info/news_223677.html

КОЦИК АНДРІЙ МИХАЙЛОВИЧ

Коцик Андрій Михайлович (04.06.1987, с. Новоандріївка, тепер Березівського району Одеської області, Україна — 04.02.2023, поблизу с-ща Спірного Бахмутського району Донецької області, Україна; похований 10.02.2023 у с. Ясени Чернівецького району Чернівецької області, Україна) — військовослужбовець, молодший сержант Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Батько завідував господарчою частиною в колгоспі, мати працювала вихователкою в дитячому садочку. Закінчив місцеву школу (2002), вступив до Ісаєвського професійного аграрного ліцею (с. Ісаєве, тепер Березівського району Одеської області) для здобуття професій тракториста, водія та електрогазозварника. Після закінчення ліцею (2005) став до лав ЗСУ. Строкову службу проходив у навчальному центрі «Десна» (с-ще Десна Чернігівської області, тепер 169-й навчальний центр імені князя Ярослава Мудрого, в/ч А0665). За час служби був командиром бойової машини піхоти та отримав звання молодшого сержанта.

У 2007, після демобілізації, переїхав до с. Ясени, звідки походили його батьки. Був водієм, працював в автосервісі, на будівництвах району та області. Займався спортом, був гравцем місцевої футбольної команди. Після смерті батьків опікувався бабусею.

Від початку повномасштабного вторгнення став на захист Батьківщини. Мобілізований у березні 2022, проходив бойовий вишкіл у м. Коломиї (Івано-Франківська область), згодом виконував бойові завдання на Донеччині у складі 108-го окремого гірсько-штурмового

батальйону (в/ч А3715) 10-ї окремої гірсько-штурмової бригади Сухопутних військ України (тепер 10 ОГШБр «Едельвейс»).

Брав участь у запеклих боях з ворогом під час оборони м. Соледара та прилеглих населених пунктів, неодноразово виявляв мужність і героїзм. Командував штурмовими групами, які першими йшли на бойові позиції противника. Позивний «Апостол».

У жовтні 2022 у складі штурмової групи знищив 4 ворожих БМП та 20 піхотинців. Урятував життя пораненим побратимам. Сам зазнав осколкового поранення, але продовжив бій, ліквідував кількох окупантів і не допустив прориву українських позицій.

25.12.2022 група під його керівництвом здійснила успішний штурм ворожих позицій, знищила чотирьох і полонила 10 окупантів, захопила 3 кулемети, снайперську гвинтівку, гранатомети та інше озброєння.

Поліг під час відбиття ворожого штурму в районі с-ща Спірного.

З родичів залишився брат.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (29.09.2023, посмертно).

За відвагу та зразкову службу двічі був нагороджений бойовими відзнаками та грамотами, заохочений відпустками.

На честь Героя України Андрія Коцика у с. Ясени перейменовано вулицю (2023).

На будівлі Ясенської гімназії встановлено меморіальну дошку (2024), на території гімназії відбувся турнір з міні-футболу, присвячений пам'яті Героя України А. Коцика (червень 2025).

Джерело

Про присвоєння А. Коцику звання Герой України: Указ Президента України № 661/2023 від 29 вересня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/6612023-48485>

Література

Дмитрієва В. «Його частина ініціювала це звання». Історія посмертно нагородженого Героя України з Буковини Андрія Коцика // Суспільне.

Чернівці. 2024. URL: <https://suspilne.media/chernivtsi/675168-jogo-castina-iniciuvala-ce-zvanna-istoria-posmertno-nagorodzenogo-geroa-ukraini-z-bukovini-andria-kocika/>

Андрій Коцик // Платформа пам'яті Меморіал. URL: <https://www.victims.memorial/people/andrii-kotsyk>

КОЦУР ІВАН АНАТОЛІЙОВИЧ

Коцур Іван Анатолійович (02.02.1990, с. Пирліца, тепер район Унгень, Молдова — 14.06.2023, поблизу с. Старомайорського Волноваського району Донецької області, Україна; похований 20.06.2023 у с. Іванівці Кропивницького району Кіровоградської області, Україна) — військовослужбовець, капітан Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2025, посмертно).

1993 разом із родиною переїхав до України, у с. Іванівку. Закінчив Іванівську загальноосвітню школу (тепер філія Соколівського ліцею), 2012 — Центральноукраїнський національний технічний університет (м. Кропивницький) за спеціальністю «Підйомно-транспортні, дорожні, будівельні, меліоративні машини і обладнання». Відтоді працював на гранітному кар'єрі ТОВ «Елгран».

2015–2016 проходив строкову службу в ЗСУ. Після демобілізації підписав контракт на військову службу. Закінчив курси у Харківському національному університеті Повітряних сил імені Івана Кожедуба (2017), здобув другу вищу освіту за спеціальністю «Організація експлуатації та ремонту авіаційної техніки і озброєння»; отримав звання молодшого лейтенанта.

Продовжив службу в с-щі Мартинівці Вознесенського району Миколаївської області. 2018–2019 виконував бойові завдання в зоні проведення антитерористичної операції на Сході України та операції Об'єднаних сил. Позивний «Вовк».

Після початку повномасштабного військового вторгнення РФ в Україну (2022) служив командиром роти охорони, обороняв м. Возне-

сенськ. Його підрозділ не допустив проникнення ворожого десанту на територію аеродрому. Отримав звання капітана.

2023 переведений до 35-ї окремої бригади морської піхоти імені контрадмірала Михайла Остроградського (88-й окремий батальйон морської піхоти). Обіймав посаду заступника командира роти — інструктора з повітрянодесантної підготовки. Захищав м. Авдіївку Покровського району, воював у Волноваському районі (Донецька область).

Під час виконання бойового завдання поблизу с. Старомайорського група І. Коцура потрапила під щільний мінометний артилерійський обстріл. Офіцер наказав побратимам відійти в укриття, а сам прикривав їхній відхід.

Загинув на полі бою від прямого влучання танкового снаряда.

Залишилися мати, дружина, донька.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (30.09.2025, посмертно).

Медалі «Ветеран війни», «Козацький хрест» II ступеня, «За досягнення у військовій службі» III і II ступенів.

На фасаді Іванівської філії Соколівського ліцею Кропивницького району Кіровоградської області на честь Героя встановлено меморіальну дошку.

Ім'я І. Коцура записано у Книгу пам'яті захисників України.

Джерело

Про присвоєння І. Коцуру звання Герой України: Указ Президента України № 702/2025 від 30 вересня 2025 р. // Президент України. 2025. URL : <https://www.president.gov.ua/documents/7022025-56569>

Література

Трагічна звістка знову надійшла у Соколівську громаду // Соколівська громада Кропивницького району Кіровоградської області. 2023 . URL : <https://sokolivske-gromada.gov.ua/news/1687164699/>

Банташ В. Загиблого морпіха з Кіровоградщини удостоїли звання Героя України // Persha електронна газета. 2025. URL : <https://persha.kr.ua/news/>

life/271145-zagyblogo-morpiha-z-kirovogradshhyny-udostoyily-zvannya-geroya-ukrayiny/

Іван Коцур // Платформа пам'яті Меморіал. URL : <https://memorial.ua/obituaries/militaries/kotsur-ivan-9599>

Іван Коцур // Героям слава. URL : https://www.heroes.kr.ua/2023-%D1%80%D1%96%D0%BA/%D1%96%D0%B2%D0%B0%D0%BD-%D0%BA%D0%BE%D1%86%D1%83%D1%80?utm_source=chatgpt.com

КРИВОНОСОВ СЕРГІЙ СЕРГІЙОВИЧ

Кривонóсов Сергій Сергійович (26.06.1978, м. Миколаїв, тепер Україна — 04.08.2014, поблизу с. Дібрівки Горлівського району Донецької області, Україна; похований 06.08.2014 у рідному місті) — військовослужбовець, майор Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни (етап антитерористичної операції на Сході України; АТО), Герой України (2014, посмертно).

Народився у сім'ї кадрового офіцера-десантника. З дитинства мріяв стати військовим. Закінчив 9 класів загальноосвітньої школи № 32 у м. Миколаєві (тепер Миколаївська гімназія № 32 імені С. Кривоносова).

Навчався 1993–1995 в «Школі гардемаринів» (тепер Миколаївський ліцей імені професора М. Александрова) при Миколаївському кораблебудівному інституті; 1995–1996 — на першому курсі цього інституту (тепер Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова); 1996–2000 — в Одеському інституті сухопутних військ (тепер Військова академія, м. Одеса).

Відтоді служив у 79-й окремії аеромобільній бригаді (від 2023 — 79-та окрема десантно-штурмова Таврійська бригада). Був першим заступником командира батальйону — начальника штабу 2-го аеромобільного десантного батальйону (в/ч А0224, м. Миколаїв). Позивний «Граніт».

Після окупації Криму його підрозділ виконував бойові завдання у Херсонській області. З літа 2014 — учасник АТО, очолював зведений підрозділ ротної тактичної групи, яка охороняла державний кордон з РФ у районі с. Дякового (тепер Ровеньківського району Луганської об-

ласті, розташоване на кордоні з Донецькою областю). Десантники зайняли позиції на висоті 185 (згодом отримала назву висота «Граніт») та утримували її більш як місяць, під постійними обстрілами з території РФ. Українські військовослужбовці корегували вогонь артилерії, 28.07.2014 знищили колону незаконних збройних формувань.

Загинув від численних осколків під час артилерійського обстрілу. Похований на Алеї Слави центрального кладовища м. Миколаєва. Залишилися мати, брат, дружина, син.

Під час артилерійського обстрілу українських позицій зі сторони РФ із реактивної системи залпового вогню «Град» ракета влучила у бліндаж. С. Кривоносов прикрив собою побратимів, рятуючи їх ціною власного життя.

За виняткову мужність і самопожертву, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (04.12.2014, посмертно).

Медалі «10 років Збройним Силам України», «15 років Збройним Силам України», «За сумлінну службу» I, II та III ступенів.

Ім'я С. Кривоносова 23.01.2015 присвоєно школі, в якій він навчався; на фасаді будівлі 06.05.2016 встановлено меморіальну дошку.

На його честь випущено художній маркований конверт із серії «Героям Слава!» («Укрпошта», 2015); названо вулицю у м. Миколаєві (2024).

Ім'я внесено до стели військовослужбовців ЗСУ, яким присвоєно звання «Герой України» (на території Національного університету оборони України, м. Київ).

Портрет Героя розміщено на меморіалі «Стіна пам'яті полеглих за Україну» в столиці (секція 2, ряд 4, місце 22).

Джерела

Про присвоєння С. Кривоносову звання Герой України: Указ Президента України № 916/2014 від 4 грудня 2014 р. // Президент України. 2014. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/9162014-18060>

Література

Олександрова А. «Я була впевнена, що він повернеться...» // Голос України. 2015. URL: <https://www.golos.com.ua/article/261704>

Відважні десантники, які запобігли просуванню РФ: історії трьох Героїв України // Факти. URL: <https://fakty.com.ua/ua/ukraine/20240704-vidvazhni-desantnyky-yaki-zapobigly-prosuvannnyu-rf-istoriyi-troh-geroyiv-ukrayiny/>

Кривоносов Сергій Сергійович // Український меморіал. URL: <https://ukraine-memorial.org.ua/biography/krivonosov-sergiy-sergiyovich/>

Кривоносов Сергій Сергійович. Герої не вмирають! // Миколаївська обласна державна адміністрація. URL: https://www.mk.gov.ua/ua/heroes_dnd/1428059111/1428316624/

КУЧУК ВІКТОР ВАСИЛЬОВИЧ

Кучук Віктор Васильович (01.04.1988, с. Бистрі Житомирського району Житомирської області, Україна — 18.07.2023, поблизу с. Невельського Покровського району Донецької області, Україна; похований 24.07.2023 у м. Житомирі, Україна) — військовослужбовець, солдат Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2024, посмертно).

Навчався в загальноосвітній школі с. Студениці (тепер ліцей Житомирського району Житомирської області). У дитинстві зазнав травми, тому продовжив навчання у Кмитівській спеціальній загальноосвітній школі-інтернаті Житомирської обласної ради. Після здобуття неповної середньої освіти (9 класів) закінчив Житомирське вище професійне училище будівництва і дизайну. Проживав і працював будівельником у м. Житомирі.

Від початку повномасштабного вторгнення РФ на територію України вступив до лав ЗСУ. Воював на Сході й Півдні України. Служив стрільцем-зенітником 2-го зенітно-ракетного відділення зенітно-ракетного взводу в/ч А 2960. Під час бойових дій отримав поранення, після лікування знову повернувся у стрій. Позивний «Шаман».

У липні 2023 на військових позиціях ЗСУ у Покровському районі, куди дронами доправляли лише воду й акумулятори для радіостанцій, під щільними ворожими обстрілами В. Кучук із побратимами упродовж семи діб тримали оборону. Особисто знищив 23 окупантів і 2 одиниці бронетанкової техніки. 18.07.2023 вів групу на штурм воро-

жих позицій. Під час цієї операції загинув від артилерійського удару, зазнавши множинних поранень.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (06.05.2024, посмертно).

«Честь і гордість Станишівської громади» — відзнака Станишівської сільської ради Житомирського району Житомирської області (2023).

Зі спогадів друзів: «Віктор Кучук — людина невичерпної енергії, сили, мужності. Ці слова не просто патетика. Це був дуже безстрашний, дуже мужній воїн, який попри важкі поранення, проблеми зі здоров'ям, із першого дня захищав Україну. Він був взірцевим воїном для інших».

Цит за: Ковальчук О. Полеглому воїну Віктору Кучуку з Житомира посмертно присвоєно звання Героя України — мама отримала нагороду сина // Суспільне Житомир. 2024. URL: <https://suspilne.media/zhytomyr/825145-poleglomu-voinu-viktoru-kucuku-z-zitomira-posmertno-prisvoeno-zvanna-geroa-ukraini-mama-otrimala-nagorodu-sina/>

Джерело

Про присвоєння В. Кучуку звання Герой України: Указ Президента України № 280/2024 від 6 травня 2024 р. // Президент України. 2024. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2802024-50629>

Література

Загинули в один день: Житомир прощається із Героями // Перший Житомирський. 2023. URL: <https://1.zt.ua/news/vijna/zagynuly-v-odyn-den-zhytomyr-proshhayetsya-iz-geroyamy.html>

Ковальчук О. Полеглому воїну Віктору Кучуку з Житомира посмертно присвоєно звання Героя України — мама отримала нагороду сина // Суспільне Житомир. 2024. URL: <https://suspilne.media/zhytomyr/825145-poleglomu-voinu-viktoru-kucuku-z-zitomira-posmertno-prisvoeno-zvanna-geroa-ukraini-mama-otrimala-nagorodu-sina/>

ЛЕМЕШЕНКО ЄВГЕНІЙ ОЛЕГОВИЧ

Лемешенко Євгеній Олександрович (05.10.1995, м. Світловодськ Кіровоградської області, Україна — 15.09.2024, с. Обухівка Коренівського району Курської області, РФ; похований 21.09.2024 у м. Фастові Київської області, Україна) — військовослужбовець Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2025, посмертно).

1998 разом із родиною переїхав до м. Фастова. Навчався у Фастівській середній загальноосвітній школі № 3 (тепер ліцей). 2019 закінчив Національний університет харчових технологій у м. Києві (здобув фах інженера-механіка), 2021 — факультет фізичної культури, спорту і здоров'я Університету Григорія Сковороди в Переяславі (Київська область).

З юнацьких років був вихованцем, пізніше — одним із керівників та тренером із рукопашного бою міського військово-патріотичного спортивного клубу «Каскад» у м. Фастові. На змаганнях від клубу неодноразово виборював нагороди. Був очільником осередку пластунів у м. Фастові. Працював учителем фізичного виховання у Фастівському ліцеї № 7.

Від початку повномасштабного військового вторгнення РФ (24.02.2022) добровільно став на захист України у складі 208-го батальйону Сил територіальної оборони (ТрО) ЗСУ. Продовжив службу в розвідувальному взводі 250-го батальйону ТрО. Пройшов кваліфікаційний курс Сил спеціальних операцій (ССО) ЗСУ і розпочав службу на Півдні України в 73-му Центрі ССО на посаді командира групи. Позивний «Печеніг».

У квітні 2024 очолювана Є. Лемешенком група знищила вороже угруповання на одному з островів у пониззі р. Дніпра. Під його коман-

дуванням проведено операцію з ліквідації десанту поблизу с. Велетенського Херсонського району. У травні 2024 група Є. Лемешенка зачистила територію острова Нестриги, подолавши мінні загородження. У ході операції захоплено озброєння противника.

У вересні 2024 група спецпризначення, до складу якої входив Є. Лемешенко, у процесі проведення розвідки в Кореневському районі Курської області влаштувала засідку для техніки противника. Під час виконання бойового завдання знищено головний дозор росіян. Унаслідок зустрічного артилерійського обстрілу й атаки безпілотних літальних апаратів було поранено оператора групи. Ворог почав штурм позицій ЗСУ, бійці були вимушені відступити. Є. Лемешенко прикривав вогнем побратимів, чим дав їм змогу вивести пораненого. У цьому бою він загинув.

Залишилися батьки і брат.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (06.02.2025, посмертно).

Джерело

Про присвоєння Є. Лемешенку звання Героя України: Указ Президента України № 72/2025 від 6 лютого 2025р. // Президент України. 2025. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/722025-53733>

Література

Галух О. На фронті поліг учитель фастівського ліцею, командир групи ССО Євген Лемешенко // «Вечірній Київ». 2024. URL: <https://vechirniy.kyiv.ua/news/102917/>

Лемешенко Євгеній Олегович // Фастівська міська рада. 2024. URL: <http://fastiv-rada.gov.ua/lemeshenko-ievhenij-olehovych/>

Пам'яті командира ССО, пластуна Євгена Лемешенка (позивний «Печеніг») // Укрінформ. 2024. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3907791-pamati-komandira-sso-plastuna-evgena-lemesenka-pozivnij-pecenig.html>

Під Курськом загинув командир української елітної групи ССО, пластун Євген Лемешенко // Zmina. 2024. URL: <https://zmina.info/news/pid-kurskom-zagynuv-komandyr-ukrayinskoyi-elitnoyi-grupy-sso-plastun-yevgen-lemeshenko/>

ЛИСИЦЯ ВІТАЛІЙ ОЛЕКСІЙОВИЧ

Лисиця Віталій Олексійович (01.01.1975, с. Киданівка, тепер Обухівського району Київської області, Україна — 10.05.2024, м. Часів Яр Донецької області, Україна; похований 01.06.2024 на Алеї Слави у м. Фастові Київської області, Україна) — військовослужбовець, капітан Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2024, посмертно).

Після закінчення середньої школи вступив до технікуму, здобув диплом агронома. Закінчив Національний аграрний університет (тепер Національний університет біоресурсів і природокористування України), здобув кваліфікацію інженера-механіка.

Деякий час мешкав у м. Богуславі, з 2005 переїхав з дружиною до м. Фастова. Працював на підприємстві меблевої промисловості ТОВ «МЕРКС ІНТЕРІО».

Від початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну став добровольцем (мав звання старшого лейтенанта запасу) до лав ЗСУ, з березня 2022 брав участь у бойових діях. Від березня 2023 служив у 2-му механізованому батальйоні 41-ї окремої механізованої бригади у складі Сухопутних військ ЗСУ (в/ч А4576, м. Кропивницький), був командиром 5-ї механізованої роти. Мав позивний «Лис».

Воював на території Херсонської, Харківської, Луганської, Донецької областей. Брав участь у звільненні міст Балаклії та Куп'янська (обидва — Харківської області). Загинув на Донеччині.

Лишилися батьки, дружина, донька.

Навесні 2024 у складі військового підрозділу воював на Куп'янському напрямку. Завдяки його мужності та професіоналізму знищено значну кількість живої сили та техніки ворога.

Учасник важких боїв у районі м. Часового Яру (Бахмутський район), що були одними з найзайпекліших на всій лінії фронту. Механізована рота під його командуванням відбила понад 15 штурмів противника. Загинув від танкового снаряду під час оборони позицій.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (23.08.2024, посмертно).

Додатково

Рідні та друзі згадують В. Лисицю як енергійну, веселу й життєрадісну людину. Мав математичні здібності (зі школи отримав прізвисько «Професор»), любив читати, грати в шахи, більярд. Смачно готував. Був професіоналом, за порадою до якого йшли усі — друзі, товариші, знайомі, колеги; піклувався про побратимів.

Джерело

Про присвоєння В. Лисиці звання Герой України: Указ Президента України № 553/2024 від 23 серпня 2024 р. // Президент України. 2024. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/5532024-51773>

Література

Вечір пам'яті Героїв України // Фастів. Офіційний сайт міської ради та її виконавчих органів. 2024. URL: <http://fastiv-rada.gov.ua/vechir-pam-iati-heroiv-ukrainy/>

Лисиця Віталій Олексійович // Фастів. Офіційний сайт міської ради та її виконавчих органів. 2024. URL: <http://fastiv-rada.gov.ua/lysytisia-vitalij-oleksijovych/>

Президент відзначив воїнів найвищими державними нагородами та передав ордени й відзнаки рідним загиблих захисників України // Президент України. 26.12.2024. URL: <https://www.president.gov.ua/news/prezident-vidznachiv-voiniv-najvishimi-derzhavnimi-nagoroda-95249>

ЛІНІЙЧУК АНДРІЙ АНДРІЙОВИЧ

Лінійчук Андрій Андрійович (25.07.1997, с. Кириївка, тепер Житомирського району Житомирської області, Україна — 28.04.2023, поблизу с. Дронівки Бахмутського району Донецької області, Україна; похований 01.05.2023 у м. Житомирі, Україна) — військовослужбовець, сержант Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2025, посмертно).

Закінчив Поліський національний університет за спеціальністю «Лісове господарство» (м. Житомир), здобув освітній ступінь бакалавра, отримав диплом парамедика.

Від 2020 служив за контрактом у Спеціальному окремому військовому підрозділі Протиповітряної оборони 95-ї Окремої десантно-штурмової Поліської бригади. Виконував бойові завдання на Сході України. Позивний «Кельт».

На початку повномасштабного військового вторгнення РФ в Україну воював на позиціях зенітно-ракетного комплексу «Стріла» поблизу м. Горлівки Донецької області.

Навесні 2022 пройшов військове навчання за кордоном. Першим застосував у бойових умовах розроблений у Великій Британії та наданий Україні в межах військової допомоги переносний зенітно-ракетний комплекс «Martlet» (модифікація ракети «Starstreak»).

Загинув під час ворожого артилерійського обстрілу.

Залишилися батьки, дружина, дві сестри.

Був найрезультативнішим зенітником ЗСУ: на його рахунку 17 збитих ворожих безпілотних літальних апаратів, бойовий гелікоптер Ка-52.

Двічі отримував поранення; після лікування знову повертався у стрій.

Часто діяв у безпосередній близькості до лінії бойового зіткнення. Завдяки високому професіоналізму А. Лінійчука у знищенні ворожих повітряних цілей вдалося уникати прицільних обстрілів позицій ЗСУ.

За особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (02.01.2025, посмертно).

Орден «За мужність» III (22.05.2022), II (30.06.2022) і I ступенів (13.01.2023).

У Поліському національному університеті 2023 Герою встановлено меморіальну дошку.

Почесний громадянин м. Житомира (з 2024).

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 357/2022 від 22 травня 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3572022-42629>

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 460/2022 від 30 червня 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4602022-43093>

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 21/2023 від 13 січня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/212023-45561>

Про присвоєння А. Лінійчуку звання Герой України: Указ Президента України № 4/2025 від 2 січня 2025 р. // Президент України. 2025. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/42025-53481>

Література

Нестерчук А., Олейник Н. «Він був там, де був найщасливішим» — сестра десантника з Житомирщини Наталія // Суспільне Житомир. 2023. URL: <https://suspilne.media/zhytomyr/575609-vin-buv-tam-de-buv-najshaslvisim-sestra-desantnika-z-zitomirsinini-natalia/>

Пам'яті сержанта, легендарного зенітника Андрія Лінійчука (позивний «Кельт») // Укрінформ. 2023. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric->

ato/3711385-pamati-serzanta-legendarnogo-zenitnika-andria-linijcuka-pozivnij-kelt.html

Андрію Лінійчуку на позивний «Кельт» присвоєно звання «Почесний громадянин міста Житомира» (помертньо) // Любарська селищна територіальна громада. 2024. URL: <https://lubarska-gromada.gov.ua/news/1734608680/>

ЛОЮК АНАТОЛІЙ МИКОЛАЙОВИЧ

Лоюк Анатолій Миколайович (19.01.1997, с. Росоша, тепер Вінницького району Вінницької області, Україна — 31.03.2023, поблизу м. Авдіївки Покровського району Донецької області, Україна; похований 04.04.2023 у рідному селі) — військовослужбовець, майор Національної гвардії України (НГУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2024, посмертно).

2014 закінчив середню школу № 2 у селищі Теплику (тепер Гайсинського району Вінницької області). Військову освіту здобув у Національній академії Національної гвардії України (м. Харків; 2018).

Служив у підрозділі спеціального призначення «Омега» НГУ. Із початком повномасштабного вторгнення Росії в Україну (24.02.2022) разом із побратимами стримував наступ окупантів на м. Київ на Північному напрямку, зокрема брав участь у боях за м. Чорнобиль Київської області. Після звільнення Київщини 2022 воював на Сході України на посаді командира 2-ї бойової групи 3-ї групи спецпризначення «Омега» НГУ. Особисто знищив значну кількість живої сили і військової техніки ворога.

Загинув під час артилерійського обстрілу.

За особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (28.06.2023, посмертно).

Вища відзнака НГУ — нагрудний знак «За доблесну службу».

Наказом Командувача НГУ за № 253 від 07.04.2023 А. Лоюк зарахований навічно до списків своєї військової частини.

У Центрі спеціального призначення «Омега» у травні 2023 відбувся забіг на честь пам'яті майора А. Лоюка.

Джерела

Про присвоєння А. Лоюку звання Герой України: Указ Президента України № 395/2024 від 28 червня 2024 р. // Президент України. 2024. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3952024-51161>

Література

На війні з кремлівськими окупантами загинув наш земляк Анатолій Миколайович Лоюк // Теплицька селищна рада. 2023. URL: <https://teplyk-vin.gov.ua/news/1680413348/>
Анатолій Лоюк // Книга пам'яті органів системи МВС. URL: <https://memory-book.mvs.gov.ua/loiuk-anatolii-mikolaiovic>

ЛЮТАШИН АНДРІЙ ОЛЕКСАНДРОВИЧ

Люташин Андрій Олександрович (15.11.1974, м. Стрий Львівської області, тепер Україна — 08.03.2022, с. Березівка Бучанського району Київської області; похований 07.04.2022 у м. Мукачевому Закарпатської області, Україна) — військовий льотчик, підполковник (посмертно) Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2022, посмертно).

Народився у сім'ї військовослужбовців. Родина проживала у м. Мукачевому. 1991–1995 навчався у Чернігівському вищому військовому авіаційному училищі льотчиків. Після його розформування служив у м. Умані Черкаської області.

2002–2004 працював пілотом-інструктором у м. Борисполі Київської області. 2012 повернувся до військової служби, літав на Л-39. У 2015 перевчився на військовий літак МіГ-29. Брав участь в антитерористичній операції на Сході України. Начальник повітряно-вогневої і тактичної підготовки 40-ї бригади тактичної авіації Повітряного командування «Центр» Повітряних сил ЗСУ (м. Васильків Київської області). Позивний «Лютік». Учасник військового параду до Дня Незалежності України (24.08.2021).

Від початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну перебував у м. Мелітополі Запорізької області, де займався евакуацією пілотів.

У березні 2022 брав участь в авіаційній підтримці підрозділів Сухопутних військ ЗСУ в боях на підступах до м. Києва у складі групи «Привид Києва».

07.04.2022 похований на Алеї Слави у м. Мукачевому.

Залишилися батьки, дружина та два сини.

Ризикуючи життям, здійснив виведення літака МіГ-29 з-під авіаційного ракетного удару. Брав участь у груповому бою, у ході якого був знищений ворожий літак Су-30.

08.03.2022 А. Люташин, маневруючи у зоні ураження ворожої протиповітряної оборони, ракетним ударом знищив три бойові машини піхоти. На зворотному курсі літак був уражений протиповітряними ракетами противника. Пілот не зміг катапультиватися і спрямував палаючий літак на скупчення ворожої військової техніки, що рухалася у напрямку столиці.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі, присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (11.04.2022, посмертно).

Медаль «Честь. Слава. Держава» (2024, посмертно).

На честь А. Люташина 2022 названо вулицю у м. Мукачевому.

У с. Березівці 2023 відкрито пам'ятник поруч із місцем, де впав літак.

Додатково

Бойові побратими розповіли, що останніми словами А. Люташина були: «Хлопці, будем жить!». Після цього він скерував винищувач на колону техніки.

Джерело

Про присвоєння звання «Герой України»: Указ Президента України № 228/2022 від 11 квітня 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2282022-42085>

Література

Ковальська О. «Хлопці, будем жить!» Це були останні слова 47-річного майора, який скерував свій палаючий літак на колону окупантів // Експрес. 2022. URL: <https://expres.online/zhittevi-istorii/khloptsi-budem-zhit-tse-buli-ostanni-slova-47-richnogo-mayora-yakiy-skeruvav-sviy-palayuchiy-litak-na-kolonu-okupantiv>

Курта О., Мороз В. Закарпатець Андрій Люташин скерував винищувач на колону окупантів. Як батьки згадують Героя // Суспільне Ужгород. 2022. URL: <https://suspilne.media/uzhhorod/252348-zakarpatec-andrij-lutasin-skeruvav-vinisuvac-na-kolonu-okupantiv-ak-batki-zgaduut-geroa/>

Олехнович А. Андрій Люташин скерував палаючий винищувач на колону окупантів, що сунула на столицю // АрміяInform. 2022. URL: <https://armyinform.com.ua/2022/06/08/andrij-lyutashyn-skeruvav-palayuchy-vynyshhuvach-na-kolonu-okupantiv-shho-sunula-na-stolyczyu/>

Попп Г. Офіцер, пілот, наставник. Рік пам'яті закарпатця Андрія Люташина, який скерував винищувач на колону окупантів // Суспільне Ужгород. 2023. URL: <https://suspilne.media/uzhhorod/409161-oficer-pilot-nastavnik-rik-pamati-zakarpatca-andria-lutasina-akij-skeruvav-vinisuvac-na-kolonu-okupantiv/>

ЛЯХ МАКСИМ СЕРГІЙОВИЧ

Лях Максим Сергійович (23.12.1999, с. Топила, тепер Нікопольського району Дніпропетровської області, Україна — 05.05.2023, поблизу м. Бахмута Донецької області, Україна; похований 09.05.2023 у рідному селі) — військовослужбовець, доброволець, солдат Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Навчався в Запорізькій спеціалізованій школі-інтернаті «Січковий колегіум», приватній комп'ютерній академії «Крок» (IT STEP). Вищу освіту здобував в Україні та Польщі.

Після початку повномасштабного вторгнення військ РФ в Україну (24.02.2022) повернувся з-за кордону. Разом із молодшим братом Іваном звернувся до Територіального центру комплектації з проханням про військову мобілізацію. Отримавши відмову через відсутність бойової підготовки, брати вступили до Добровольчого українського корпусу «Правий Сектор» (ДУК ПС) і пройшли вишкіл на навчальній базі 3-го стрілецького батальйону. На «відмінно» склали іспити з бойової підготовки і тактичної медицини.

У листопаді 2022 М. Лях разом із братом скеровані на військову службу до 67-ї окремої механізованої бригади Сухопутних військ ЗСУ, сформованої на базі ДУК ПС. Брав участь у боях на Сході України: у Сіверськодонецькому районі Луганської області, Бахмутському районі Донецької області. Позивний «Фрост».

Проявив себе безстрашним воїном, надійним побратимом. Окрім безпосередньої участі в боях, діставав поранених із поля бою, організовував евакуацію бійців.

Загинув при обороні м. Бахмута.
Залишилися батьки, брат.

Наприкінці квітня 2023 тримав оборону під м. Бахмутом. В одному з боїв підрозділ зазнав авіаційного удару. М. Лях рятував поранених воїнів, серед яких був і його брат Іван. Надав медичну допомогу і доставив його у безпечне місце, а сам повернувся на передову позицію. Кілька діб разом із бійцями під безперервним вогнем відбивав атаки ворога у напівоточеному місті, прикриваючи евакуацію цивільних та поранених військових.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (29.09.2023, посмертно).

Джерело

Про присвоєння М. Ляху звання Герой України: Указ Президента України № 672/2023 від 29 вересня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/6722023-48529>

Література

Андрус К. Полеглий син волонтерів з Нікопольщини отримав звання Героя України (посмертно) // Нікополь Ньюс. 2023. URL: <https://nikopol.nikopolnews.net/rajon/volonteriv-z-nikopolshchyny/>
Пасічник Д., Галунова К., Снежина П. «Я все ще на нього чекаю». Історія загиблого військовослужбовця Максима Ляха // Суспільне Запоріжжя. 2023. URL: <https://suspilne.media/zaporizhzhia/598699-a-vse-se-na-nogo-cekau-istoria-zagiblogo-vijskovosluzbovca-maksima-laha/>

МАСЛАК ОЛЕКСАНДР ВІКТОРОВИЧ

Маслак Олександр Вікторович (04.02.1982, м. Торез, тепер м. Чистякове Горлівського району Донецької області, Україна — 17.03.2022, м. Маріуполь Донецької області, Україна; перепхований 25.02.2023 у м. Сумах, Україна) — військовослужбовець, майстер-сержант Державної прикордонної служби України (ДПСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Після закінчення школи проходив строкову службу в ДПСУ в м. Маріуполі. Згодом підписав контракт про продовження військової служби. Служив 2001–2004 та від 2019 — у Донецькому, а 2004–2008 і 2017–2018 — Сумському прикордонних загонах.

Закінчив 2009 Харківський національний університет внутрішніх справ, здобув кваліфікацію юриста. Між періодами проходження служби працював на приватних підприємствах.

Учасник антитерористичної операції на Сході України та операції Об'єднаних сил. На початку повномасштабного вторгнення РФ на територію України служив на посаді інспектора прикордонної служби 3-ї категорії — номер обслуги протитанкової групи відділення вогневої підтримки відділу прикордонної служби «Сартана» 1-го прикордонного загону ДПСУ.

Від 25.02.2022 майстер-сержант О. Маслак брав участь у заходах із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі та стримування збройної агресії окупаційних військ на околицях та в межах м. Маріуполя. У складі зведеного підрозділу, спільно з військовослужбовцями 12-ї бригади оперативного призначення Національної гвардії України, прикордонники стримували збройний наступ окупаційних військ. Під

безперервними ракетними обстрілами, мінометним вогнем та постійними атаками живої сили противника, майстер-сержант О. Маслак особисто вів запеклі бої з ворогом майже впритул.

17.03.2022 група прикордонників на чолі з О. Маслаком вступила в бій із піхотою противника, підтримуваною танками. Зайнявши позиції в багатоповерховому будинку на одному із перехресть міста, оборонці тривалий час протистояли окупантам, завдаючи їм відчутних втрат та утримуючи бойові позиції. Під час бою українські воїни полонили 10 окупантів. О. Маслак, оцінивши сили противника, що переважали, віддав наказ бійцям залишити бойову позицію. Прикриваючи відхід побратимів, продовжив вести бій. Уразив ворожий танк із протитанкового ракетного комплексу. Загинув від прямого влучання з іншого танка.

Залишилися батьки, дружина, син, донька, сестра.

За особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (28.08.2023, посмертно).

Джерело

Про присвоєння О. Маслаку звання Герой України: Указ Президента України № 545/2023 від 28 серпня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/5452023-48173>

Література

Члек К. «Прикривав відхід побратимів». У Сумах попрощалися з прикордонником Олександром Маслаком // Суспільне Суми. 2023. URL: <https://suspilne.media/sumy/397454-prikrivav-vidhid-pobratimiv-u-sumah-porposalisa-z-prikordonnikom-oleksandrom-maslakom/>
Герой України майстер-сержант Маслак Олександр Вікторович // Державна прикордонна служба України. URL: <https://dpsu.gov.ua/ua/geroj-ukrayini-majster-serzhant-maslak-oleksandr-viktorovich>
Маслак Олександр Вікторович // Книга пам'яті Сумської області. URL: <https://sumymemory.gov.ua/database/roziisko-ukrainska-viina/31589-maslak-oleksandr-viktorovych.html>
Олександр Маслак // Книга пам'яті органів системи МВС. URL: <https://memory-book.mvs.gov.ua/masлак-oleksandr-viktorovich>
Олександр Маслак // Платформа пам'яті Меморіал. URL: <https://www.victims.memorial/people/oleksandr-masлак>

МАСЛОВСЬКИЙ ДМИТРО ОЛЕГОВИЧ

Масловський Дмитро Олександрович (07.11.1994, с. Янишівка, тепер Подільського району Одеської області, Україна — 17.11.2024, с. Трудове, Покровського району Донецької області, Україна; похований 01.12.2024 у рідному селі) — військовослужбовець, старший солдат Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2025, посмертно).

Рано почав піклуватися про родину, молодших брата і сестру.

Брав участь в антитерористичній операції на Сході України та операції Об'єднаних сил (2017–2020). Служив за контрактом. Виконував завдання з оборони населених пунктів України. 2023 мобілізований до лав Десантно-штурмових військ (ДШВ) ЗСУ. Виконував бойові завдання на Донецькому, Харківському та Запорізькому напрямках. Служив у 71-й окремішній егерській бригаді ДШВ ЗСУ. Позивний «Кобра».

17.11.2024 загинув під час рукопашного бою з російським штурмовиком.

Залишилися мама, брат і сестра.

17.11.2024 неподалік с. Трудового Д. Масловський прийняв бій із п'ятьма окупантами, які штурмували позиції, де він залишився для прикриття. Під щільним стрілецьким вогнем Д. Масловський знищив і поранив чотирьох окупантів. У рукопашному бою з останнім ворогом загинув від численних поранень.

За особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (16.01.2025, посмертно).

Відзнака Президента України «За оборону України».

На честь загиблого Героя України встановили меморіальну дошку на фасаді Янишівського ліцею (21.11.2015).

Президент України В. Зеленський: «Останній бій Дмитра, бій на Донеччині, всі бачили, бачили мільйони українців — проти окупанта, якого привезли сюди за п'ять тисяч кілометрів з Якутії, щоб убивати наших людей. Це був героїчний бій і взірцева хоробрість нашого хлопця. Україна завжди пам'ятатиме цю хоробрість. І ми ніколи не пробачимо Росії смерті наших героїв — на кожную таку втрату відповімо воюрогу».

Цит. за: Президент відзначив нагородами воїнів ДШВ та ССО, зокрема тих, які взяли в полон перших солдатів із Північної Кореї // Президент України. 2025. URL: <https://www.president.gov.ua/news/prezident-vidznachiv-nagorodami-voyiniv-dshv-ta-sso-zokrema-95513>

Медик підрозділу «Контра» про Д. Масловського: «Він хотів її (гранату) відкинути в бік, у того самого, так званого бойового якута, але вона, кожна граната має час працювання, і він просто не встиг її відпустити, вона вибухнула в нього вже в руці. Поранення несумісні з життям, але «Кобра» як герой до останнього боровся, щоб перемогти».

Цит. за: Матвійчук В., Шукова О. Дмитро Масловський: історія військового, який загинув у рукопашному бою з бійцем РФ // Суспільне Одеса. 2025. URL: <https://suspilne.media/odesa/922835-dmitro-maslovskij-istoria-vijskovogo-akij-zagynuv-u-rukopasnomu-bou-z-bijcem-rf/>

Додатково

На початку січня 2025 російські телеграм-канали поширили 8-хвилинне відео бою українського військового з російським, в якому загинув Д. Масловський. 06.11.2025 військовий медик на позивний «Вічик»

написав, що загиблий на відео, — Д. Масловський, цю інформацію підтвердили в 71-й окремії егерській бригаді ДШВ ЗСУ.

Джерело

Про присвоєння Д. Масловському звання «Герой України»: Указ Президента України № 34/2025 від 16 січня 2025 р. // Президент України. 2025. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/342025-53589>

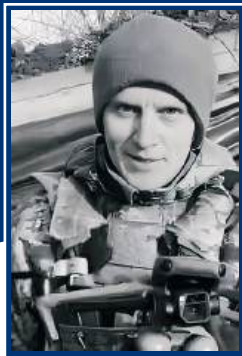
Література

Коршак Н. На Одещині відкрили меморіальну дошку Дмитру Масловському, який загинув у бою з бійцем РФ // Суспільне Одеса. 2025. URL: <https://suspilne.media/odesa/1171222-na-odesini-vidkrili-memorialnu-dosku-dmitru-maslovskomu-akij-zagynuv-u-bou-z-bijcem-rf/>

Матвійчук В., Шукова О. Дмитро Масловський: історія військового, який загинув у рукопашному бою з бійцем РФ // Суспільне Одеса. 2025. URL: <https://suspilne.media/odesa/922835-dmitro-maslovskij-istoria-vijskovogo-akij-zagynuv-u-rukopasnomu-bou-z-bijcem-rf/>

Президент відзначив нагородами воїнів ДШВ та ССО, зокрема тих, які взяли в полон перших солдатів із Північної Кореї // Президент України. 2025. URL: <https://www.president.gov.ua/news/prezident-vidznachiv-nagorodami-voyiniv-dshv-ta-sso-zokrema-95513>

МАТІЙЧУК ВАСИЛЬ ВАСИЛЬОВИЧ

Матійчук Василь Васильович (04.10.1990, с. Хімчин Косівського району Івано-Франківської області, Україна — 08.04.2023, с. Малинівка Поголівського району Запорізької області, Україна; похований 12.04.2023 у рідному селі) — військовослужбовець, аеророзвідник, солдат Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

З дитинства захоплювався футболом, мріяв стати футболістом. Закінчив 2008 Хімчинську загальноосвітню школу (тепер Хімчинський ліцей «Інтелект»).

Навчався (2008–2012) в Інституті журналістики Київського міжнародного університету. З першого курсу писав статті до газети «Український футбол»; був направлений за програмою обміну студентів на 4-місячне стажування до США. У 2012–2013 продовжив навчання за спеціальністю «Журналістика» у Львівському національному університеті імені Івана Франка.

Поглиблював знання (2014–2015) у Західночеському університеті (м. Пльзень, Чехія) на факультеті чеської та англійської мов. Добре володів англійською.

Повернувся в Україну. Від 2020 мешкав у м. Києві, вів малий приватний бізнес, працював виконробом на будівництві, споруджував житлові об'єкти.

Від початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну твердо вирішив боронити країну, пішов на фронт добровольцем. Хотів служити у десантних військах, чому завадив висновок медичної комісії.

Воював на передовій (з травня 2022) на Запорізькому напрямку у складі розвідувального взводу 74-го окремого батальйону 102-ї окремої бригади територіальної оборони імені полковника Дмитра Вітовського (в/ч А7126). Боронив міста Гуляйполе, Пологи та інші населені пункти Запорізької області. Позивний «Десант».

Опанував керування безпілотними літальними апаратами (БПЛА, дронами) та антидронову зброєю. Виявив надзвичайний хист і майстерність у цій справі (побратими називали воїна «очима батальйону», «пілотом екстракласу»). Був аеророзвідником, оператором БПЛА, відшукував цілі та коригував вогонь артилерії по позиціях окупантів. Вправно збивав (або «приземляв» антидронову рушницю та переналаштував) ворожі БПЛА; нищив з дронів ворога, ліквідував не один десяток окупантів і військової техніки, трошив ворожі склади із боеприпасами та бронетранспортерами. Завдяки мужності, сміливості, наполегливості, ретельній підготовці бойових позицій рятував життя побратимів. Витягав з-під обстрілів важкопоранених бійців.

Дістав осколкове поранення, контузію, після лікування повернувся на фронт.

Поряд із бойовою роботою на фронті вів волонтерську діяльність — організовував збори коштів (в Україні та закордоном) на купівлю безпілотників, яких нагально потребували бойові підрозділи. Розпочав писати книгу про події війни «Подорож на Південь» (не закінчено).

Загинув поблизу с. Малинівки під час спроби перехопити керування ворожим безпілотником. Отримавши поранення, встиг прикрити своїм тілом побратима, чим урятував тому життя.

Залишились мати, сестра, наречена.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (29.09.2023, посмертно). Мати звятиця отримала орден з рук Президента України В. Зеленського.

Нагороджений відзнакою Івано-Франківської обласної державної адміністрації та обласної ради «За бойову звятигу» (2022).

У рідному селі В. Матійчуку встановлено пам'ятний знак на братській могилі загиблих воїнів ОУН-УПА (2023).

На фасаді Хімчинського ліцею «Інтелект» відкрито анотаційну дошку (2023).

На честь загиблих воїнів у с. Хімчині відбувся пам'ятний велопробіг за участі школярів (23.05.2023). Пам'яті В. Матійчука присвятили сходження на г. Говерлу (04.10.2023).

«Він навчився працювати з дронами так, що дрони ті збивав, ремонтував, і ними ж нищив ворога. Майже рік пропрацював в аеророзвідці. Був хорошим коригувальником. Командир роти, командир батальйону кажуть: “Зараз його немає. Він був очима батальйону. Думали, що є замінні люди, а виходить — немає”», — переказує мати Героя України Любов Матійчук.

Цит. за: Водницька Г. Незавершена справа Василя Матійчука. Історія загиблого аеророзвідника з Прикарпаття // Суспільне. Івано-Франківськ. 2023. URL: <https://suspilne.media/ivano-frankivsk/483190-nezaversena-sprava-vasila-matijcuka-istoria-zagiblogo-aerorozvidnika-z-prikarpatta/>

Зі спогадів побратима «Штурмана»: «Матійчука Василя вперше я побачив на позиціях, хлопець завзято працював над обладнанням укриття. Він знав, що починаю займатися аеророзвідкою і сам підійшов познайомитися. Я організував нам навчання в Києві... Повернувшись на фронт, Василь завжди жадав робити більше, готував позиції для роботи і при будь-якій мінімальній можливості прагнув виконувати завдання, не дивлячись на ризик. Ця клопітка робота з підготовки врятувала не одне життя українським воїнам, в тому числі і моє. Сумлінно виконував поставлені задачі, завжди навчався новому, показував себе як досвідченого бійця для побратимів і інших підрозділів. Був чесний з собою і оточуючими, ніколи не вживав спиртного і не порушував військової дисципліни. Вася — справжній герой і воїн, якому я довіряв своє життя. Кращий з кращих боєць аеророзвідки. Гарний і щирий друг».

Цит. за: Водницька Г. Незавершена справа Василя Матійчука. Історія загиблого аеророзвідника з Прикарпаття // Суспільне. Івано-Франківськ. 2023. URL: <https://suspilne.media/ivano-frankivsk/483190-nezaversena-sprava-vasila-matijcuka-istoria-zagiblogo-aerorozvidnika-z-prikarpatta/>

Додатково

Василя разом із молодшою сестрою виховували бабуся з дідусем, мати після розлучення, щоби забезпечити сім'ю, працювала на заробітках за кордоном.

Після завершення війни мріяв відпочити на морі, одружитися, народити трьох дітей. Планував захистити кандидатську дисертацію, а ще — узяти з війни один безпілотник на згадку.

Джерело

Про присвоєння В. Матійчуку звання Герой України: Указ Президента України № 640/2023 від 29 вересня 2023 р. // Президент України 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/6402023-48401>

Література

Водницька Г. Незавершена справа Василя Матійчука. Історія загиблого аеророзвідника з Прикарпаття // Суспільне. Івано-Франківськ. 2023. URL: <https://suspilne.media/ivano-frankivsk/483190-nezaversena-sprava-vasila-matijcuka-istoria-zagiblogo-aerorozvidnika-z-prikarpatta/>

Пенкалюк С., Яців Д. Здійснили мрію Героя України. Майже 90 людей піднялися на Говерлу в пам'ять про полеглого воїна Василя Матійчука // Суспільне. Івано-Франківськ. 2023. URL: <https://suspilne.media/ivano-frankivsk/587691-zdijsnili-mriu-geroa-ukraini-majze-90-ludej-pidnalisa-na-goverlu-v-pamat-pro-poleglogo-voina-vasila-matijcuka/>

Самойлов Ф., Водницька Г. На Івано-Франківщині відкрили пам'ятний знак та анотаційну дошку загиблому аеророзвіднику Василю Матійчуку // Суспільне. Івано-Франківськ. 2023. URL: <https://suspilne.media/ivano-frankivsk/484387-na-ivano-frankivsini-vidkrili-pamatnij-znak-ta-anotacijnu-dosku-zagiblomu-aerorozvidniku-vasilu-matijcuku/>

Минають роковини із дня загибелі Матійчука Василя Васильовича // Рожнівська сільська рада. 2024. URL: <https://rozhnivska-gromada.gov.ua/news/1712560541/>

Василь Матійчук // Хімчинський ліцей «Інтелект» URL: <https://www.khimchyn-intelect.com/%D0%9F%D0%B0%D0%BC-%D1%8F%D1%82%D0%B0%D1%94%D0%BC%D0%BE/%D0%92%D0%B0%D1%81%D0%B8%D0%BB%D1%8C-%D0%9C%D0%B0%D1%82%D1%96%D0%B9%D1%87%D1%83%D0%BA>

МАХАЧЕК ОЛЕКСАНДР ЯРОСЛАВОВИЧ

Махачек Олександр Ярославович (15.07.1972, м. Радехів, тепер Шептицького району Львівської області, Україна — 30.05.2022, с-ще Миколаївка Сіверськодонецького району Луганської області, Україна; похований 03.06.2022 у м. Житомирі, Україна) — військовослужбовець, полковник Збройних сил України, учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Кадровий військовий. Розпочав службу на посаді командира взводу розвідки у м. Дніпродзержинську (тепер м. Кам'янське Дніпропетровської області).

Після навчання у військовій академії в м. Києві проходив службу в оперативному командуванні «Південь» у м. Одесі. Служив у 8-му армійському корпусі Сухопутних військ ЗСУ, зокрема начальником інженерної служби (м. Житомир), в оперативному командуванні «Північ» (м. Чернігів), в управлінні інженерних військ командування Сил підтримки ЗСУ (м. Київ).

Від 2014 — учасник антитерористичної операції на Сході України та операції Об'єднаних сил. Координував дії підрозділів. Давав бойові завдання і разом із підлеглими їх виконував. Тричі отримував бойові травми, однак щоразу після лікування продовжував виконувати обов'язки. Брав участь у заходах із мінування і розмінування, перебуваючи на важливих ділянках бойових дій.

У перший день повномасштабного військового вторгнення РФ в Україну 24.02.2022 очолив групу загородження, яка виконувала бойові завдання з підготовки і знищення об'єктів інфраструктури (дамб, мостів) на загрозливих напрямках просування колон противника вглиб

Київської області. Встановлення мінних загороджень, підрив мостів і дамб зіграло важливу роль у зупиненні руху військової техніки і живої сили противника на підходах до м. Києва. Завдяки високому професіоналізму полковника О. Махачека бойові завдання виконано вчасно і без втрат особового складу.

Після деокупації Київської області відбув на Схід України. Керував мінуванням території, щоб прикрити підходи ЗСУ до важливої артерії для евакуації мирного населення і логістичного постачання — автомобільної дороги Лисичанськ (Луганська область) — Бахмут (Донецька область). 30.05.2022 загін під командуванням полковника О. Махачека утримував мінні загородження біля дороги. Своєчасно організував евакуацію в укріття особового складу.

Загинув під час артилерійського обстрілу через потрапляння снаряда у його бліндаж.

За особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (08.07.2023, посмертно).

Орден Богдана Хмельницького III (2015) і II (2022, посмертно) ступенів.

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 473/2015 від 13 серпня 2015 р. // Президент України. 2015. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4732015-19315>

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 220/2022 від 7 квітня 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2202022-42049>

Про присвоєння О. Махачеку звання Герой України: Указ Президента України № 420/2023 від 8 липня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4202023-47401>

Література

Ковальчук О., Косюченко С. У Житомирі попрощалися з полковником Олександром Махачеком та лейтенантом Ігорем Волинцем // Суспільне. Житомир. 2022. URL: <https://suspinne.media/zhytomyr/246489-u-zitimiri-poprosalisa-z-polkovnikom-oleksandrom-mahacekom-ta-lejtenantom-igorem-volincem/>

Махачек Олександр Ярославович // Коростенська міська рада. URL: https://korosten-rada.gov.ua/ivanenko_oleksandr/
Махачек Олександр Ярославович // Центр досліджень воєнної історії ЗСУ.
URL: <https://milhistory.zsu.gov.ua/heroi-viynu/37>

МИРОНЮК СЕРГІЙ СЕРГІЙОВИЧ

Миронюк Сергій Сергійович (31.12.1984, смт Лисянка, тепер селище Звенигородського району Черкаської області, Україна — 24.07.2023, поблизу с. Андріївки Бахмутського району Донецької області, Україна; похований 29.07.2023 у рідному селищі) — військовослужбовець, доброволець, молодший сержант Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2024, посмертно).

Навчався в Лисянській середній загальноосвітній школі № 2 (тепер ліцей). Після закінчення Національного університету фізичного виховання і спорту України проживав і працював у м. Києві.

Із початком повномасштабного військового вторгнення РФ в Україну добровільно приєднався до підрозділу територіальної оборони «Азов–Київ» (від березня 2022 — полк Сил спеціальних операцій «Азов», від січня 2023 — 3-тя окрема штурмова бригада Сухопутних військ ЗСУ), у складі якого впродовж березня–квітня 2022 брав участь в обороні м. Києва та Київської області. Позивний «Мирон».

Після звільнення Київської області воював на Запорізькому напрямку. У липні 2022 поблизу с. Зеленого Пологівського району очолив штурмову групу, з якою без втрат захопив і кілька тижнів утримував ворожу позицію.

Від січня 2023 виконував бойові завдання на Донецькому напрямку (поблизу сіл Андріївки, Кліщіївки, м. Часового Яру Бахмутського району, с. Білої Гори Краматорського району Донецької області, уздовж каналу Сіверський Донець — Донбас, тримав оборону на найбільш не-

безпечній позиції «Суми» на Бахмутському напрямку). На позиції «Суми» був поранений, однак відмовився залишати товаришів, продовжив вести бій і особисто знищив більше 10 ворожих бійців. Підрозділ під командуванням С. Миронюка успішно стримував наступ російських військ, чим сприяв стабілізації фронту на визначеному рубежі. Це дало змогу ЗСУ переформатувати сили і підготуватися до контрнаступу в травні — вересні 2023.

24.07.2023 після успішного виконання бойового завдання група С. Миронюка отримала розпорядження зачистити ще одну ворожу позицію, де ворог улаштував засідку. Разом із групою С. Миронюк зайшов в укриття росіян і у ближньому стрілецькому бою знищив двох ворогів.

Загинув від кульового ураження, прикривши собою бійця.

Залишилася дружина і троє неповнолітніх дітей.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (05.12.2024, посмертно).

Медаль «За військову службу Україні» (13.03.2023).

На території Лисянського ліцею № 2 С. Миронюку встановлено меморіальну дошку.

Побратими назвали свій взвод на честь Героя — взвод «Мирон».

Додатково

Бойові успіхи С. Миронюка та його підрозділу стали легендарними. Про С. Миронюка робили матеріали на телебаченні та в інтернет-виданнях (зокрема західних). У своєму батальйоні він отримав неофіційний статус «ас штурму».

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 148/2023 від 14 березня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1482022-41745>

Про присвоєння С. Миронюку звання Герой України: Указ Президента України № 819/2024 від 5 грудня 2024 р. // Президент України. 2024. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/8192024-53069>

Література

Іщенко А. На Черкащині попрощалися з військовослужбовцем третьої окремої штурмової бригади // Суспільне Черкаси. 2023. URL: <https://suspilne.media/cherkasy/539679-na-cerkasini-poprosalisa-z-vijskovosluzbovcem-tretoi-okremoi-sturmovo-brigadi/>

Смолій І. Асу штурму з Лисянки присвоєно звання Героя України // Вісті Черкащини. 2024. URL: <https://viche.ck.ua/lisyanshhina/asu-shturmu-z-lysyanky-prysvoyeno-zvannya-geroya-ukrayiny/>

МИРШАВИЙ ОЛЕКСІЙ ВІКТОРОВИЧ

Мирша́вий Олексі́й Ві́кторович (21.05.1988, м. Ворошиловград, тепер м. Луганськ, Україна — ймовірно 02.11.2022, біля с-ща Новоселівського Сватівського району Луганської області, Україна; похований 14.11.2022 у м. Чугуєві Харківської області, Україна) — військовослужбовець, молодший сержант Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Походив з багатодітної родини, мав трьох братів і сестру. Закінчив Луганську середню загальноосвітню школу № 51. Відтоді працював лісничим у с-щі Станиці Луганській.

До підписання контракту зі ЗСУ (травень 2019) мешкав у м. Северодонецьку Луганської області (тепер Сіверськودонецьк). У лавах ЗСУ служив на посаді командира відділення — командира машини 1-го механізованого відділення 1-го механізованого взводу 3-ї механізованої роти 1-го механізованого батальйону 92-ї окремої механізованої бригади (з 2023 — окрема штурмова бригада) імені кошового отамана Івана Сірка у складі Сухопутних військ ЗСУ (в/ч А0501). Проживав разом з сім'єю в м. Чугуєві (за місцем дислокації в/ч).

Від початку повномасштабного вторгнення РФ (24.02.2022) давав відсіч ворогу. Обіймав посаду командира ударно-штурмової групи 92-ї окремої механізованої бригади. Воював на Східному напрямку, брав участь у Харківській наступальній операції (вересень — жовтень 2022), боях за Луганську область. Мав позивний «Лісник».

Ударно-штурмова група під командуванням О. Миршавого з 02.11.2022 брала участь у штурмі окупованого ворогом с-ща Новоселівського. Воїн загинув під час бойових дій (тіло залишилося на території,

підконтрольний ворогу). Вважався зниклим безвісти; тільки 07.11.2022 поборати змогли повернути його тіло.

Похований 14.11.2022 на Алеї Слави кладовища № 5 (м. Чугуїв).

Був одружений, виховував сина.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (08.07.2023, посмертно).

Нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (26.06.2022).

Звання «Почесний громадянин м. Чугуєва» (2025, посмертно).

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 447/2022 від 26 червня 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4472022-43001>

Про присвоєння О. Миршавому звання Герой України: Указ Президента України № 394/2023 від 8 липня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3942023-47405>

Література

Полеглі за Україну. Військовослужбовці Збройних Сил України, удостоєні звання Герой України посмертно (2023 рік): Збірник інформаційних матеріалів. Київ : Центр учбової літератури, 2024. 94 с.

Нагорна Н. Нові герої України: які історії стоять за кожною «Золотою зіркою» // ТСН. 2023. URL: <https://tsn.ua/ukrayina/novi-geroyi-ukrayini-yaki-istoriyi-stoyat-za-kozhnoyu-zolotoyu-zirkoyu-2366755.html>

Мишавий Олексій Вікторович (позивний — ЛІСНИК) // Чугуївська міська рада. 2024. URL: <https://chuguiv-gromada.gov.ua/mirshavij-oleksij-viktorovich-pozivnij-lisnik/>

МІЩЕНКО СЕРГІЙ ОЛЕКСІЙОВИЧ

Міщенко Сергій Олексійович (21.05.1974, м. Зіньків Полтавської області, тепер Україна — 01.12.2022, с. Ковалівка Сватівського району Луганської області, Україна; похований 07.12.2022 у рідному місті) — підприємець, військовослужбовець, доброволець, молодший сержант Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Після закінчення середньої загальноосвітньої школи у с. Проценках (тепер Полтавського району Полтавської області) служив у лавах Національної гвардії України (1991–1993) у м. Кривому Розі Дніпропетровської області. Після демобілізації здобув юридичну освіту.

Працював в Опішнянському районному відділі міліції (Полтавська область). Займався підприємницькою діяльністю у сфері будівництва на Полтавщині (міста Лубни, Хорол), був волонтером, співпрацював із благодійним фондом.

На початку повномасштабного військового вторгнення РФ в Україну (24.02.2022) добровільно вступив до лав ЗСУ. Був командиром відділення взводу протитанкових ракетних комплексів 87-го протитанкового артилерійського дивізіону 43-ї, пізніше — 45-ї окремої артилерійської бригади Корпусу резерву Сухопутних військ Збройних сил України. Позивний «Бугор».

Його завданням було запобігати проривам броньованої техніки ворога, прикривати та захищати інші підрозділи. Починав працювати з протиракетним комплексом «Стугна», згодом — із протитанковим ракетним комплексом «Джавелін».

Воював за визволення Київської області, брав участь у боях в Ізюмському районі Харківської області, відбивав ворожі напади під містами Маріуполем, Лисичанськом, Соледаром, Бахмутом. Став кращим стрільцем підрозділу. Усього на рахунку С. Міщенко 35 броньованих одиниць знищеної російської техніки, зокрема за один бій 20.07.2022 — 7 одиниць (із них — 4 танки).

01.12.2022 під час виконання бойового завдання в с. Ковалівці Сватівського району Луганської області С. Міщенко отримав несумісне з життям поранення від осколка снаряда.

Залишилися дружина, чотири доньки і два сини.

За особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (23.02.2023, посмертно).

Відзнака Президента України «Хрест бойових заслуг» (2022).

Орден «За мужність» III, II і I ступенів (усі — 2022).

У с. Проценках на будівлі школи, в якій навчався С. Міщенко, встановлено меморіальну дошку.

У м. Зінькові на честь Героя названо вулицю.

Додатково

Родина Міщенків пов'язана з армією: рідний дід та три його брати були учасниками Другої світової війни. Двоє з них загинули. Батько служив прикордонником, брав участь у бойових діях і був тяжко поранений у радянсько-китайському конфлікті на півострові Даманському.

Зі спогадів побратимів: «Він почувався в армії, як риба в воді. Нічого не боявся. Його побратим Олег розповідав про той бій, що з ним взагалі було не страшно. Якщо ти йшов з Сергієм, байдуже, де буде той бій, навіть не питали ніколи. Якщо ти з ним ідеш, це було за щастя, за честь. У той час він інструктором вже був, сам навчав. Командири останній місяць йому казали: ти вчи інших, ти сам не ходи. Він випро-

шував піти в ті вилазки, то й відпускали його. Це людина була неспокоїна в добромu сенсі цього слова».

О. Товстоног, товариш С. Міщенко: «Загибель Сергія серйозно вдарила по підрозділу й бригаді. Багато людей були розгублені, тому що він був лідером серед побратимів та лідером за показником ефективності в бою».

Цит. за: Чайковська А. Легенда протитанкового бою. Як жив і воював Герой України Сергій Міщенко з Полтавщини // Зміст. 2023. URL: <https://zmist.pl.ua/publications/yak-zhyv-i-voyuvav-geroj-ukrayiny-sergij-mishhenko-z-poltavshhyny>

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 493/2022 від 12 липня 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4932022-43285>.

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 696/2022 від 13 жовтня 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/6962022-44377>.

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 806/2022 від 28 листопада 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/8062022-44989>.

Про нагородження відзнакою Президента України «Хрест бойових заслуг»: Указ Президента України № 533/2022 від 27 липня 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/5332022-43469>.

Про присвоєння С. Міщенку звання Герой України: Указ Президента України № 104/2023 від 23 лютого 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1042023-45909>.

Література

Мурдза Я. Про полеглого Героя України з Полтавщини хочуть видати книгу // Зміст. 2023. URL: <https://zmist.pl.ua/news/pro-poleglogo-geroya-ukrayiny-z-poltavshhyny-hochut-vydaty-knygu>

Міщенко Сергій Олексійович // Центр досліджень воєнної історії Збройних Сил України. URL: <https://milhistory.zsu.gov.ua/heroi-viynu/118>

Президент нагородив військового з Полтавщини // Полтава 365. URL: <https://poltava365.com/prezident-nagorodiv-vijskovogo-z-poltavshhiny.html>

НЕБОЖИНСЬКИЙ НАЗАР ВОЛОДИМИРОВИЧ

Небожинський Назар Володимирович (23.01.1999, м. Рівне, Україна — 30.03.2022, поблизу с. Нової Басані Ніжинського району Чернігівської області, Україна; похований 04.04.2022 у рідному місті) — військовослужбовець, доброволець, молодший сержант Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Навчався в рівненському ліцеї «Колегіум». Займався спортом, був тренером із бейсболу і софтболю. 2016–2020 — студент Національного університету водного господарства та природокористування (м. Рівне).

Від 2020 служив у лавах ЗСУ. Учасник операції Об'єднаних сил. Служив навідником бойових машин піхоти (БМП) у 10-й гірсько-штурмовій бригаді «Едельвейс».

Із перших днів повномасштабного військового вторгнення РФ в Україну виконував бойові завдання у Чернігівській області зі стримання наступу окупантів на Київську область і столицю.

30.03.2022 під час штурмових дій неподалік с. Нової Басані потрапив у ворожу засідку. Прикриваючи своєю бойовою машиною піхотні підрозділи, знищив три російські БМП разом з екіпажами. Проте остання з них встигла зробити постріл, який виявився смертельним для молодшого сержанта Н. Небожинського. Ціною власного життя він урятував 20 побратимів.

За особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій

присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (29.09.2023, посмертно).

Орден «За мужність» III ступеня (20.04.2022, посмертно).

У м. Рівному на честь Н. Небожинського названо вулицю.

Сестра Т. Небожинська: «Мій 23-річний брат прийняв раптовий бій. Він був навідником БМП і знищив 3 ворожі БМП і одну гармату, проте друга гармата поцілила в нього. Він не покинув своєї позиції, бо за його БМП були 20 спішених побратимів. Ціною його життя село було звільнено і врятовано 20 побратимів...».

Цит. за: Закрив собою 20 побратимів: Президент вручив Золоту Зірку Героя України 23-річному захиснику Чернігівщини. Посмертно // Час Чернігівський. 2024. URL: https://cntime.cn.ua/zakriv-soboyu-20-pobratimiv-prezident-vruchiv-zolo-article/?fbclid=IwY2xjawHy255leHRuA2FlbQIxMQABHa2Tu5YvB8hn7yHjflbyrXwfvsl10csTCUHs09NVPVOsiMnvu0D8Gn9GHQ_aem_XNdwdlV2_rptuUh53wmgQA

Побратим Н. Небожинського: «За нашою БМП було 20 людей. Якби він не зробив, того що зробив, нас би просто всіх двадцятьох розірвало на шмаття. Небожинський Назар — справжній герой. Він нас врятував своїм життям».

Цит. за: Назар Небожинський // Платформа пам'яті Меморіал. URL: <https://www.victims.memorial/people/nazar-nebozinskiy>

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 265/2022 від 20 квітня 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2652022-42221>

Про присвоєння Н. Небожинському звання Герой України: Указ Президента України № 660/2023 від 29 вересня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/6602023-48481>

Література

Вулиця Назра Небожнського // Рівне разом. 2022. URL: <https://rivnerazom.com.ua/nazvani-na-yih-chest-vulyczya-nazara-nebozhynskogo/>

Чубай М. Загиблий Герой із Рівного ціною власного життя врятував 20 воїнів // АрміяInform. 2022. URL: <https://armyinform.com.ua/2022/04/04/zagyblyj-geroj-iz-rivnogo-czinoyu-vlasnogo-zhyttya-vryatuvav-20-voyiniv/>
Небожинський Назар Володимирович // Центр досліджень воєнної історії Збройних Сил України. URL: <https://milhistory.zsu.gov.ua/heroi-viynu/85>

НЕСТЕРЕНКО ВІТАЛІЙ МИКОЛАЙОВИЧ

Нестеренко Віталій Миколайович (24.06.1983, м. Одеса, тепер Україна — 04.10.2023, с. Козачі Лагері Херсонського району Херсонської області, Україна; похований у с. Крижанівці Одеського району Одеської області, Україна) — військовослужбовець, доброволець, старший лейтенант Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2024, посмертно).

2006 закінчив Одеську національну морську академію (тепер Національний університет «Одеська морська академія»), факультет судноводіння.

Працював у компаніях, які виконують міжнародні морські вантажні перевезення. Став одним із наймолодших морських капітанів. Займався боксом, був кандидатом у майстри спорту.

Від початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну 24.02.2022 поповнив лави добровольців. Служив на Півдні України у 126-й окремій бригаді територіальної оборони ЗСУ, дислокованій у м. Одесі (від 05.03.2025 — 39-та окрема бригада берегової оборони). Був командиром розвідувального взводу у 222-му батальйоні. Неодноразово брав участь у розвідувальних і штурмових операціях, де проявив себе гідним і мужнім воїном. Був одним із найрезультативніших командирів свого батальйону. Позивний «Віто».

У травні 2023 В. Нестеренко на чолі розвідувальної групи здійснив успішний рейд в тил бойових порядків противника, які розміщувалися узбережжям лівого берега р. Дніпра на Херсонщині, та повернувся назад без втрат.

У липні 2023 зведена розвідувальна група у складі 12 військово-службовців, яку очолював В. Нестеренко, захопила ворожий спосте-

режний пост на лівому березі р. Дніпра, провела дорозвідку прилеглої території та знищила живу силу противника.

04.10.2023 під час виконання бойового завдання зі звільнення лівого берега р. Дніпра підрозділ В. Нестеренка вступив у бій із ворожою диверсійно-розвідувальною групою. Загинув у цьому бою.

Залишилися мати і брат.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (28.06.2024, по смертно).

Нагрудний знак «Срібний хрест» (08.09.2023).

На честь Героя України відкрили меморіальну дошку в Національному університеті «Одеська морська академія» (2024).

На честь В. Нестеренка перейменовано вулиці у м. Одесі, с. Крижанівці, проспект у с. Фонтанці Одеського району Одеської області (усі — 2024).

Скороход А., заступник командира 222-го батальйону ТРО: «Він мав патріотично налаштовану свідомість. Коли почалося повномасштабне вторгнення, він прийшов до лав ЗСУ з перших днів добровольцем. Ще хочу додати: як капітану судна йому довелося пережити полон разом зі своїм екіпажем в Єгипті. Судно арештували силовики, наших моряків посадили у тюрму, процедура тривала не один тиждень. До всього екіпажу застосовували фізичний вплив, по-простому — били, щоб подавити морально, схилити до надання потрібних свідчень. Але це його не зламало».

«Подолати Дніпро — це майже нічого. Крім ріки треба було ще подолати протоки, деякі маленькі річки, два острови... Подолати систему спостереження ворога — там 24/7 чергували БПЛА... Подолати систему ворожих спостережних постів на лівому березі... А ще — поля з мінно-вибуховими загородами. Оце все і криється за висловом: “зайти на лівий берег”».

Цит. за: Кіртока В. «Всі казали, що це “операція 200”. Віто відібрав хлопців і пішов на Лівий берег — всі повернулися, навіть без поранених», — пам’яті розвідника Віталія Нестеренка (Віто) // Цензор.нет. 2024. URL: <https://censor.net/ua/r3486498>

Джерело

Про присвоєння В. Нестеренку звання Герой України: Указ Президента України № 396/2024 від 28 червня 2024 р. // Президент України. 2024. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3962024-51165>

Література

Кушнір М. На Херсонщині загинув старший лейтенант одеської бригади // Суспільне Одеса. 2023. URL: <https://suspilne.media/odesa/620519-na-hersonsini-zaginuvt-starsij-lejtenant-odeskoi-brigadi/>

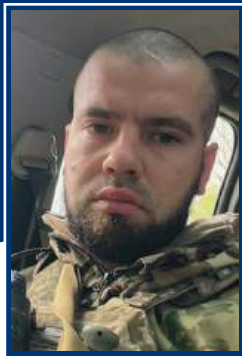
Відкриття меморіальної дошки випускнику НУОМА, Герою України Віталію Нестеренку // Національний університет «Одеська морська академія». 2024. URL: <http://onma.edu.ua/noviny/vidkryttya-memorialnoyi-doshky-vypuskniku-nuoma-geroyu-ukrayiny-vitaliyu-nesterenku.html>

Кіртока В. «Всі казали, що це “операція 200”. Віто відібрав хлопців і пішов на Лівий берег — всі повернулися, навіть без поранених», — пам’яті розвідника Віталія Нестеренка (Віто) // Цензор.нет. 2024. URL: <https://censor.net/ua/r3486498>

Віталій Нестеренко // Платформа пам’яті Меморіал. URL: <https://www.victims.memorial/people/vitalii-nesterenko>

Нестеренко Віталій Миколайович // Одеса (офіційний сайт міста). URL: <https://www.omr.gov.ua/ua/odesa/geroi/nesterenko-vitaliy-mikolayovich/>

ОДУД ВАДИМ МИКОЛАЙОВИЧ

Одуд Вадім Миколайович (29.11.1995, с. Стара Чорторя, тепер Житомирського району Житомирської області, Україна — 12.11.2022, Херсонська область, Україна; похований 16.11.2022 у рідному селі) — військовослужбовець, майор Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Навчався у Старочорторийській середній школі. Захоплювався спортом, музикою, був учасником духового оркестру. Від 2015 здобував військову освіту в Національній академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного (м. Львів). Після закінчення академії з відзнакою (2019) розпочав службу в 15-му батальйоні 128-ї окремої гірсько-штурмової Закарпатської бригади (м. Ужгород). Мав кілька ротацій у зоні операції Об'єднаних сил. За три роки пройшов шлях від лейтенанта (командира взводу), командира роти (2020) до майора (командира батальйону, від вересня 2022). Позивний «Маестро».

На початку повномасштабного військового вторгнення Росії в Україну (24.02.2022) виконував бойові завдання у Луганській та Донецькій областях, зокрема разом зі своїм підрозділом боронив міста Рубіжне, Кремінну, Лисичанськ, Попасну. Добре орієнтувався в сучасних методах ведення війни. Умів управляти безпілотними літальними апаратами, особисто слідкував за оперативною обстановкою й коригував вогонь артилерії та мінометів. Ретельно планував наступальні операції. Під час штурмів завжди був на передніх позиціях.

Восени 2022 брав участь в деокупації Херсонської області як командир 15-го окремого гірсько-штурмового батальйону. 12.11.2022 виї-

хав на перевірку маршруту переміщення батальйону й пошуку тіл загиблих під час останніх штурмів бійців. Його автомобіль підірвався на міні. В. Оуд отримав смертельні поранення.

Залишилися батьки і брат.

За особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (29.09.2023, посмертно).

Відзнака Командувача Об'єднаних сил «Козацький хрест» III ступеня.

Орден Богдана Хмельницького III (19.03.2022) і II ступенів (11.05.2022).

Розповідає офіцер штурмового підрозділу, бойовий побратим В. Оуда: «Вадим умів стріляти з багатьох видів зброї. І навіть коли нам траплялася трофейна, швидко розбирався в ній і за необхідності одразу відкривав вогонь. У серпні 2022 року на Донеччині підрозділ Маєстро отримав наказ відбити позиції, втрачені сусідньою військовою частиною. Командир роти провів дроном аеророзвідку, дав дані артилерії й особисто коригував її вогонь. Завдяки цьому вдалося знищити сім танків, шість броньованих автомобілів «Тигр», близько десятка БМП і БТР, а також склад боеприпасів. Після арtpідготовки Маєстро повів своїх бійців на штурм і відбив територію».

Цит. за: Якубова Ю. «Маєстро» був тим, кого боялися вороги: історія талановитого комбата, який загинув у 26 // 24 канал. 2023.

URL: https://24tv.ua/vadim-maestro-odud-zaginuvti-istoriya-talanovitogo-26-richnogo_n2334130

Сержант Хотабич: «Комбат завжди був у передніх лавах. Ми тільки встигли частково відбити посадку, ще не всі росіяни втекли, а він залітає на машині й показує напрямок наступної атаки. Рвемо через поле, беремо наступну посадку, а Маєстро вже керує суміжним підрозділом по сусідству».

Цит. за: Галас Я. Командир, за яким хотілося йти. Історія комбата 128-ої бригади Маєстро, який загинув у 26 років // Українська правда. 2023. URL: <https://www.pravda.com.ua/articles/2023/06/14/7406736/>

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 149/2022 від 19 березня 2022р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1492022-41749>

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 328/2022 від 11 травня 2022р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3282022-42493>

Про присвоєння В. Одуду звання Герой України: Указ Президента України № 666/2023 від 29 вересня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/6662023-48505>

Література

Галас Я. Командир, за яким хотілося йти. Історія комбата 128-ої бригади Маєстро, який загинув у 26 років // Українська правда. 2023. URL: <https://www.pravda.com.ua/articles/2023/06/14/7406736/>

Русин М. «Це був командир, за яким хотілося йти». Історія про військового 128-ї Закарпатської бригади Вадима // Суспільне. Ужгород. 2023. URL: <https://suspilne.media/uzhhorod/551063-ce-buv-komandir-za-akim-hotilosa-jti-istoria-pro-vijskovogo-128-i-zakarpatskoi-brigadi-vadima/>

Якубова Ю. «Маєстро» був тим, кого боялися вороги: історія талановитого комбата, який загинув у 26 // 24 канал. 2023. URL: https://24tv.ua/vadim-maestro-odud-zaginuvt-istoriya-talanovitogo-26-richnogo_n2334130

Одуд Вадим Миколайович // Центр досліджень воєнної історії Збройних Сил України. URL: <https://milhistory.zsu.gov.ua/heroi-viynu/92>

ОРЛОВ ОЛЕКСАНДР ОЛЕКСАНДРОВИЧ

Орлов Олександр Олександрович (08.09.1986, м. Донецьк, тепер Україна — 07.03.2022, м. Харків, Україна; похований 10.03.2022 у м. Лозувій Харківської області, Україна) — військовослужбовець, підполковник Національної гвардії України (НГУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Навчався у гірничому технікумі. Після завершення навчання працював на шахті «Трудівська» (м. Донецьк). 2007 призваний до лав Збройних сил України (в/ч 3037 Внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ (МВС) України). Проходив військову службу за контрактом на посадах рядового та сержантського складу.

2008–2013 здобував вищу військову освіту на інженерно-технічному факультеті Академії внутрішніх військ МВС України у м. Харкові (спеціальність «Автомобілі та автомобільне господарство»). Направлений на проходження служби в м. Донецьк. У червні 2013 особовий склад міліцейської частини був змушений вийти з міста на підконтрольну Україні територію. Продовжив службу в м. Харкові в складі окремого загону спеціального призначення Східного територіального управління створеного на базі НГУ.

Від 2014 брав участь в антитерористичній операції на Сході України та операції Об'єднаних сил. Виконував складні завдання на передовій, спеціалізувався на боротьбі проти російських снайперів. Захищав міста Донецьк і Маріуполь Донецької області, пройшов Дебальцевський котел. Позивний «Орел».

У перші дні повномасштабного військового вторгнення РФ в Україну (24.02.2022) як командир групи снайперів продовжував виконувати

бойові завдання на східних околицях м. Харкова. Його бойова група здійснювала розвідувальні функції. 26.02.2022 під керівництвом підполковника О. Орлова захоплено трофейні російські вантажівки з боеприпасами до важкої вогнеметної системи «Солнцепьок», екіпіруванням російської гвардії та документами особового складу загону міліції особливого призначення «Вимпел». 27.02.2022 його група брала участь у штурмових діях та знищенні російських спецпризначенців, які засіли у Харківській загальноосвітній школі № 134. Наступного дня О. Орлов та його побратими взяли в полон двох російських військовослужбовців поблизу с. Кутузівки; 02.03.2022 відбили захоплену росіянами реактивну систему залпового вогню «Смерч» та здійснили пуск ракет по позиціях противника; 05.03.2022 виявили рух ворожої військової колони поблизу с-ща Елітного, передали координати для її знищення.

07.03.2022 група О. Орлова вступила в бій із російською диверсійно-розвідувальною групою Головного розвідувального управління Збройних сил РФ на блокпосту на підступах до м. Харкова. Атаку ворога відбито, росіяни не змогли закріпитися у житлових районах міста. У цьому бою підполковник О. Орлов загинув від кулі снайпера.

Залишилися дружина і син.

За особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (06.12.2023, посмертно).

Орден «За мужність» III (23.08.2018) і II (17.03.2022, посмертно) ступенів. Медаль «За військову службу Україні» (2017).

У м. Харкові на честь підполковника О. Орлова названо вулицю (2024).

Джерела

Про відзначення державними нагородами України з нагоди Дня захисника України: Указ Президента України № 319/2017 від 12 жовтня 2017 р. // Президент України. 2017. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3192017-22826>

Про відзначення державними нагородами України з нагоди Дня незалежності України: Указ Президента України № 238/2018 від 23 серпня 2018 р. //

Президент України. 2018. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2382018-24718>

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 144/2022 від 17 березня 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1442022-41733>

Про присвоєння О. Орлову звання Герой України: Указ Президента України № 801/2023 від 6 грудня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/8012023-49125>

Література

Ціною життя зупинив штурмовиків російського гру Герой України Олександр Орлов // АрміяInform. 2023. URL: <https://armyinform.com.ua/2023/09/30/czinoyu-zhyttya-zupynyv-shturmovykyv-rosijskogo-gru-geroj-ukrayiny-oleksandr-orlov/>

Підполковник Олександр Олександрович Орлов (1986–2022). Той, чия сміливість надихає // Національна гвардія України. Герої України 2014–2024 / Авт.-упоряд. В. Агібалова. Київ : Фенікс, 2024. С. 182–185.

Орлов Олександр Олександрович // Центр досліджень воєнної історії Збройних Сил України. URL: <https://milhistory.zsu.gov.ua/heroi-viynnu/107>
Олександр Орлов // Книга пам'яті органів системи МВС. URL: <https://memory-book.mvs.gov.ua/orlov-oleksandr-oleksandrovic>

ПАВЛИШИН ІВАН ІВАНОВИЧ

Павлішин Іван Іванович (16.05.1994, с. Заверещиця, тепер Львівського району Львівської області, Україна — 20.12.2022, м. Бахмут Донецької області, Україна; похований 01.09.2022 у рідному селі) — військовослужбовець, танкіст, розвідник, старший сержант Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Навчався у Заверещицькому навчально-виховному комплексі «Берегиня», закінчив Львівський професійний ліцей залізничного транспорту. Працював на Львівській залізниці.

Під час проходження строкової військової служби вирішив залишитися в армії. Від 2013 служив у 24-й окремій механізованій Бердичівській Залізній бригаді імені князя Данила Галицького (з 2017 — окремій механізованій бригаді імені короля Данила) Сухопутних військ ЗСУ (в/ч А0998). На фронті — з 2014; брав участь у антитерористичній операції на Сході України та операції Об'єднаних сил. Спочатку служив механіком-водієм танкової роти (на його рахунку — одні з перших підтверджених випадків знищення бойових машин противника в танкових боях), згодом перевівся у розвідувальний підрозділ мотопіхотного батальйону, потім — у розвідувальну роту.

У складі танкового екіпажу визволяв міста Лисичанськ, Лутугине, с. Закотне (Старобільського району), с. Хрящувате (Луганського району; усі — Луганської області), с-ще Ямпіль (Краматорського району Донецької області) тощо. Брав участь у спеціальних операціях, зокрема евакуації останніх захисників Луганського аеропорту. За особисту

мужність, самовідданість і професіоналізм, виявлені під час бойових дій, був удостоєний високих державних нагород.

Від початку повномасштабного вторгнення російських військ в Україну виконував бойові завдання біля м. Попасної Луганської обл. Обіймав посаду головного сержанта розвідувального взводу. У березні 2022 отримав тяжке осколкове поранення в око, після операції та короткої реабілітації повернувся до лав захисників. Мав лідерські якості, передавав свій бойовий досвід, тактичні навички новобранцям. Позивний «Павлік».

Завдяки мужності, військовому досвіду, професіоналізму І. Павлишина знищено значну кількість окупантів і ворожої техніки. Поліг у бою; під час мінометного обстрілу отримав поранення, несумісні з життям. Загинув на околицях м. Бахмута під час виконання бойового завдання.

Залишилися мати, брат.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (29.09.2023, посмертно).

Повний кавалер ордена «За мужність» III (27.06.2015), II (10.10.2019) та I ступенів (04.07.2022).

Нагороджений відзнаками «Народний герой України» (від 15.07.2015), «За службу державі» (Розвідка України; від 11.03.2019).

Родині полеглого захисника вручено «Хрест Героя» (відзнака 24-ї окремої механізованої бригади імені короля Данила; 2023, посмертно).

Зі спогадів двоюрідної сестри Надії: «Він був надзвичайною людиною. Наполегливий, чесний, добрий, надзвичайно розумний і розсудливий, скромний. Ніколи не здавався і завжди йшов вперед. Його поважали і любили всі хто його знав, побратими йшли за ним в бій із закритими очима, настільки йому довіряли! Він найкращий син, брат, хлопець, просто людина з великої літери. Він, будучи пораненим, міг втішати ще всіх, хто біля нього. Надзвичайно позитивний і життєрадісний. Мріяв після закінчення війни одружитися з коханою дівчиною, створити міцну українську родину».

Цит. за: Іван Павлишин. 24-та окрема механізована бригада // Платформа пам'яті Меморіал. URL: <https://www.victims.memorial/people/ivan-pavlyshyn>

Додатково

«Хрест Героя» — посмертна відзнака, яку започаткували в 24-й ОМБр імені короля Данила на вшанування пам'яті та подвигу усіх загиблих у війні з Росією побратимів (з 2014). Заснована за ініціативою ветерансько-волонтерської спільноти. Орден вручають родинам полеглих звитяжців, які віддали своє життя за свободу та незалежність України. Захід проводять у гарнізонному храмі Святих апостолів Петра і Павла (м. Львів).

Джерело

Про присвоєння І. Павлишину звання Герой України: Указ Президента України № 670/2023 від 29 вересня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/6702023-48521>

Література

Розвідник Іван Павлишин — Герой України (посмертно) // Головне управління розвідки Міністерства оборони України. 2023. URL: <https://gur.gov.ua/content/rozvidnyk-ivan-pavlyshyn-heroi-ukrainy-posmertno.html>

Іван Іванович Павлишин // Герої професійно-технічної освіти Львівщини. URL: <https://heroipto.lviv.ua/%d1%96%d0%b2%d0%b0%d0%bd-%d1%96%d0%b2%d0%b0%d0%bd%d0%be%d0%b2%d0%b8%d1%87-%d0%bf%d0%b0%d0%b2%d0%b%d0%b8%d1%88%d0%b8%d0%bd/>

Іван Павлишин. 24-та окрема механізована бригада // Платформа пам'яті Меморіал. URL: <https://www.victims.memorial/people/ivan-pavlyshyn>

ПОДИБАЙЛО ДАНИЛО АНДРІЙОВИЧ

Подибайло Данило Андрійович (24.11.1996, м. Донецьк, Україна — 01.06.2023, с. Кліщіївка Бахмутського району Донецької області, Україна) — поет, музикант, волонтер, солдат Збройних сил України, аеророзвідник, учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Із п'ятирічного віку мешкав у м. Маріуполі Донецької області. Навчався на історичному факультеті Маріупольського державного університету, який закінчив 2018. Займався східними єдиноборствами, захоплювався кіберспортом.

Підтримав Революцію гідності. Від 2014 брав активну участь у роботі волонтерського центру «Новий Маріуполь», створеного його матір'ю, громадською діячкою Марією Подибайло.

Автор пісень, присвячених подіям на Майдані Незалежності у м. Києві та війні на Донбасі. Співав на патріотичних мітингах у м. Маріуполі та різних фестивалях, організовував концерти, виїзди музичних гуртів до військових частин. На фестивалі «Червона рута–2015» у м. Маріуполі здобув 3-тю премію в категорії «Акустична музика» з відзнакою «За розкриття патріотичної тематики». Вивчав інформаційні технології, мріяв створити власний проект.

2014–2016 брав участь у антитерористичній операції на Сході України у складі територіального добровольчого формування «Маріуполь».

2018–2019 проходив строкову службу у 12-й бригаді оперативного призначення імені Дмитра Вишневецького Національної гвардії України (дислокована у м. Маріуполі). Після закінчення контракту працював режисером-освітлювачем «Українського дому» в м. Маріуполі.

На початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну (24.02.2022) перебував у блокадному м. Маріуполі. Одним із перших за-фільмував авіаційні удари по місту. Разом із волонтерами допомагав цивільним та військовим. Наприкінці березня 2022 намагався виїхати з оточеного міста, однак був затриманий на блокпосту біля м. Бердянська Запорізької області. Зазнав катувань від окупантів. Зумів вибратися з полону.

Брав участь у боях на Київщині у складі 128-го батальйону 112-ї бригади територіальної оборони, служив в Окремому підрозділі аеророзвідки «Ангели». Позивний «Наруто».

Після звільнення Київської області відзначився під час контрнаступу на території Харківської області та у боях за м. Бахмут. 01–06.04.2023 як старший пілот розрахунку БПЛА «Ангел» здійснював розвідувальні польоти екіпажем в районі окупованого с. Кліщіївки. Його екіпаж за три дні виявив три окремі САУ 2С9 «Нона-С», які вдалось знищити разом із боекомплектom. Виявлено та здійснено коригування на знищення ворожої артилерії: дві 100-мм протитанкові гармати МТ-12 «Рапіра», місця скупчення особового складу ворога, дві САУ 2С9 «Нон-С», два 120-мм міномети тощо.

Загинув 01.06.2023 разом із побратимом О. Войтенком (позивний «Раста») під час виконання бойового завдання.

Залишилися мати і дві сестри.

За особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (29.09.2023, посмертно).

Восени 2022 про роботу аеророзвідки знято документальний фільм «Без права на дубль» із присвятою «Наруто» і «Расті». Одним із героїв стрічки став Д. Подибайло. Фільм вийшов на телеканалі ICTV 05.06.2023, у день прощання із ним у м. Києві.

Додатково

Обидва дідусі Д. Подибайла воювали за Україну в Українській повстанській армії. Один із них — Федько Плєсқун — підірвав себе грана-

тою в 1947, щоб не здатись живим. Інший — Григорій Богів — потрапив у московські концтабори.

Був гітаристом і вокалістом маріупольських рок-гуртів «CanDema» та «The Illuzion». Найвідомішими є його пісні: «Синьо-жовта балаклава», «Кожен з нас може стати героєм», «Померти в твоїх руках», «Чорні крила» тощо.

Джерело

Про присвоєння Д. Подибайлу звання Герой України: Указ Президента України № 669/2023 від 29 вересня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/6692023-48517>

Література

Подибайло Данило Андрійович // Солом'янська районна в місті Києві державна адміністрація. 2025. URL: <https://solom.kyivcity.gov.ua/podybailo-danylo-andriiovych>

Подибайло Данило Андрійович // Центр досліджень воєнної історії Збройних Сил України. URL: <https://milhistory.zsu.gov.ua/heroi-viynu/97>

Подибайло Данило Андрійович «Наруто» // Маріупольський краєзнавчий музей. URL: <https://mariupol-museum.org.ua/memorial/podybajlo-danylo-andriiovych-naruto/>

ПОЛИВЯНИЙ ВІКТОР ВІТАЛІЙОВИЧ

Поливяний Віктор Віталійович (19.03.1982, м. Кременчук Полтавської області, тепер Україна — 01.09.2024, Харківська область, Україна; похований у с-щі Авангард Одеського району Одеської області, Україна) — військовослужбовець, полковник Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни. Повний кавалер ордена Богдана Хмельницького. Герой України (2025, посмертно).

Народився в сім'ї педагога. З дитинства мріяв стати військовим. Закінчив Криворізький ліцей-інтернат з посиленою військово-фізичною підготовкою (Дніпропетровська область).

Закінчив Харківський національний університет Повітряних сил імені Івана Кожедуба (2005).

Розпочав військову службу на посаді інженера відділення бойового управління командного пункту (в/ч А1215, м. Харків), дослужився до заступника начальника штабу. 2018 переведений на посаду заступника командира в/ч А4608 (м. Дніпро). Вересень 2019 — березень 2024 — командир 160-ї зенітної ракетної бригади Повітряних сил ЗСУ (в/ч А2800, м. Одеса).

У березні 2024 В. Поливяний призначений начальником відділу безпеки військової служби управління (в/ч А2533, м. Дніпро).

Загинув під час виконання бойового завдання в Харківській області (від ракетного удару по позиції підрозділу).

Похований на Алеї Слави у с-щі Авангард.

Залишилися мама, сестра, дружина, син.

На початку повномасштабного вторгнення РФ не допустив висадки ворожого морського десанту в м. Одесі та на Одещині. Під його керівництвом знищено понад 700 повітряних цілей.

Побудував систему зенітного ракетного прикриття, що допомогло звільнити острів Зміїний від російських загарбників.

14.01.2024 підрозділ під керівництвом полковника вперше в історії Повітряних сил ЗСУ знищив ворожі літаки А-50 та Іл-22.

За особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (21.02.2025, посмертно).

Орден Данила Галицького (28.04.2022). Орден Богдана Хмельницького III (07.07.2022), II (02.03.2023) та I (08.11.2023) ступенів.

Наказом Міністерства оборони України нагороджений відзнакою (05.04.2022).

Звання «Почесний громадянин Авангардівської громади» (20.09.2024, посмертно).

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 284/2022 від 28 квітня 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2842022-42309>

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 473/2022 від 07 липня 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4732022-43213>

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 120/2023 від 02 березня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1202023-45977>

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 742/2023 від 08 листопада 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/7422023-48829>

Про присвоєння В. Поливяному звання Герой України: Указ Президента України № 120/2025 від 21 лютого 2025 р. // Президент України. 2025. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1202025-53929>

Література

Волкова К. Полковнику з Одещини надали звання Героя України // Суспільне Одеса. 2025. URL: <https://suspilne.media/odesa/955267-polkovniku-z-odesini-nadali-zvanna-geroa-ukraini/>

У День Конституції Володимир Зеленський відзначив видатних українців та українок державними нагородами // Президент України. 2025. URL: https://president.gov.ua/news/u-den-konstituciyi-volodimir-zelenskiy-vidznachiv-vidatnih-u-98733?fbclid=IwY2xjawLm4OZleHRuA2FlbQIxMQBicmlkETFiZ05XazdFa0w1QUVORnp0AR7x0peOO4kgFp2DBLcrbhhRu1ZUWgFDHAdRqNL7qIkEWjumQjrn6DxNeYRSYA_aem_3V5fFw13tej5fS8C21P2Wg

Солотинська І. 29 серпня в Україні відзначається День пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України // Авангардівська територіальна громада. 2025. URL: <https://avangard.od.gov.ua/2025/08/29/nezabutni-spoahady-pro-syna-heroia-polkovnyk-viktor-polyvianyy-rodom-z-kremenchuka-poltavskoi-oblasti-kolyshniy-komandyr-160-i-zenitnoi-raketnoi-odeskoi-bryhady-iakomu-posmertno-prysvoieno-vysoke-zvan/>

ПОЛІЩУК ВАСИЛЬ ВАЛЕРІЙОВИЧ

Поліщук Василь Валерійович (25.08.1995, с. Старий Іржавець, тепер Лубенського району Полтавської області, Україна — 27.08.2022, поблизу с. Рідного Ізюмського району Харківської області, Україна; похований 01.09.2022 у рідному селі) — військовослужбовець, молодший сержант Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Після закінчення Староіржавецької загальноосвітньої школи (2013; тепер Староіржавецька гімназія Оржицької селищної ради) продовжив навчання в Лубенському лісотехнічному коледжі (тепер Лубенський лісотехнічний фаховий коледж).

Учасник Революції гідності в м. Києві. Після революційних подій не повернувся в коледж, пройшов 40-денний військовий вишкіл на курсах молодого бійця. Вступив до добровольчого батальйону «Дніпро» Міністерства внутрішніх справ України (т. з. Дніпро-1, тепер полк «Дніпро-1» у складі Об'єднаної штурмової бригади Національної поліції України «Лють»). Від 2014 виконував бойові завдання під час анти-терористичної операції на Сході України: спочатку у складі батальйону «Дніпро-1», з травня 2015 — як бойовий медик Окремого загону спеціального призначення «Азов» (полку «Азов») Національної гвардії України (тепер 12-та бригада спеціального призначення «Азов»).

Брав участь у боях за населені пункти Широкине, Чермалик (обидва — Маріупольського району), м. Красногорівку (усі — Донецької області), інших воєнних операціях. Як бойовий медик урятував не одне життя, передавав свій досвід іншим. В «Азові» мав позивний «Айс».

У вересні 2017 під час виконання бойового завдання дістав важке осколкове поранення поблизу м. Маріуполя, втратив частину лівої легені. Проходив тривале лікування та відновлення, але відмовився від групи інвалідності та штабної роботи, повернувся на бойову службу.

У серпні 2018 підписав контракт із 30-ю окремою механізованою бригадою імені князя Костянтина Острозького ЗСУ. Учасник операції Об'єднаних сил (новий позивний — «Газон»), пройшов шлях від старшого солдата до посади головного сержанта взводу бойових машин піхоти. Водночас здобував вищу освіту історико-педагогічного профілю в Рівненському державному гуманітарному університеті (з 2020, заочно).

Початок повномасштабного вторгнення російських військ в Україну (24.02.2022) зустрів на бойових позиціях Світлодарської дуги у Донецькій області. 07.04.2022 отримав друге множинне осколкове поранення (прикривши побратима від рою осколків), після лікування знову став у стрій. Воював на Ізюмському напрямку в Харківській області. Загинув у бою на околицях с. Рідного.

Залишилися батьки, дружина, двоє дітей (син і донька), брат і сестра.

Під час раптової ворожої атаки поблизу позицій українських захисників виїхав російський танк. Воїн без вагань вступив у двобій: першим відкрив вогонь з ручного протитанкового гранатомета, підбив танк та відволік на себе увагу ворога. Тим виграв час для побратимів, щоби привести зброю у повну бойову готовність і дати відсіч ворогу. Загинув від прямого влучання з іншого танка.

Внаслідок щільних обстрілів тіло героя змогли забрати з поля бою лише через 3 доби.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (29.09.2023, посмертно). Нагороду урочисто вручив родині загиблого Президент України В. Зеленський 13.03.2024.

Нагороджений Почесним нагрудним знаком командувача Сухопутних військ Збройних Сил України «За службу» (15.08.2020), нагрудним знаком «Ветеран війни — учасник бойових дій».

Почесний громадянин м. Звягеля (з 01.06.2023, посмертно).

На честь звияжця перейменовано вулицю в м. Полтаві (2024).

За спогадами молодшої сестри Оксани: «Початок повномасштабного нападу Росії на Україну Василь з побратимами зустрів на позиціях у Донецькій області... Ми дуже переживали — думали, що вони там першими поляжуть, але вони вистояли, — говорить Оксана. — Коли Вася зміг нам врешті подзвонити, то запевнив, що все добре. Він завжди так казав. Де б він не був, в яких умовах йому не доводилося б жити — без води, без їжі, в окопах — у нього для нас завжди була лише одна відповідь: «У мене все добре». Бачимо по відеозв'язку, що він брудний, засмучений, на фоні лунають звуки вибухів, а він у відповідь: «Не переживайте, у мене все добре»».

Цит. за: Слободенюк О. Взяв вогонь на себе і загинув, вигравши час для побратимів — сестра загиблого воїна Василя Поліщука збирає підписи // Суспільне. Житомир. 2023. URL: <https://suspilne.media/zhytomyr/383444-vzav-vogon-na-sebe-i-zaginuv-vigravsi-cas-dla-pobratimiv-sestra-zagiblogo-voina-vasila-polisuka-zbirae-pidpisi/>

Додатково

З дитинства захоплювався фізкультурою — любив біг та фізичні вправи, а ще, за спогадами родини, обожнював читати. Навіть на війні, в окопах, сидів із книжкою в руках і читав, коли випадала вільна хвилина. Цікавився і добре знав історію; мріяв, що після перемоги України вчитиме історії дітей, яким зможе розповісти про війну та здобуття перемоги з погляду безпосереднього учасника.

Після розлучення нове подружжє щастя знайшов «на нулі», у 30-й окремій механізованій бригаді, де служила бойовим офіцером його майбутня дружина Ольга.

Джерело

Про присвоєння В. Поліщуку звання Герой України: Указ Президента України № 668/2023 від 29 вересня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/6682023-48513>

Література

Поліщук Василь Валерійович // Оржицька селищна рада. 2023. URL: <https://orz-rada.gov.ua/news/1690803895/>

Слободенюк О. Взяв вогонь на себе і загинув, вигравши час для побратимів — сестра загиблого воїна Василя Поліщука збирає підписи // Суспільне. Житомир. 2023. URL: <https://suspilne.media/zhytomyr/383444-vzav-vogon-na-sebe-i-zagynuv-vigravsi-cas-dla-pobratimiv-sestra-zagiblogo-voina-vasila-polishuka-zbiraє-pidpisi/>

Федченко А. «Яку двіжуху я зібрав!» Пам'яті Василя Поліщука, що пішов на війну після Майдану і загинув у боях за Харківщину // Новинарня. 2023. URL: <https://novynarnia.com/2023/04/08/pamjati-vasylya-polishchuka/>

Чайковська А. Василя Поліщука з Полтавщини посмертно нагородили званням Героя України // Зміст. 2023. URL: <https://zmist.pl.ua/news/vasylya-polishhuka-z-poltavshhyny-posmertno-nagorodyly-zvannyam-geroya-ukrayiny>

Василь Поліщук // Платформа пам'яті Меморіал. 2024. URL: <https://www.victims.memorial/people/vasyl-polishchuk>

ПРИМАЧЕНКО ВОЛОДИМИР ВАСИЛЬОВИЧ

Примаченко Володимир Васильович (21.03.1965, м. Кривий Ріг Дніпропетровської області, тепер Україна — 05.06.2022, під м. Бахмутом, Донецька область, Україна; похований 14.06.2022 в м. Києві, Україна) — громадський активіст, державний службовець, військовослужбовець, старший сержант Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Дитинство та юнацькі роки провів у рідному місті. Після закінчення школи (тепер Криворізька гімназія № 60 Криворізької міської ради) призваний на строкову службу (зі 1983) у прикордонні війська. Учасник бойових дій в Афганістані, де упродовж 1,5 р. служив бортовим механіком та кулеметником гелікоптера МІ-8.

Після демобілізації переїхав до м. Херсона, де отримав вищу освіту за спеціальністю «Менеджмент та управління персоналом». Кілька років виїжджав на заробітки за кордон; працював на різних підприємствах. Наприкінці 1990-х розпочав власний бізнес з продажу послуг мобільного зв'язку і мобільних телефонів.

Був учасником Революції гідності: за кілька днів після її початку прибув до м. Києва, увійшов до складу 8-ї «афганської» сотні Самооборони Майдану. У квітні 2014 разом із побратимами-афганцями вирушив на Схід для участі в антитерористичній операції — спершу як волонтер (доправляв теплі речі, спорядження, медикаменти та їжу на передову бійцям 24-го окремого штурмового батальйону «Айдар» Сухопутних військ ЗСУ), а за місяць добровільно став до лав батальйону. Був стрільцем штурмової групи, мав позивний «Херсон». 20.07.2014 під час виконання завдання з евакуації поранених із оточеного Лугансько-

го аеропорту та розблокування летовища дістав тяжку контузію та осколкове поранення, тривалий час проходив реабілітацію.

Від 2015 працював у Державній службі України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції (з 2018 — Міністерство у справах ветеранів), з липня 2019 — керівник київського відділу Міністерства у справах ветеранів.

Був одружений, виховував двох синів.

Справою життя В. Примаченка стало гуртування та мотивація побратимів, захист прав і законних інтересів ветеранів війни, членів сімей загиблих захисників України та учасників бойових дій, практична допомога ветеранам та інвалідам АТО. Допомога у розв'язанні соціальних та юридичних проблем, працевлаштуванні, питаннях навчання й перенавчання, лікування та реабілітації, реадптації. Був одним із ініціаторів і членом Консультативної ради у справах ветеранів війни, сімей загиблих (померлих) захисників України (консультативно-дорадчий орган при Президенті України). Засновник громадської організації «Українська асоціація інвалідів АТО» (2015).

За його ідеями було впроваджено пам'ятні дати: Всеукраїнський день пам'яті Героїв-воїнів — «Кіборгів» (16.01), День українського добровольця (14.03). Співорганізатор популярного щорічного забігу «Шаную воїнів, біжу за Героя України», що збирав сотні учасників у київському середмісті.

Підтримував заходи Національного меморіального комплексу Героїв Небесної Сотні — Музею Революції Гідності, був співорганізатором акцій зі вшанування Героїв Небесної Сотні, учасником проекту «Великдень для Героїв» та ін.

Із початком повномасштабного вторгнення РФ в Україну добровільно став на захист Вітчизни. Військово-лікарську комісію не пройшов (мав другу групу інвалідності), відтак став співініціатором і координатором створення загону територіальної оборони з побратимів-«айдарівців» і добровольців для захисту столиці. Призначений командиром 7-ї роти 242-го окремого батальйону 241-ї окремої бригади ТрО ЗСУ (м. Київ), брав участь у бойових діях зі звільнення Київської області. Від травня 2022 воював у Донецькій області.

05.06.2022 вийшов із групою бійців підрозділу в районі м. Бахмута, щоби зупинити прорив сил ворога в напрямку м. Северодонецька (тепер Сіверськодоонецьк) і траси Лисичанськ — Бахмут. Захисники потрапили під щільний обстріл російської артилерії та важкої бойової

техніки. Загинув від танкового влучання, отримавши поранення, несумісні з життям.

Завдяки його діям бойове завдання було виконано та збережено життя інших військовослужбовців.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (08.07.2023, посмертно).

Нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (13.01.2023, посмертно). Мав інші нагороди.

Похований на Алеї слави Лук'янівського кладовища в м. Києві.

На честь В. Примаченка перейменовано одну з центральних вулиць м. Херсона (2024).

На фасаді Криворізької гімназії № 60 встановлено меморіальну дошку (29.08.2025).

Про нього казали: «Допомога 24/7»... «Своїми солдатами він опікувався, як синами вдома. Одним на пост принесе торбину з водичкою та цукерками, іншим — по ще одній парі шкарпеток на нічне чергування. І таке турботливе ставлення проявлялось у всьому. Мудрий, врівноважений, завжди позитивний командир»... «Всі, хто його знав, завжди знали, що Примаченко всюди, де потрібна допомога. “Херсон” — це марafoneць життєвих доріг, без відпочинку та пауз для себе», — пригадують побратими загиблого.

Цит. за: Володимир Примаченко // Платформа пам'яті Меморіал. URL: <https://memorial.ua/obituaries/militaries/prymachenko-volodymyr-6535>

Додатково

З дитинства займався боксом, неодноразово виступав на змаганнях, взимку улюбленою грою був хокей. Навчався у музичній школі (гра на баяні), самотужки опанував гру на гітарі. Полюбляв риболовлю та полювання.

За сприяння В. Примаченка видано 2 томи книги «Нескорені» (автор В. Розуменко), що містять документальні свідчення про жорстокі

реалії та трагічні наслідки російської агресії (через долі реальних людей), приклади жертвності, героїзму, стійкості захисників України.

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 20/2023 від 13 січня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/202023-45577>

Про присвоєння В. Примаченку звання Герой України: Указ Президента України № 419/2023 від 08 липня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4192023-47413>

Література

Володимир Васильович Примаченко // Міністерство у справах ветеранів. 2022. URL: <https://mva.gov.ua/pamyatayemo/volodimir-primachenko>

Гришина Д. Боронив Київ та віддав життя за Україну: історія бійця Володимира Примаченка // Вечірній Київ. 22.11.22. URL: <https://vechirniy.kyiv.ua/news/74467/?fbclid=IwAR3JkZ-xNC8DxuZMMT5qD3fhQwVz4TsZcthvKiEfSkQxnVgafPnHCqaCMY>

На війні за Україну загинув військовий із Кривого Рогу Володимир Примаченко // Перший Криворізький. 2022. URL: <https://1kr.ua/news-72190.html>

Володимир Примаченко — Людина, Герой, Воїн та мужній Ветеран // Міністерство у справах ветеранів. 2023. URL: <https://mva.gov.ua/presenter/category/86-novini/volodimir-primachenko-lyudina-geroj-voyin-ta-muzhniy-veteran>

Володимиру Примаченку присвоєно звання Герой України // Українська асоціація інвалідів АТО. 2023. URL: <https://www.uaiato.org.ua/single-post/zvannya-heroy-ukrayiny>

Володимир Примаченко // Платформа пам'яті Меморіал. URL: <https://memorial.ua/obituaries/militaries/prymachenko-volodymyr-6535>

РАХМАНОВ ІГОР БОРИСОВИЧ

Рахманов Ігор Борисович (27.09.1984, м. Ташкент, тепер Узбекистан — 05.04.2022, поблизу с. Катеринівки Сіверськодонецького району Луганської області, Україна; похований у м. Яворові Львівської області, Україна) — військовослужбовець, старший сержант Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2024, посмертно).

Від 1990 проживав у м. Яворові. Навчався в Яворівській загально-освітній середній школі № 3 імені Тараса Шевченка (тепер Яворівський заклад загальної середньої освіти I–III ступенів) та Новояворівському ліцеї (тепер Новояворівське вище професійне училище; Львівська область), здобув професію кухаря.

2002 призваний на військову службу, яку проходив у 24-й Окремій механізованій бригаді (ОМБр) імені короля Данила Сухопутних військ ЗСУ. Продовжив службу за контрактом до 2010. Після демобілізації 2010–2013 працював за кордоном. Учасник Революції гідності.

2014 добровільно пішов захищати Україну. Служив у складі 51-ї окремої механізованої бригади (від 2014 розформована). 24.08.2014 був у складі колони, що потрапила в оточення під м. Іловайськом Донецької області (т. з. Іловайський котел). Зумів вибратися й дістатися розташування ЗСУ.

Згодом був поранений. Після лікування та реабілітації у березні 2016 повернувся на фронт, воював у складі 24-ї ОМБр імені короля Данила на території Луганської та Донецької областей. Позивний «Рахман».

Від початку повномасштабного вторгнення військ РФ в Україну (24.02.2022) продовжив виконувати бойові завдання на нульовому ру-

бежі на Сході України. 05.04.2022 біля с. Катеринівки Луганської області під час бойового зіткнення та масованого артилерійського обстрілу отримав тяжке поранення, коли надавав допомогу пораненим. Був ушпиталений до м. Гірського Сіверськодонецького району, однак врятувати І. Рахманова не вдалося.

Залишилися мати, дружина, два сини.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (23.08.2024, посмертно).

Відзнака Президента України «За участь в антитерористичній операції» (2016).

Нагрудні знаки «За Україну, за її Волю» (2017), «За зразкову службу» (2019). Медалі «Операція об'єднаних сил. За звитягу та вірність», «10 років сумлінної служби» (обидві — 2019).

Відзнака Командувача об'єднаних сил «Козацький хрест» II ступеня (2021).

Ордени «За мужність»; «Хрест Героя» (обидва — 2022, посмертно).

Президент України В. Зеленський: «Старший сержант Ігор Рахманов. Захищав Україну з 2014 року. Завдяки йому вдалося зберегти життя 25 українських воїнів. Під командуванням Ігоря Рахманова лише в одному з боїв українські захисники знищили три танки Т-72, БМП та понад 30 російських загарбників. Ігор Рахманов загинув 5 квітня 2022 року. Коли він надав допомогу пораненим, поруч розірвався снаряд».

Цит. за: Президент відзначив воїнів найвищими державними нагородами та передав ордени й відзнаки рідним загиблих захисників України // Президент України. 2024. URL: <https://www.president.gov.ua/news/prezident-vidznachiv-voyiniv-navjishimi-derzhavnimi-nagoroda-95249>

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 359/2022 від 22 травня 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3592022-42645>

Про присвоєння І. Рахманову звання Герой України: Указ Президента України № 545/2024 від 23 серпня 2024 р. // Президент України. 2024. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/5452024-51809>

Література

Мокренчук О. П'ять років і три березня старшого сержанта Рахманова // Яворівська районна державна адміністрація. 2019. URL: <https://javoriv-rda.gov.ua/informatsiya-dlya-uchasnykiv-ato/pyat-rokiv-i-try-berezhnya-starshoho-serzhanta-rahmanova/>

Президент відзначив воїнів найвищими державними нагородами та передав ордени й відзнаки рідним загиблих захисників України // Президент України. 2024. URL: <https://www.president.gov.ua/news/prezident-vidznachiv-voyiniv-najvishimi-derzhavnimi-nagoroda-95249>

Ігор Борисович Рахманов // Герої професійно-технічної освіти Львівщини. URL: <https://heroipto.lviv.ua/igor-borisovich-rahmanov/>

Рахманов Ігор Борисович // Яворівська міська рада. URL: <https://yavoriv-rada.gov.ua/rahmanov-igor-borisovich-15-28-18-19-06-2024/>

САМОФАЛ ДЕНИС ВІКТОРОВИЧ

Самофал Денис Вікторович (07.05.2001, с. Шевченко Волноваського району Донецької області, Україна — 15.10.2022, поблизу с. Нової Кам'янки Бериславського району Херсонської області, Україна; похований у рідному селі) — військовослужбовець, лейтенант Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Рано втратив матір. Виховувався в родині тітки у м. Українську Покровського району Донецької області. З дитинства мріяв стати військовим.

2022 достроково закінчив Національну академію сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного у м. Львові, був скерований на військову службу. Обійняв посаду командира взводу 128-ї окремої гірсько-штурмової бригади Сухопутних військ ЗСУ (дислокована в м. Мукачевому Закарпатської області).

13.03.2022 російські війська завдали ракетного удару по Міжнародному центру миротворчості та безпеки (відомий як «Яворівський військовий полігон», м. Яворів Львівської області), де на той час ніс службу Д. Самофал. Був задіяний в евакуації людей.

Від березня 2022 воював у Луганській області. Позивний «Таліб».

У бою під м. Кременною особисто підбив танк та отримав поранення. Був евакуйований, але тримав зв'язок із побратимами та допоміг вивести їх з оточення.

Неодноразово отримував тяжкі поранення та контузії, заново вчився ходити. Після коротких реабілітацій повертався до побратимів.

Пізніше стримував ворожий наступ у Донецькій області. Відзначився вдалими операціями зі знищення бронетанкової техніки та живої сили противника. Як уродженець Донеччини, добре орієнтувався на місцевості, умів враховувати особливості рельєфу, що дозволяло проводити вдалі бойові маневри без втрат особового складу підрозділу.

Восени 2022 брав участь у звільненні від агресора Херсонської області. 15.10.2022 під час зустрічного бою було поранено бійців підлеглого взводу. лейтенант Д. Самофал зайняв місце стрілка автоматичного станкового гранатомета й продовжував завдавати вогневого ураження противнику.

У ході бою зумів організувати евакуацію поранених. Сам із рештою бійців взводу продовжив штурм, знищивши при цьому значну кількість ворога. Три години воїни тримали бій до заходу основних сил.

Загинув під час танкового обстрілу позицій взводу. Тіло загиблого не одразу змогли забрати із поля бою.

За особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (08.07.2023, посмертно).

Орден Богдана Хмельницького III ступеня (2022).

Долгопола М. (тітка): «Мама Дениса дуже хотіла, щоб він став курсантом Донецької військової академії. Він і сам хотів цього — після смерті сестри, коли я забрала Дениса до себе, ми про це говорили, я підтримувала його. Бажання бути військовим необговорювалося — це був свідомий вибір сина. Але почалася війна, Донецьк був окупований — і ми вирішили поїхати звідти, щоб Денис не отримував ніякі російські дипломи. В результаті Денис вступив до Львівської академії сухопутних військ».

Цит. за: «Йшов у бій першим, а виходив останнім»: історія 21-річного командира, Героя України з Селидівської громади» // Вчасно. 2023. URL: <https://vchasnoua.com/news/isov-u-bii-naipersim-a-vixodiv-ostannim-istoriia-21-ricnogo-komandira-geroia-ukrayini-z-selidivskoyi-gromadi>

Самофал Д.: «Подумаєш, розтрощило кістку, стала трохи коротша, це не причина відсиджуватися в тилу. Ми там постійно під обстрілами, чим мене тільки не валили.

Я збився з ліку, скільки разів міг загинути. 44-кілограмовий снаряд падає, заривається і робить яму майже на три метри, а ти сидиш поряд і розумієш: якщо попаде сюди, то ти не виживеш».

Цит. за: Варчук Ю. «Я збився з ліку, скільки разів міг загинути»: історія 21-річного командира // Глузд. 19.07.2022 URL: <https://gluzd.org.ua/articles/ia-zbyvsia-z-liku-skilky-raziv-mih-zahynuty-istoriia-21-richnoho-komandira/>

Спогади побратима Д. Самофала: «Ден був тим командиром, за яким хотілося йти. У його очах не було страху. Він занурював мене в якусь свою атмосферу. Цього не описати... Та форма, у якій тривала робота, нагадувала мені якусь комп'ютерну гру в компанії друзів, але водночас була максимальна відповідальність за особовий склад та завдання. У словах Дениса не було ні хвилювання, ні якоїсь невпевненості — ось що мені подобалось у ньому. Людина, яка заряджала всіх, за якою хотілося йти. Справжній і, до того ж, найкращий бойовий командир!»

Цит. за: Варчук Ю. Історії незламних: Герой України Денис Самофал // Глузд. 2023. URL: <https://gluzd.org.ua/articles/istorii-nezlamnykh-heroi-ukrainy-denys-samofal/>

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 265/2022 від 20 квітня 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2652022-42221>

Про присвоєння Д. Самофалу звання Герой України: Указ Президента України № 423/2023 від 8 липня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4232023-47425>

Література

Варчук Ю. «Я збився з ліку, скільки разів міг загинути»: історія 21-річного командира // Глузд. 2022. URL: <https://gluzd.org.ua/articles/ia-zbyvsia-z-liku-skilky-raziv-mih-zahynuty-istoriia-21-richnoho-komandira/>
Варчук Ю. Історії незламних: Герой України Денис Самофал // Глузд. 2023. URL: <https://gluzd.org.ua/articles/istorii-nezlamnykh-heroi-ukrainy-denys-samofal/>
«Йшов у бій першим, а виходив останнім»: історія 21-річного командира, Героя України з Селидівської громади // Вчасно. 2023. URL: <https://vchasnoua.com/news/isov-u-bii-naipersim-a-vixodiv-ostannim-istoriia-21-richnoho-komandira-geroia-ukrayini-z-selidivskoyi-gromadi>

Папіна О. Загиблому військовому з Донеччини присвоїли звання «Герой України» // Суспільне Донбас. 2023. URL: <https://suspilne.media/donbas/526211-zagibnomu-vijskovomu-z-doneccini-prisvoili-zvanna-geroj-ukraini/>

Фещенко А. Повернувся на фронт попри тяжке поранення. Згадаймо Героя України Дениса Самофала з Донеччини // Главком. 2023. URL: <https://glavcom.ua/country/society/zhadajmo-heroja-ukrajini-denisa-samofala-965572.html>

Самофал Денис Вікторович // Селидівська міська військова адміністрація. 2024. URL: <https://selydivska-gromada.gov.ua/news/1709289278/>

Самофал Денис Вікторович // Донецька обласна державна адміністрація. 2025. URL: <https://dn.gov.ua/news/samofal-denys-viktorovych?v=693163a76694d>

СКВОРЦОВ ВЛАДИСЛАВ ЮРІЙОВИЧ

Скворцов Владислав Юрійович (29.07.1996, с. Левенцівка, тепер Новомосковського району Дніпропетровської області, Україна — 20.04.2022, поблизу с. Нової Дмитрівки Ізюмського району Харківської області, Україна; похований 27.04.2022 у м. Дніпрі, Україна) — громадський діяч, військовослужбовець, старший лейтенант Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України, (2023, посмертно).

Від 1997 мешкав з батьками у м. Дніпропетровську (тепер м. Дніпро). 2013 закінчив Дніпропетровську спеціалізовану загальноосвітню школу № 9 з поглибленим вивченням англійської мови. Фахову освіту зі спеціальності «Політологія» здобув на факультеті суспільних наук та міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара (2017 — бакалавр, 2019 — магістр). 2017 закінчив військову кафедру Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», дістав військове звання «молодший лейтенант». Під час навчання в університеті неодноразово проводив соціологічні дослідження на Сході та Півдні України.

Займався бойовим самбо та футболом. 2017 виконав норматив кандидата в майстри спорту з пауерліфтингу. 2017–2019 — інспектор з оборонно-масової роботи в комунальному підприємстві «Патріот» Дніпровської міської ради. Активно працював з молоддю, планував створити власну громадську організацію за напрямком національно-патріотичного виховання молоді.

Перший військовий досвід здобув 2014 у добровольчому загоні «Шахтарськ». 2018 брав участь у боях в Донецькій області (села Широ-

кине, Водяне) у складі Української добровольчої армії. Восени 2019 призваний на військову службу. Пройшов тримісячні курси перепідготовки у Військовому інституті телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут. Відтоді служив у 74-му окремому розвідувальному батальйоні Сухопутних військ ЗСУ (с-ще Черкаське Новомосковського району) та Соборному районному центрі комплектування та соціальної підтримки м. Дніпра. З кінця 2020 воював у складі Оперативного командування «Схід»: від 2021 — командир взводу, від 2022 — командир роти. У цей період В. Скворцов брав участь у здійсненні заходів із гарантування національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії у Донецькій та Луганській областях. Позивний «Скворець».

Від початку повномасштабного вторгнення військ РФ в Україну (24.02.2022) у складі 93-ї окремої механізованої бригади «Холодний Яр» Сухопутних військ ЗСУ брав участь у боях за звільнення від окупантів Сумської області (міста Охтирка, Тростянець). Потім воював у Харківській області на Ізюмському напрямку, де прийняв останній бій поблизу с. Малої Дмитрівки.

Залишилися дружина і донька.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (08.07.2023, посмертно).

Пам'ятна медаль «Захиснику Вітчизни» (2017). Відзнака Командувача військ Оперативного командування «Схід» (2021).

Орден «За мужність» III ступеня (20.06.2022, посмертно).

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 429/2022 від 20 червня 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4292022-42949>

Про присвоєння В. Скворцову звання Герой України: Указ Президента України № 409/2023 від 8 липня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4092023-47481>

Література

Разумний О. Офіцер честі // Український кризовий медіа-центр. 2022. URL: <https://uacrisis.org/uk/ofitser-chesti>

Сухонос Д. «Ти тепер вічний герой»: дніпрянці згадують Влада Скворцова, який загинув, захищаючи усіх нас // Наше місто. Дніпро. 2022. URL: <https://nashemisto.dp.ua/ru/2022/04/28/ti-teper-vichnij-geroj-dnoprjani-zgadjut-vlada-skvorcova-jakij-zaginu-v-zahishhajuchi-usih-nas>

Владислав Юрійович Скворцов // Inheart. URL: <https://app.inheart.memorial/memory/2579/>

Галерея пошани і пам'яті // Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара. URL: https://www.dnu.dp.ua/view/galereja_pamiat

СОЛОП ВЛАДИСЛАВ ІГОРОВИЧ

Солоп Владислав Ігорович (07.10.2000, м. Верхньодніпровськ, тепер Кам'янського району Дніпропетровської області, Україна — 14.12.2024, поблизу с-ща Сонячного Херсонського району Херсонської області, Україна; похований 18.12.2024 у рідному місті) — військовослужбовець, військовий льотчик, майор (2024, посмертно) Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2025, посмертно).

Навчався в місцевій середній загальноосвітній школі № 2 I–III ступенів (тепер Верхньодніпровський ліцей № 2; 2007–2011), Верхньодніпровській спеціалізованій школі № 1 I–III ступенів з поглибленим вивченням іноземних мов (тепер Верхньодніпровський ліцей № 1; 2011–2015). Займався греко-римською боротьбою, був призером змагань. Від 2015 навчався в Дніпропетровському вищому училищі фізичної культури (тепер Дніпропетровський фаховий коледж спорту Дніпропетровської обласної ради) за напрямом греко-римська боротьба.

2018 закінчив Криворізький ліцей-інтернат з посиленою військово-фізичною підготовкою (Дніпропетровська область). Продовжив освіту в Харківському національному університеті Повітряних сил імені Івана Кожедуба (2018–2022).

Відтоді служив у 299-й бригаді тактичної авіації імені генерал-лейтенанта В. Нікіфорова з'єднання тактичної авіації Повітряних сил ЗСУ (в/ч А4465, м. Миколаїв) як старший льотчик авіаційної ланки авіаційної ескадрильї. Мав звання: лейтенант (14.10.2022), старший лейтенант (14.10.2023), капітан (14.10.2024), майор (посмертно, 14.12.2024). Літав на СУ-25. Позивний «Віскі».

Від початку повномасштабного наступу Росії в Україну 24.02.2022 здійснював бойові вильоти. Як льотчик авіаційної ескадрильї здійснив 18 бойових вильотів на найскладніших напрямках фронту: завдавав ударів по особовому складу, пунктах управління, техніці ворога.

14.12.2024 вилетів на бойову місію, щоб знищити автомобільний міст через р. Конку на Херсонщині. Працювати довелося в надскладних умовах, але до останнього намагався виконати наказ. Під час застосування авіаційних засобів ураження отримав інформацію про запуск російської ракети в його бік і здійснив протиракетний маневр, щоб наблизитися до цілі. Проте літак було збито. Ціною власного життя відвів пошкоджене повітряне судно від с-ща Сонячного.

Похований на Алеї Слави центрального кладовища м. Верхньодніпровська.

Залишилися дружина, батьки, вітчим і сестра.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (21.02.2025, посмертно).

Пам'ятний нагрудний знак командувача Повітряних сил ЗСУ «Майстерність, Честь, Відвага» (посмертно), «Відзнака міського голови» м. Верхньодніпровська (2025, посмертно).

В. Солоп:

«Коли пізнаєш сенс життя —
Тебе відправлять в небуття.
Ти не корись! Вставай, борись!
Додолу рук не відпускай —
А бийся та перемагай!

Хоч сотні чи тисячі ідуть —
Ти слабаком якимсь не будь.
Додолу рук не відпускай —
А бийся та перемагай!

Нікому більше не корись —
І краще буде, ніж колись».

Цит. за: Микитюк В. Він мріяв літати — і небо стало його домом назавжди: історія Героя України, який загинув у повітряному бою на Херсонщині // Інтерв'ю з України. 2025. URL: <https://rozмова.wordpress.com/2025/07/27/vlad-solop/>

Додатково

В. Солоп писав вірші, грав на гітарі, читав романи. Захоплювався зброєю, нумізматикою, танцями, японською культурою, аніме.

Джерело

Про присвоєння В. Солопу звання Герой України: Указ Президента України № 104/2025 від 21 лютого 2025 р. // Президент України. 2025. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1042025-53865>

Література

Микитюк В. Він мріяв літати — і небо стало його домом назавжди: історія Героя України, який загинув у повітряному бою на Херсонщині // Інтерв'ю з України. 2025. URL: <https://rozмова.wordpress.com/2025/07/27/vlad-solop/>

Трудько В. «Влад не мав тоді летіти». У повітряному бою поліг старший льотчик Владислав Солоп // Експрес. 2025. URL: <https://expres.online/zhittevi-istorii/vlad-ne-mav-todi-letiti-u-povitryanomu-boyu-polig-starshiy-lotchik-vladislav-solop>

Солоп Владислав Ігорович // Верхньодніпровська міська рада. URL: <https://vdn.gov.ua/uk/persons/item/350>

У День Незалежності України Президент України Володимир Зеленський відзначив державними нагородами українських Захисників і Захисниць та їхніх рідних // Міністерство у справах ветеранів України. URL: <https://mva.gov.ua/prescenter/category/86-novini/u-den-nezalezhnosti-ukraini-prezident-ukraini-volodimir-zelenskiy-vidznachiv-derzhavnimi-nagorodami-ukrainskih-zahisnikiv-i-zahisnits-ta-ihnih-ridnih>

СТРИЖАК МАКСИМ ІВАНОВИЧ

Стрижак Максим Іванович (24.02.1982, м. Харків, тепер Україна — 15.01.2023, біля м. Бахмута Донецької області, Україна; похований 20.01.2023 у м. Нововолинську Волинської області, Україна) — військовослужбовець, прикордонник, старший майстер-сержант Державної прикордонної служби України (ДПСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Після закінчення школи був призваний на строкову службу в армію, що й визначило його життєвий вибір. Підписав 2005 перший контракт на проходження військової служби у Чернігівському прикордонному загоні ДПСУ.

Брав участь з 2014 у антитерористичній операції на Сході України та операції Об'єднаних сил. Прикордонники були задіяні в зоні бойових дій; забезпечували контроль за переміщенням людей та вантажів через лінію розмежування; брали участь у гуманітарних місіях.

Переведений 2017 для проходження служби до відділу «Золоте» 3-го прикордонного загону імені Героя України полковника Євгена Пікуса ДПСУ (від 30.01.2024 — Луганський прикордонний загін-бригада «Помста»). Охороняв державний кордон з РФ, що межував з Луганською областю та тимчасово окупованими територіями. Був безпосереднім учасником бойових дій.

На 2020 обіймав посаду інспектора прикордонної служби вищої категорії — начальника 3-го відділення інспекторів прикордонної служби 2-ї прикордонної застави відділу прикордонної служби № 1 3-го (Луганського) прикордонного загону.

Повномасштабне вторгнення РФ в Україну (24.02.2022) зустрів на бойовому посту. Виконував бойові завдання в районі м. Кременної, с. Житлівки (тепер Сіверськодонецький район, обидва населені пункти — Луганська область). Брав участь в обороні м. Сіверська. 22.04.2022 дістав перше поранення під час повернення з бойового завдання в м. Ямполі. Після реабілітації воював на позиціях під містами Святогірськом, Слов'янськом, Бахмутом (усі — Донецької області).

Загинув від розриву міни.

Залишилась дружина, двоє дітей, брат, сестра.

Від 28.02.2022 у складі військового підрозділу виконував бойові завдання з оборони м. Кременної. Брав участь у тривалих жорстоких боях, для атаки на місто ворог застосував значну кількість бронетехніки.

Неодноразово виявляв мужність і військовий досвід під час відсічі російської навали. 09.03.2022 в районі с. Житлівки разом із побратимами вступив у бій із ворожою піхотою, що під прикриттям артилерії пішла в наступ і захопила населений пункт. Українські воїни знищили 2 бойові машини піхоти (БМП-2) та вантажний автомобіль «УРАЛ», 34 укриття противника, близько 100 окупантів. Завдяки рішучим діям майстер-сержанта М. Стрижака та злагодженим діям побратимів наступ російських військ у напрямку Житлівка — Кременна було тимчасово зупинено.

Від кінця грудня 2022 — початку січня 2023 у складі прикордонного підрозділу стримував наступ ворога в районі м. Бахмута. Разом із побратимами рішуче йшов у контрнаступ. Мужньо прийняв бій із переважними силами противника біля с. Підгородного (Бахмутський район Донецької області), де захисники ліквідували 19 окупантів (06.01.2023). У складі зведеного підрозділу брав участь у штурмових діях з метою відновлення втрачених вогневих позицій взводного опорного пункту «Тячів». Внаслідок важких боїв захисники відтіснили ворога, завдавши йому тяжких втрат: за результатами аеророзвідки встановлено, що втрати противника становили 18 вбитих і 24 поранених. Дістав у бою осколкове поранення, після лікування повернувся у стрій.

15.01.2023 разом із побратимами-прикордонниками давав відсіч ворогу, який вів штурмові дії українських позицій біля м. Бахмута. Під час цього бою бійці відділення М. Стрижака ліквідували 12 та поранили 17 окупантів.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (23.08.2023, посмертно). Нагороду родині полеглого вручив Президент України В. Зеленський у День захисників і захисниць України.

Нагороджений орденом Богдана Хмельницького III ступеня (15.02.2023, посмертно).

Мав медаль ДПСУ «10 років сумлінної служби», медаль «Учасник бойових дій», відзнаку Президента України «За участь в антитерористичній операції».

Пам'ять М. Стрижака увічнена на Алеї слави Героїв перед Нововолинською міськрадою.

Додатково

Шлюб із дружиною Анастасією зареєстрував у переддень війни, 22.02.2022, того ж дня Максиму зателефонували зі служби й наказали прибути з речами. Дізнавшись про весілля, командування дозволило провести вдома ще один день, став на службу ввечері 23.02.

Родина після евакуації з м. Золотої Луганської області осіла в м. Нововолинську. Затишне місто й гостинні містяни припали подружжю до душі, тут мріяли оселитися після війни. Після загибелі героя дружину і дітей узяли під опіку військовослужбовці Волинського прикордонного загону.

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 81/2023 від 15 лютого 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/812023-45745>

Про присвоєння М. Стрижаку звання Герой України: Указ Президента України № 507/2023 від 8 липня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/5072023-47853>

Література

Савчук В. «Горіли машини і люди»: спогади про бої Героя України, який загинув у Бахмуті, а Вічний спокій знайшов на Волині // VSN. Волинська

Служба Новин. 2024. URL: <https://vsn.ua/news/gorili-mashini-i-lyudi-spogadi-pro-boyi-geroya-ukrayini-yakiy-zaginu-u-bahmuti-a-vichniy-spokiy-znayshov-na-volini-44985>

Тиндик Т. Пам'яті Героя України, старшого майстер-сержанта Максима Стрижака // Укрінформ. 2026. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/4082564-pamati-geroa-ukraini-starsogo-majsterserzanta-maksima-strizaka.html>

Герой України старший майстер-сержант Стрижак Максим Іванович // Державна прикордонна служба України. URL: <https://dpsu.gov.ua/ua/geroj-ukrayini-starshij-majster-serzhant-strizhak-maksim-ivanovich>

Максим Стрижак // Книга пам'яті органів системи МВС. URL: <https://memory-book.mvs.gov.ua/strizak-maksim-ivanovic>

СУЧКОВ СЕРГІЙ ВЕНІАМІНОВИЧ

Сучков Сергій Веніамінович (06.10.1968, Рязанська область, тепер РФ — 03.05.2022, Харківська область, Україна; похований 07.05.2022 у м. Володимирі Волинської області, Україна) — військовослужбовець, розвідник, старший лейтенант Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Походив із сім'ї кадрового військового. До підліткового віку жив за місцем служби батька — у Рязанській області РФ. Згодом родина переїхала в Україну, до м. Кіровограда (тепер м. Кропивницький). Зі шкільних років займався парашутно-десантним спортом, отримав розряд.

Закінчив факультет військової розвідки Київського вищого загальної військового командного училища імені М. В. Фрунзе (1992 ліквідоване). Служив, отримав звання старшого лейтенанта. Полишив військову службу через сімейні обставини. Від 2013 разом із родиною мешкав у м. Володимирі-Волинському (тепер м. Володимир Волинської області), виховував двох синів і доньку.

Восени 2020 повернувся на службу. Призначений командиром 2-го розвідувального взводу розвідувальної роти 14-ї окремої механізованої бригади імені князя Романа Великого (в/ч А1008, місце дислокації — м. Володимир). Брав участь в операції Об'єднаних сил на Луганському напрямку.

Початок повномасштабного російського вторгнення зустрів на Житомирщині й Київщині. За виконання бойового завдання — зупинити колону бронетехніки, що просувалася у напрямку м. Житомира, всю розвідгрупу було відзначено нагородами, С. Сучков здобув орден «За мужність» III ступеня.

Неодноразово виявляв мужність і відвагу при виконанні бойових завдань на різних ділянках фронту. Завдяки героїчним діям офіцера було зупинено просування ворога та звільнено с. Благодатне (Первомайський район Миколаївської області, 25.03.2022).

Воював на Харківському напрямку. 02.05.2022 у складі розвідувальної групи здійснював чергову розвідку місцевості з метою безпечного висунування піхоти у визначений район. Під час виконання бойового завдання група потрапила у ворожу засідку, але завдяки вольовим рішенням і відважним діям офіцера відбила атаку, просунулась уперед і здобула важливі розвідувальні дані про сили противника.

Наступного дня група з восьми розвідників під командуванням С. Сучкова під час масованого артобстрілу прикривала відхід основних сил, вступивши в бій з ворожими спецпризначенцями. Розвідників уразили з реактивного вогнемета. Основна група українських бійців встигла вийти на безпечні позиції, С. Сучков з побратимами врятували її ціною власного життя.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (08.07.2023, посмертно). Президент України В. Зеленський вручив нагороду родині полеглого розвідника у День пам'яті захисників (29.08.2023) на Михайлівський площі в м. Києві.

Орден «За мужність» III ступеня (13.04.2022).

Почесний громадянин м. Володимира (2023, посмертно).

За спогадами побратима Ігоря Скучинського: «Сергій воював, як хитрий лис — продумано, хоробро... Я багато чого в нього навчився, він був більш обізнаним як розвідник у питаннях техніки ведення війни... А ще — спокійним та виваженим. Часто радив: “Не спіши жити! Бо що швидше людина живе, то швидше старіє”. Або ж по-філософськи казав, що не варто “кидати слова в космос”».

Цит. за: Пецух Л. 53-річний розвідник Сергій Сучков загинув торік навесні.

«Він воював, як хитрий лис» // Експрес. 2023. URL: <https://expres.online/>

zhittevi-istorii/53-richniy-rozvidnik-sergiy-suchkov-zaginuv-torik-navesni-vin-voyuvav-yak-khitriy-lis

Джерело

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 238/2022 від 13 квітня 2022 року // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2382022-42117>

Про присвоєння С. Сучкову звання Герой України: Указ Президента України № 398/2023 від 08 липня 2023 року // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3982023-47441>

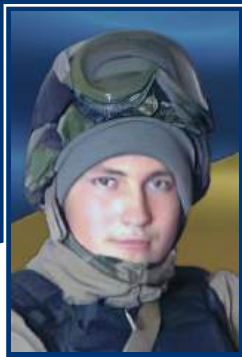
Література

Полеглі за Україну. Військовослужбовці Збройних Сил України, удостоєні звання Герой України посмертно (2023 рік): Збірник інформаційних матеріалів. Київ : Центр учбової літератури, 2024. 94 с.

Пецух Л. 53-річний розвідник Сергій Сучков загинув торік навесні. «Він воював, як хитрий лис» // Експрес. 2023. URL: <https://expres.online/zhittevi-istorii/53-richniy-rozvidnik-sergiy-suchkov-zaginuv-torik-navesni-vin-voyuvav-yak-khitriy-lis>

Герої не вмирають! // Офіційний сайт міста Володимир. URL: <https://volodymyrrada.gov.ua/geroyi-ne-vmyrayut/>

ТАБАЛА СЕРГІЙ ОЛЕКСАНДРОВИЧ

Табала́ Сергі́й Олексáндрович (16.12.1995, м. Лебедин, тепер Сумського району Сумської області, Україна — 06.11.2014, м. Донецьк, Україна; похований 10.11.2014 в м. Сумах, Україна) — військовослужбовець, доброволець, учасник Революції гідності, захисник Донецького аеропорту, учасник російсько-української війни (етап антитерористичної операції на Сході України), Герой України (2016, посмертно).

Дитинство пройшло у м. Сумах. Рано втратив батька. 2011 після закінчення 9 класу Сумської спеціалізованої школи № 9 навчався в Сумському хіміко-технологічному центрі професійно-технічної освіти за фахом «кухар-кондитер».

У 15 років захопився національною ідеєю, вивчав історію та філософію. Один із перших учасників Революції гідності на Майдані Незалежності у м. Києві (від 29.11.2013). Тоді ж приєднався до громадського руху «Правий Сектор», а згодом став командиром одного з його загонів. У січні 2014 брав участь у зіткненнях із загонами внутрішніх військ і спецпідрозділу «Беркут» на вул. Грушевського. 18–22.02.2014 разом із побратимами протистояв натиску силовиків на вул. Інститутській, захищав барикади на вул. Хрещатик.

У липні 2014 пройшов вишкіл у тренувальному таборі Добровольчого українського корпусу «Правий сектор» і як борець його 5-го окремого батальйону долучився до антитерористичної операції на Сході України. Позивний «Север».

Виконував обов'язки на території Міжнародного аеропорту «Донецьк» імені Сергія Прокоф'єва. 28.08.2014 отримав осколкове поранення середньої тяжкості. Після нетривалого лікування знову повер-

нувся у стрій, де продовжив виконувати бойові завдання із захисту аеропорту.

06.11.2014 загинув разом із двома побратимами від розриву артилерійського снаряда під час ворожого штурму диспетчерської вежі, з якої вони вели вогонь.

Похований на Алеї почесних громадян Центрального кладовища м. Сум.

Залишилися мати, бабуся.

За особисту мужність, героїчне відстоювання прав і свобод людини, самовіддане служіння Українському народу, виявлені під час Революції гідності та у захисті державного суверенітету і територіальної цілісності України присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (21.11.2016, посмертно).

Здобув громадську відзнаку — звання «Народного Героя України» (15.01.2016, посмертно), нагрудний знак «За оборону Донецького аеропорту» (посмертно), відзнаку «Бойовий Хрест Корпусу» (посмертно).

Почесний громадянин м. Сум (2014, посмертно).

У м. Сумах на фасадах спеціалізованої школи № 9 та будинку, де мешкав С. Табала, встановлено меморіальні дошки (2015).

2016 одну з вулиць м. Сум перейменовано на його честь.

У грудні 2016 презентовано колекційну поштову марку, присвячену воїнам, які загинули в боях на Сході України; на ній зображений і С. Табала.

2016 у с. Святопетрівському (тепер Бучанського району Київської області) відкрито пам'ятник українським добровольцям, для створення якого використано фотографію С. Табали в Донецькому аеропорту.

Зображений серед 30-ти осіб на картині «Становлення нації» (до 30-річчя відновлення незалежності України, 2021) художника А. Орльонова (нар. 1973; тепер Узбекистан).

Додатково

С. Табала став наймолодшим із Героїв України, а також наймолодшим удостоєним звання «Почесний громадянин міста Суми».

Зі щоденника С. Табали «Десь років у шістнадцять я з друзями заговорив українською, мову перемастив суржиком, мене висміяли, бо ж у Сумах багато людей говорять російською, але тоді дав слово: я і мої діти розмовлятимуть тільки рідною українською мовою».

Цит. за: Вертіль О., Нестеренко П. Кіборг Сергій Табала // «Урядовий кур'єр». 17.02.2017. URL: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/kiborg-sergij-tabala/>

Зі щоденника С. Табали про Революцію гідності: «Це найкращий момент мого життя — революція, яка дала мені братів, силу та натхнення. Я гордий, що майбутнє в наших руках, сподіваюся, що врятуємо нашу націю. Сам собі вже давно дав слово, що до самої смерті рятуватиму Україну, і нехай покарають мене боги, якщо я відступлю!»

Побратим С. Табали: «Ми здружились під обстрілами в аеропорту. Якщо він прикривав фланг чи спину, я вже не обертався: вірив більше, ніж собі. Такий загине, а не відступить...»

Цит. за: Парій О. Герой України Сергій Табала — «Север»: «Я готовий загинути за мою Україну і жалкую про те, що можу зробити це тільки один раз» // АрміяInform. 2020. URL: <https://armyinform.com.ua/2020/01/20/geroj-ukrayiny-sergij-tabala-syevyer-ya-gotovyj-zagynuty-za-moyu-ukrayinu-i-zhalkuyu-pro-te-shho-mozhu-zrobyty-cze-tilky-odyn-raz/>

Джерела

Про присвоєння С. Табалі звання «Герой України»: Указ Президента України № 516/2016 від 21 листопада 2016 р. // Президент України. 2016. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/5162016-20758>

Література

Вертіль О., Нестеренко П. Кіборг Сергій Табала // «Урядовий кур'єр». 2017. URL: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/kiborg-sergij-tabala/>
Парій О. Герой України Сергій Табала — «Север»: «Я готовий загинути за мою Україну і жалкую про те, що можу зробити це тільки один раз» // АрміяInform. 2020. URL: <https://armyinform.com.ua/2020/01/20/geroj-ukrayiny-sergij-tabala-syevyer-ya-gotovyj-zagynuty-za-moyu-ukrayinu-i-zhalkuyu-pro-te-shho-mozhu-zrobyty-cze-tilky-odyn-raz/>
Гринь О. 10 років з дня загибелі сумського кіборга Сергія Табали // Суспільне Суми. 2024. URL: <https://suspilne.media/sumy/77795-u-sumah-zgaduvali-kiborga-sergia-tabalu/>
Табала Сергій Олександрович («Север») // Книга пам'яті полеглих за Україну. URL: <https://memorybook.org.ua/22/tabala.htm>

ТКАЧЕНКО СЕРГІЙ ВОЛОДИМИРОВИЧ

Ткаченко Сергій Володимирович (31.10.1981, м. Чернігів, Україна — 22.07.2023, Харківська область, Україна; похований 26.07.2023 у рідному місті) — військовослужбовець, майор Національної гвардії України (НГУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2024, посмертно).

Після закінчення Чернігівської загальноосвітньої школи № 29 (тепер гімназія) здобув вищу освіту в Чернігівському державному педагогічному університеті імені Т. Г. Шевченка (тепер — Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка).

Учасник Революції гідності.

Від початку воєнних дій на території України добровільно у березні 2014 вступив до лав відновленої НГУ. Служив у Батальйоні оперативного призначення (від липня 2014 — імені Героя України генерал-майора Сергія Кульчицького), сформованому із членів Самооборони Майдану. Від червня 2014 брав безпосередню участь в оперативно-бойових і спеціальних діях у зоні проведення антитерористичної операції на Сході України та операції Об'єднаних сил, зокрема, в бойових діях в Донецькій області (міста Слов'янськ, Вуглегірськ, Світлодарськ, Святогірськ, Лиман, с-ще Комишуваха, г. Карачун) та Луганській області (Серебрянське лісництво, міста Золоте, Попасна, с-ща Станиця Луганська, Білогорівка).

Від початку широкомасштабного вторгнення військ РФ в Україну (24.02.2022) продовжував воювати на різних ділянках фронту на Сході України. Підрозділи військової розвідки під керівництвом С. Ткаченка в Серебрянському лісництві знищили ворожі передові спостережні

пункти, близько 2 взводів піхоти та бронетанкову техніку. Особисто ліквідував танк, 2 бронетранспортери та кілька десятків окупантів.

22.07.2023 під час виконання бойового завдання на Куп'янсько-Лиманському напрямку майор С. Ткаченко вивів із оточення 45 бійців Державної прикордонної служби, однак сам загинув під час мінометного обстрілу.

Залишилися дружина і дві доньки.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (23.08.2024, посмертно).

Відзнака МВС України — нагородна вогнепальна зброя (2016).

Військовослужбовець В. Марків: «Це був важкий бій. В цьому бою майор Сергій Ткаченко врятував 45 бійців Державної прикордонної служби. Як би не він, ці бійці не вийшли б з оточення. Він взяв командування та вивів цих бійців, таким чином він їх врятував, але віддав найцінніше — життя. Сергій був хорошим офіцером, надійним побратимом та вірним другом. Де був Сергій, там була впевненість, що все буде добре, що ми успішно виконаємо бойове завдання».

Цит. за: Вархол В. «Вивів 45 своїх побратимів з оточення, але сам потрапив під обстріл»: у Чернігові попрощалися з Сергієм Ткаченко // Суспільне Чернігів. 2023. URL: <https://suspilne.media/chernihiv/537281-viviv-45-svoih-pobratimiv-z-otocenna-ale-sam-potrapiv-pid-obstril-u-chernigovi-poprosalisa-z-sergiem-tkachenkom/>

Джерело

Про присвоєння С. Ткаченку звання Герой України: Указ Президента України № 559/2024 від 23 серпня 2024 р. // Президент України. 2024. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/5592024-51693>

Література

Майор Сергій Ткаченко. Від добровольця-майданівця до майора Нацгвардії // Національна гвардія України. Герої України 2014–2024. Київ : Фенікс, 2024. С. 242–245.

Герой України Сергій Ткаченко // Чернігівська обласна військова адміністрація. URL: <https://cg.gov.ua/index.php?id=44222&tp=1>

УКРАЇНЕЦЬ ВОЛОДИМИР ВОЛОДИМИРОВИЧ

Українець Володимир Володимирович (20.02.1982, с. Підлужне, тепер Рівненського району Рівненської області, Україна — 29.11.2022, поблизу с. Білогір'я Пологівського району Запорізької області, Україна; похований у грудні 2022 у м. Запоріжжі, Україна) — військовослужбовець, підполковник (з 2022) Служби безпеки України (СБУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Народився в родині інженера з охорони праці, мати — учителька початкових класів. Від 1985 родина мешкала у м. Шепетівці Хмельницької області.

Закінчив Шепетівський навчально-виховний комплекс № 3 (1999; тепер у складі закладу «Загальноосвітня школа I–III ступенів ім. Н. Рибачака та лицей з посиленою військово-фізичною підготовкою»). Навчався в Шепетівському професійно-технічному училищі № 20 Хмельницької області (1999–2000).

Вищу освіту здобув у Військово-інженерному інституті Подільської державної аграрно-технічної академії (2000–2004; м. Кам'янець-Подільський, тепер підрозділ Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка) за спеціальністю «Бойове застосування та управління діями підрозділів Сухопутних військ».

Відтоді був направлений до м. Запоріжжя. Працював з червня 2004 на різних посадах у Державній інспекції цивільного захисту та техногенної безпеки Шевченківського районного відділу Головного управління (ГУ) МНС України в Запорізькій області; від листопада 2010 — головний фахівець відділу планування заходів цивільного захисту та

оперативної підготовки. Від листопада 2011 — головний фахівець ГУ Держтехногенбезпеки у Запорізькій області.

У червні — липні 2013 призначений начальником рятувального відділення (сmt Кирилівка, тепер селище Мелітопольського району) групи аварійно-рятувальних робіт (м. Приморськ) Аварійно-рятувального загону спеціального призначення ГУ Державної служби надзвичайних ситуацій (ДСНС) у Запорізькій області. Упродовж липня 2013 — січня 2016 працював провідним фахівцем відділу ГУ ДСНС України в Запорізькій області.

Захоплювався спортом, активним відпочинком, мав хорошу фізичну підготовку (підводне плавання, альпінізм, біг на марафонські дистанції, стрибки з парашутом тощо).

Від травня 2016 долучився до лав СБУ, служив у центрі спецоперацій «А» Управління Служби безпеки України в Запорізькій області. Брав участь в антитерористичній операції на Сході України та операції Об'єднаних сил.

Після повномасштабного вторгнення військ РФ в Україну давав відсіч ворогу. Служив у складі тактичної групи вогневої підтримки, старшим оперативним співробітником Управління СБУ в Запорізькій області. Виконував бойові завдання з виявлення особового складу, техніки та позицій противника, багаторазово виявляв мужність і героїзм.

Залишилися мати, дружина, брат.

29.11.2022 підполковник виявив чергову ворожу засідку (живої сили й техніки) неподалік с. Білогір'я. На бойовій позиції в Пологівському районі коригував вогонь артилерії ЗСУ, завдяки чому були знищені вогневі точки противника та його жива сила. Ворог завдав авіаційного удару та масованого артилерійського обстрілу у відповідь. Загинув від поранень, несумісних із життям, внаслідок прямого влучання по позиціях українських захисників.

За особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (Указ Президента України № 379/2023 від 08.07.2023, посмертно).

Нагороджений медалями Голови СБУ «15 років сумлінної служби» та «20 років сумлінної служби», нагрудним знаком «Учасник бойових дій», грамотами Центру спеціальних операцій «А» СБУ тощо.

Почесний громадянин м. Шепетівки (з червня 2023).

На фасаді Шепетівського навчально-виховного комплексу № 3 полеглому герою встановлено меморіальну дошку (14.09.2023).

На честь В. Українця перейменовано вулиці в містах Запоріжжі (2023), Шепетівці (2024).

Любов Олександрівна (мама): «Володя з дитинства нічого не боявся: ні висоти, ні води, ні лікарів. Міг терпіти усякий біль. Малим він любив готувати, допомагав мені. Навіть будучи вже дорослим, він нічого не розповідав такого, що могло б мене засмутити. Завжди казав: «Мамо, все добре»...

Покорив усі стихії: і вогонь, бо працював у ДСНС, і воду, бо був підводником, і повітря, бо стрибав із парашутом. А ще займався альпінізмом, моржуванням, бігав на марафонські дистанції. Одним словом, був екстремалом».

Цит. за: Погребняк І. Підполковник із Шепетівки до сорока років встиг підкорити усі стихії // День за днем. 2023. URL: <https://denzadnem.com.ua/ato/133194>

Література

Погребняк І. Підполковник із Шепетівки до сорока років встиг підкорити усі стихії // День за днем. 2023. URL: <https://denzadnem.com.ua/ato/133194>

Сидорук С. Навів артилерію на ворожу засідку, але за це поплатився життям: історія Героя // Сайт міста Шепетівка. 2023. URL: <https://shepetivka.com.ua/statti/suspilstvo/13596-naviv-artylirii-na-vorozhu-zasidku-ale-za-tse-poplattyvsia-zhyttiam-istoriia-heroia.html>

Президент Володимир Зеленський вручив ордени Золота Зірка рідним 21 полеглого Героя України: Всі імена, які сьогодні прозвучать, — це імена подвигів // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/news/prezident-volodimir-zelenskij-vruchiv-ordeni-zolota-zirka-ri-86637>

Військовослужбовець Володимир Українець загинув біля села Білогір'я // Платформа пам'яті Меморіал. URL: <https://www.victims.memorial/people/volodymyr-ukrainets>

Українець Володимир Володимирович // Шепетівська міська рада. URL: <https://shepetivka-rada.gov.ua/citizens/ukrayinecz-volodymyr-volodymyrovych/>

ХИЖНЯК ОЛЕКСІЙ ЛЕОНІДОВИЧ

Хижняк Олексій Леонідович (17.09.1988, м. Капсукас, тепер м. Маріямполе, Литва — 07.09.2022, с. Чорнобаївка Ізюмського району Харківської області, Україна; похований 10.09.2022 у м. Кропивницькому, Україна) — військовослужбовець, капітан Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Батько — офіцер Сил спеціальних операцій (ССО) ЗСУ. Після закінчення школи навчався в Донецькому національному університеті економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського; здобув фах магістра фінансів. Строкову службу розпочав у 2006.

Служив у 3-му окремому полку спеціального призначення, що входив до складу ССО ЗСУ (дислокований у м. Кропивницькому), у серпні 2016 був призначений командиром групи. У жовтні 2018 перевівся у 8-й полк ССО, від 2019 — командир групи.

Учасник антитерористичної операції на Сході України та операції Об'єднаних сил. Був інтелектуалом, швидко орієнтувався у складних воєнних обставинах, об'єктивно оцінював ситуацію і самостійно приймав рішення. Пройшов кілька ротаций.

Від початку повномасштабного військового вторгнення Росії в Україну (24.02.2022) брав участь у спротиві агресору. Багаторазово виявляв особисту мужність і героїзм. Відзначився під час виконання спеціальних операцій у Донецькій, Луганській і Харківській областях.

07.09.2022 група капітана О. Хижняка захопила ворожий блокпост поблизу с. Чорнобаївки, знищила техніку та особовий склад і зупинила просування ворожої колони військової. Під час цього бою офіцер загинув.

Залишилися батьки, дружина, син.

За особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (08.07.2023, посмертно).

Орден «За мужність» (09.04.2015), орден Богдана Хмельницького III ступеня (17.11.2022, посмертно).

Звання «Почесний громадянин Хмельницької міської територіальної громади» (23.09.2022).

На честь О. Хижняка встановлено меморіал на території Бугаївського старостинського округу Харківської області (2023), перейменовано вулицю у м. Кропивницькому (2025).

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 213/2015 від 9 квітня 2015 р. // Президент України. 2015. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2132015-18861>

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 781/2022 від 17 листопада 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/7812022-44865>

Про присвоєння О. Хижняку звання Герой України: Указ Президента України № 428/2023 від 8 липня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4282023-47445>

Література

Ковальова А. У Кропивницькому попрощалися з трьома воїнами // Суспільне. Кропивницький. 2022. URL: <https://susplne.media/kropyvnytskiy/280454-u-kropyvnickomu-porposalisa-z-troma-voinami/>

Ільченко О. Вулицю Шатила у Кропивницькому перейменували на честь Героя України Олексія Хижняка // Точка доступу. 2025. URL: <https://dostyp.com.ua/novini/vulicyu-shatila-u-kropyvnickomu-perejmenuvali-na-chest-geroya-ukrayini-oleksiya-hizhnyaka/>

Хижняк Олексій Леонідович // Хмельницька міська рада. URL: <https://www.khm.gov.ua/uk/content/hyzhnyak-oleksiy-leonidovych>

ХОДАКІВСЬКИЙ В'ЯЧЕСЛАВ АНАТОЛІЙОВИЧ

Хо́даківський В'ячесла́в Анато́лійович (05.10.1981, м. Бердичів Житомирської області, тепер Україна — 21.03.2022, поблизу с. Зеленої Долини Покровського району Дніпропетровської області, Україна; похований 25.03.2022 у м. Старокостянтинові Хмельницького району Хмельницької області, Україна) — військовий льотчик, майор Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

З дитинства мріяв літати. Закінчив Вище художнє професійно-технічне училище (2000) та вирішив здійснити давню мрію. Після закінчення Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба (2004), служив у м. Коломиї (Івано-Франківської області). Від 2008 продовжив службу у складі 7-ї бригади тактичної авіації (7 БрТА) імені Петра Франка авіаз'єднання Повітряних сил ЗСУ (м. Старокостянтинів Хмельницької області, в/ч А2502), обіймав різні посади: старший льотчик, командир авіаційної ланки авіаційної ескадрильї, начальник штабу — перший заступник командира авіаційної ескадрильї, заступник командира авіаційної ескадрильї 7 БрТА.

Учасник (з 2014) антитерористичної операції на Сході України та операції Об'єднаних сил. За виконання бойових завдань відзначений державними нагородами. Був одним із найдосвідченіших пілотів 7 БрТА. Став кращим льотчиком ударної авіації за підсумками 2021.

Від початку повномасштабного вторгнення військ РФ в Україну (24.02.2022) здійснював численні бойові вильоти на літаку-бомбардувальнику Су-24М разом зі штурманом-оператором майором О. В. Корнійчуком. Виконував різні бойові завдання: розвідувальні,

на постановку перешкод, для відволікання ворога від дій української бомбардувальної авіації (яка нищила живу силу противника та річкову переправу біля м. Києва), з метою знищення живої сили й техніки РФ в районі міжнародного аеропорту «Бориспіль», м. Сум та ін.

Був одружений, виховував сина.

Бойові вильоти екіпаж під командуванням пілота В. Ходаківського виконував у складних метеорологічних умовах, часто вночі, на гранично малій висоті, в умовах щільної роботи ворожої протиповітряної оборони та винищувальної авіації. Влучні бомбові удари ліквідували десятки одиниць військової техніки та живу силу окупантів.

21.03.2022 екіпаж виконував бойове завдання з нанесення авіаційного удару по скупченню броньованої техніки та особового складу противника у Запорізькій області. Внаслідок ворожого обстрілу зі стаціонарних і переносних зенітно-ракетних комплексів літак зазнав критичних пошкоджень. Екіпаж доклав усіх зусиль для відведення літака від населеного пункту. Штурману О. Корнійчуку після виконання завдання вдалося успішно катапультиватися. Пілот тримав літак у небі до останньої секунди.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові В. Ходаківському присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (20.03.2023, посмертно). Нагороди з рук Президента України отримали дружина та син полеглого.

Нагороджений орденом Богдана Хмельницького III ступеня (13.03.2022).

Мав інші нагороди: Відзнака Президента України за участь в АТО, медаль «15 років сумлінної служби» тощо.

У м. Вінниці на честь В. Ходаківського перейменовано вулицю (2025).

Додатково

24.08.2022 7-му бригаду тактичної авіації імені Петра Франка відзначено почесною відзнакою Президента України «За мужність та відвагу».

«Він був льотчиком від Бога, хотів виконувати усі можливі польоти, любив літати на малій висоті, бо відчував літак так, як те, без чого неможливо жити»...

«Не було задач, за які б він не хотів братись. Коли йому ставили завдання, він просто казав “Виконаємо!”, і можна було не сумніватись, що воно буде виконано на відмінно», — такими словами бойові побратими згадують В. Ходаківського.

Цит. за: Незламні екіпажі: «До останньої хвилини і секунди він тримав нашого птаха у небі!» // Старкон.City. 2022. URL: <https://starkon.city/articles/248750/nezlamni-ekipazhi-do-ostannoi-hvilini-i-sekundi-vin-trimav-nashogo-ptaha-u-nebi>

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 131/2022 від 13 березня 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1312022-41685>

Про присвоєння В. Ходаківському звання Герой України: Указ Президента України № 166/2023 від 20 березня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1662023-46165>

Література

Незламні екіпажі: «До останньої хвилини і секунди він тримав нашого птаха у небі!» // Старкон.City. 2022. URL: <https://starkon.city/articles/248750/nezlamni-ekipazhi-do-ostannoi-hvilini-i-sekundi-vin-trimav-nashogo-ptaha-u-nebi>
Звільнення Мошуна стало одним із поворотних моментів нашої боротьби й початком ворожого кінця — Глава держави // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/news/zviltennya-moshuna-stalo-odnim-iz-povorotnih-momentiv-nashoy-81705>

ЦІОСЬ ДЕНИС ВАЛЕРІЙОВИЧ

Ціось Денис Валерійович (19.01.1988, с. Пушкіно, тепер Уссурійського міського округу Приморського краю, РФ — 07.06.204, с. Липці Харківського району Харківської області, Україна; похований 18.06.2024 в м. Острозі Рівненської області, Україна) — військовослужбовець, старший сержант Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2025, посмертно).

У дитинстві разом із батьками переїхав в Україну до м. Острога. Навчався в Острозькому ліцеї № 1 та Острозькому вищому професійно-технічному училищі (тепер Острозький професійний коледж слюсарно-ремонтних робіт). Здобув спеціальності слюсаря і водія автотранспортних засобів. Працював на станції технічного обслуговування в м. Рівному. Згодом навчався в Національному університеті «Острозька академія» (спеціальність «Національна безпека»).

2014 мобілізований до лав ЗСУ. Від 2015 учасник антитерористичної операції на Сході України та операції Об'єднаних сил. Від початку 2016 служив у ЗСУ за контрактом: 2016–2019 — у 130-му окремому розвідувальному батальйоні (дислокований у м. Дубно Рівненської області); від листопада 2019 — у 8-му окремому полку спеціального призначення Сил спеціальних операцій ЗСУ. Позивний «Гьост» (від англ. «Ghost» — «Привид»).

На початку повномасштабного військового вторгнення РФ в Україну виконував бойові завдання у Київській області. Восени 2022 брав участь у звільненні Харківської області (міста Балаклія, Ізюм, Куп'янськ) та обороні м. Бахмута Донецької області. Був двічі поранений. Після лікування повертався у стрій.

Від квітня 2024 підрозділ Д. Цюся стояв на обороні Харківщини. 07.06.2024 разом із побратимами прийняв бій поблизу с. Липців. Рятуючи бійця, дістав смертельне поранення.

Залишилися батьки, дружина, троє неповнолітніх дітей.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (21.02.2025, посмертно).

Орден «За мужність» III (2022) і II (2024, посмертно) ступенів.

Відзнака «За службу державі» Спілки ветеранів та працівників силових структур України «Звитяга» (2018). Почесні нагрудні знаки: «За вірність у військовій службі» III ступеня Головнокомандувача ЗСУ (2020), «Іду на ви» IV ступеня Сил спеціальних операцій ЗСУ (2021), «Золотий хрест» Головнокомандувача ЗСУ (2023), «Почесна відзнака командира військової частини А1788» (2024, посмертно).

2025 Національний університет «Острозька академія» започаткувала грант пам'яті Героя України Дениса Цюся для студентів, які здобувають вищу освіту за бакалаврською програмою «Національна безпека» (з-поміж військовослужбовців).

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 642/2022 від 12 вересня 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/6422022-43929>

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 650/2024 від 30 вересня 2024 р. // Президент України. 2024. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/6502024-52205>

Про присвоєння Д. Цюсю звання Герой України: Указ Президента України № 109/2025 від 21 лютого 2025 р. // Президент України. 2025. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1092025-53885>

Література

Максимчук Г. Мріяв бути військовим: Острог попрощався з Денисом Цюсем // Район Острог. 2024. URL: <https://ostrog.rayon.in.ua/news/715725-mriyav-buti-viyskovim-ostrog-poproshchavsya-z-denisom-tsiosem>

Денис Цюсь з Рівненщини тепер Герой України (посмертно) // Рівне вечірне.

2025. URL: <https://rivnepost.rv.ua/news/denis-tsios-z-rivnenshchini-teper-heroy-ukraini-posmertno>

Киричук І. Президент надав звання Героя України полеглому військовому Денису Ціосю з Рівненщини // Суспільне. Рівне. 2025. URL: <https://suspilne.media/rivne/958519-prezident-nadav-zvanna-geroa-ukraini-poleglomu-vijskovomu-denisu-ciosu-z-rivnensini/>

ЧУБ ОЛЕКСАНДР СЕРГІЙОВИЧ

Чуб Олексáндр Сергі́йович (15.02.1995, м. Харків, Україна — 19.06.2022, м. Сіверськодоонецьк Луганської області, Україна) — військовослужбовець, спецпризначенець, молодший лейтенант Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2022, посмертно).

Народився у сім'ї військового. Навчався у Київському військовому ліцеї імені Івана Богуна. Закінчив Авіакосмічний ліцей імені І. Сікорського Національного авіаційного університету (тепер Державного університету «Київський авіаційний інститут») у м. Києві.

Від 2016 — учасник антитерористичної операції на Сході України та операції Об'єднаних сил. Воював у 8-му полку Сил спеціальних операцій (ССО) ЗСУ. Позивний «Вікінг».

Після одного із завдань травмував спину, був змушений повернутися на реабілітацію. Працював інструктором із рукопашного бою навчально-тренувального комплексу Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

На початку повномасштабного військового вторгнення Росії в Україну (24.02.2022) добровільно вступив до лав ЗСУ. Учасник оборони м. Києва та боїв на території Київської області, виконував низку спеціальних і бойових завдань: у складі розвідувальних груп проникав в окуповані села; збирав розвіддані, вираховував і знищував логістичні шляхи, якими до ворога надходило військове та матеріальне забезпечення.

Після деокупації Київщини у березні 2022 брав участь у звільненні острова Зміїного. Був першим, хто висадився із гвинтокрила на острів і з кулеметом пробивав шлях побратимам. Та операція не дала змоги за-

чистити о. Зміїний від російського війська, однак дозволила спланувати наступні, що завершилися звільненням острова у липні 2022.

У червні 2022 виконував бойові завдання в Луганській області, в умовах переваги ворога у живій силі, техніці та артилерії.

Загинув під час штурму ворожих позицій біля м. Сіверськодонецька, тіло захисника перебувало на окупованій території.

За особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (2022, посмертно).

15.12.2022 на будівлі авіакосмічного ліцею, де навчався О. Чуб, встановлено пам'ятний знак.

У березні 2024 на фасаді будинку у м. Києві, де жив Герой, встановили меморіальну дошку.

На честь О. Чуба перейменовано вулицю в м. Харкові (2024).

В. Хоренко, генерал-майор ЗСУ, командувач ССО ЗСУ у 2022–2023: «Олександр постійно рвався у бій, ніколи не пропускав жодного завдання, не просив його підмінити, не жалівся на втому... Коли ми виконували завдання на Сході та Півдні України, у тому числі, коли звільняли Зміїний, кожного разу виходила інша група, бійці мінялися — хтось відпочивав, набирався сил, інші йшли у бій і навпаки. Олександр же брав участь у завданнях постійно...».

Цит. за: Герой України Чуб Олександр Сергійович // Головне управління розвідки. URL: <https://gur.gov.ua/content/heroi-ukrainy-chub-oleksandr-serhiiiovych.html>

Література

Пам'яті Героя України, молодшого лейтенанта Олександра Чуба // Укрінформ. 2025. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3948361-pamati-geroa-ukraini-molodsogo-lejtenanta-oleksandra-cuba.html>

Герой України Чуб Олександр Сергійович // Головне управління розвідки. URL: <https://gur.gov.ua/content/heroi-ukrainy-chub-oleksandr-serhiiiovych.html>

Олександр Чуб // Платформа пам'яті Меморіал. URL: <https://www.victims.memorial/people/oleksandr-chub>

ЯВОРСЬКИЙ ВОЛОДИМИР ВОЛОДИМИРОВИЧ

Яворський Володимир Володимирович (02.12.1994, м. Київ, Україна — 30.05.2024, м. Часів Яр Бахмутського району Донецької області, Україна; похований 08.06.2024 у рідному місті) — спортсмен, військовослужбовець, старший лейтенант Головного управління розвідки Міністерства оборони України (ГУР МО України), Герой України (2025, посмертно).

Навчався у Спеціалізованій школі з поглибленим вивченням англійської мови № 165 м. Києва, закінчив Київський військовий лицей імені Івана Богуня (2012). Вищу освіту здобув у Державному університеті інформаційно-комунікаційних технологій у м. Києві (2018, спеціальність «Комп'ютерна інженерія»). Навчався в Національному університеті водного господарства та природокористування (м. Рівне) на факультеті фізичної культури і спорту та Національному університеті «Одеська політехніка» (спеціальність «Публічне управління та адміністрування»).

Професійно займався регбі. Виступав за київський клуб «Антарес», який двічі ставав чемпіоном столиці з регбі-15, володарем Суперкубка м. Києва, чемпіоном України з регбі-15 серед команд Вищої ліги (2014, 2016) та бронзовим призером вітчизняної Суперліги (2017). Пройшов навчання у Великій Британії, тренувався в Ізраїлі. Отримав сертифікат тренера 1-го рівня за програмою Світової федерації регбі, тренував дітей.

На початку повномасштабного військового вторгнення РФ в Україну (24.02.2022) вступив до лав Добровольчого формування територіальної громади «Щит Василькова». Улітку 2022 перейшов до підрозділу

спеціального призначення «Артан» ГУР МО України, де виконував обов'язки командира штурмового взводу. Позивний «Камаз».

Брав участь у боях за м. Ірпінь Київської області, м. Бахмут Донецької області та м. Куп'янськ Харківської області. Виявляв диверсійно-розвідувальні групи, виконував бойові рейди на територію ворога. Брав участь у підготовці та виконанні спеціальних операцій ГУР на Півдні України: Херсонський та Миколаївський напрямки, акваторія Чорного моря.

2023 обороняв м. Бахмут; зокрема врятував з ураженого транспортного засобу двох побратимів, а пізніше забезпечив вихід воїнів із напівоточення. Був двічі поранений, але після реабілітації повертався до виконання бойових завдань.

Упродовж двох діб розвідувальна група, яку очолював В. Яворський, відбивала ворожі штурми в Бахмутському районі, знищивши понад 50 піхотинців і 5 одиниць техніки ворога. У м. Часів Яр захисники потрапили під артилерійський обстріл. 30.05.2024 командир загинув від осколкового поранення під час евакуації пораненого побратима.

Похований на Алеї Слави Лук'янівського кладовища в Києві.

За особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (2025, посмертно).

У парку імені М. Зерова (м. Київ), де колись тренувався В. Яворський, 15.04.2025 висаджено дерево пам'яті — дуб.

На його честь 13.09.2025 проведено турнір із регбі на стадіоні «Спартак» у м. Києві.

Література

Міллер І. Загинув, рятуючи побратимів. Згадаймо Володимира Яворського // Главком. 11.06.2025. URL: <https://glavcom.ua/country/society/zahinuv-rjatujuchi-pobratimiv-zhadajmo-volodimira-javorsko-ho-1004855.html>

Янгол спорту. У пам'ять про Героя України Володимира Яворського провели турнір з регбі // РБК-Україна. 13.09.2025. URL: <https://www.rbc.ua/rus/news/ngol-sportu-pam-yat-geroya-ukrayini-volodimira-1757758975.html>

Президент вручив ордени «Золота Зірка» Героям України та передав нагороди

рідним загиблих Героїв // Президент України. Офіційне інтернет-представництво. 11.10.2025. URL: <https://www.president.gov.ua/news/prezident-vruchiv-ordeni-zolota-zirka-geroyam-ukrayini-ta-pe-100745>

Яворський Володимир Володимирович // Солом'янська районна в місті Києві адміністрація. Офіційний вебпортал. 25.11.2025. URL: <https://solom.kyivcity.gov.ua/yavorskyi-volodymyr-volodymyrovych>

<i>Пам'ять як символічний ресурс. Увічнення пам'яті про героїв російсько- української війни .....</i>	<i>3</i>

<i>Багнюк Сергій Каленикович.....</i>	<i>13</i>
<i>Беліков Олексій Олександрович .....</i>	<i>15</i>
<i>Білоус Микола Олександрович .....</i>	<i>17</i>
<i>Бобрицький Павло Сергійович .....</i>	<i>20</i>
<i>Богатиренко Владислав Миколайович ...</i>	<i>23</i>
<i>Буряк Данило Олексійович .....</i>	<i>26</i>
<i>Ваховський Іван Володимирович .....</i>	<i>29</i>
<i>Волочаєв Денис Олександрович .....</i>	<i>33</i>
<i>Гілянчук Юрій Володимирович.....</i>	<i>36</i>
<i>Голуб Роман Миронович .....</i>	<i>38</i>
<i>Гукало Василь Михайлович.....</i>	<i>41</i>
<i>Деменев Валерій Анатолійович.....</i>	<i>43</i>
<i>Дерех Віталій Мирославович .....</i>	<i>45</i>
<i>Дзюбка Олексій Миколайович .....</i>	<i>50</i>
<i>Дробіленко Андрій Іванович .....</i>	<i>53</i>
<i>Дудай Віталій Вікторович.....</i>	<i>55</i>
<i>Єрофєєв Макар Володимирович .....</i>	<i>57</i>
<i>Вовк Андрій Богданович.....</i>	<i>60</i>
<i>Зайцев Олег Григорович.....</i>	<i>63</i>
<i>Зеленюк Вадим Сергійович.....</i>	<i>65</i>
<i>Гах Роман Васильович .....</i>	<i>68</i>
<i>Калагурський Богдан Петрович.....</i>	<i>70</i>
<i>Каплунов Дмитро Віталійович .....</i>	<i>73</i>
<i>Керничний Геннадій Русланович .....</i>	<i>76</i>
<i>Кириленко Сергій Володимирович.....</i>	<i>81</i>
<i>Кісельов Володимир Володимирович.....</i>	<i>84</i>
<i>Климчук Валентин Васильович .....</i>	<i>86</i>
<i>Коваленко Антон Ростиславович.....</i>	<i>88</i>
<i>Коваленко Олексій Олександрович.....</i>	<i>90</i>
<i>Коваль Віталій Борисович.....</i>	<i>93</i>
<i>Ковальчук Юрій Олександрович.....</i>	<i>96</i>

<i>Колесніченко Ігор Андрійович.....</i>	<i>98</i>
<i>Копань Василь Юрійович .....</i>	<i>101</i>
<i>Король Сергій Володимирович.....</i>	<i>104</i>
<i>Косовський Василь Сергійович .....</i>	<i>107</i>
<i>Костюченко Сергій Петрович.....</i>	<i>109</i>
<i>Коцик Андрій Михайлович.....</i>	<i>112</i>
<i>Коцур Іван Анатолійович .....</i>	<i>115</i>
<i>Кривоносов Сергій Сергійович .....</i>	<i>118</i>
<i>Кучук Віктор Васильович .....</i>	<i>121</i>
<i>Лемешенко Євгеній Олегович.....</i>	<i>123</i>
<i>Лисиця Віталій Олексійович .....</i>	<i>125</i>
<i>Лінійчук Андрій Андрійович.....</i>	<i>127</i>
<i>Лояк Анатолій Миколайович .....</i>	<i>130</i>
<i>Люташин Андрій Олександрович .....</i>	<i>132</i>
<i>Лях Максим Сергійович.....</i>	<i>135</i>
<i>Маслак Олександр Вікторович .....</i>	<i>137</i>
<i>Масловський Дмитро Олегович.....</i>	<i>139</i>
<i>Матійчук Василь Васильович .....</i>	<i>142</i>
<i>Махачек Олександр Ярославович.....</i>	<i>146</i>
<i>Миронюк Сергій Сергійович.....</i>	<i>149</i>
<i>Мишавий Олексій Вікторович .....</i>	<i>152</i>
<i>Міщенко Сергій Олексійович .....</i>	<i>154</i>
<i>Небожинський Назар Володимирович ...</i>	<i>157</i>
<i>Нестеренко Віталій Миколайович .....</i>	<i>159</i>
<i>Одуд Вадим Миколайович.....</i>	<i>162</i>
<i>Орлов Олександр Олександрович .....</i>	<i>165</i>
<i>Павлишин Іван Іванович.....</i>	<i>168</i>
<i>Подибайло Данило Андрійович.....</i>	<i>171</i>
<i>Поливяний Віктор Віталійович.....</i>	<i>174</i>
<i>Поліщук Василь Валерійович.....</i>	<i>177</i>
<i>Примаченко Володимир Васильович .....</i>	<i>181</i>
<i>Рахманов Ігор Борисович .....</i>	<i>185</i>
<i>Самофал Денис Вікторович .....</i>	<i>188</i>
<i>Скворцов Владислав Юрійович.....</i>	<i>192</i>
<i>Солоп Владислав Ігорович.....</i>	<i>195</i>
<i>Стрижак Максим Іванович.....</i>	<i>198</i>
<i>Сучков Сергій Веніамінович.....</i>	<i>202</i>
<i>Табала Сергій Олександрович.....</i>	<i>205</i>
<i>Ткаченко Сергій Володимирович .....</i>	<i>208</i>
<i>Українець Володимир Володимирович ...</i>	<i>210</i>
<i>Хижняк Олексій Леонідович.....</i>	<i>213</i>
<i>Ходаківський В'ячеслав Анатолійович ..</i>	<i>215</i>
<i>Ціюсь Денис Валерійович.....</i>	<i>218</i>
<i>Чуб Олександр Сергійович.....</i>	<i>221</i>
<i>Яворський Володимир Володимирович...</i>	<i>223</i>

Джерела інформації

Вебсайти органів влади й посадових осіб України,
військових формувань та правоохоронних органів:

Верховна Рада України // URL: <https://www.rada.gov.ua/>
Головне управління розвідки Міністерства оборони України // URL: <https://gur.gov.ua/>
Державна прикордонна служба України // URL: <https://dpsu.gov.ua/>
Міністерство у справах ветеранів // URL: <https://mva.gov.ua/>
Міністерство оборони України // URL: <https://www.mil.gov.ua/>
Національна гвардія України // URL: <https://ngu.gov.ua/>
Президент України // URL: <https://www.president.gov.ua/>
Служба безпеки України // URL: <https://ssu.gov.ua/>

Офіційні сторінки Генерального штабу Збройних сил України,
оперативних командувань, родів військ у соціальних мережах:

ВМС ЗС України // URL: <https://www.facebook.com/navy.mil.gov.ua>
Генеральний штаб ЗСУ // URL: <https://www.facebook.com/GeneralStaff.ua>
Командування Повітряних сил ЗСУ // URL: <https://www.facebook.com/kpszsuz>
Оперативне командування «Схід» // URL: <https://www.facebook.com/EastOC>
Оперативне командування «Північ» // URL: <https://www.facebook.com/kommander.nord>
Служба безпеки України // URL: <https://www.facebook.com/SecurSerUkraine>

Сторінки інформаційних агенств і ЗМІ:

24 канал // URL: <https://24tv.ua/>
АрміяInform // URL: <https://armyinform.com.ua/>
Вечірній Київ // URL: <https://vechirniy.kyiv.ua/>
Главком // URL: <https://glavcom.ua/>
Голос України // URL: <http://www.golos.com.ua/>
Експрес // URL: <https://expres.online/>
Новинарня // URL: <https://novynarnia.com/>
Суспільне // URL: <https://suspilne.media/>
ТСН // URL: <https://tsn.ua/>
Українська правда // URL: <https://www.pravda.com.ua>
Укрінформ // URL: <https://www.ukrinform.ua/>
Урядовий кур'єр // URL: <https://ukurier.gov.ua/uk/>
Цензор. Нет // URL: <https://censor.net/>

Офіційні сторінки місцевих органів влади:

Авангардівська територіальна громада // URL: <https://avangard.od.gov.ua/>
Броварська міська рада // URL: <https://brovary-rada.gov.ua/>
Бродівська міська територіальна громада // URL: <https://mrbrody.dosvit.org.ua/>
Верхньодніпровська міська рада // URL: <https://vdn.gov.ua/>
Вінницька обласна військова адміністрація // URL: <https://www.vin.gov.ua/>
Володимир // URL: <https://volodymyrrada.gov.ua/>
Донецька обласна державна адміністрація // URL: <https://dn.gov.ua/>
Камінь-Каширська міська громада // URL: <https://krmk-gromada.gov.ua/>
Ковельська міська рада // URL: <https://kowlrada.gov.ua/sekretariat/>

Коростенська міська рада // URL: <https://korosten-rada.gov.ua/>
Краснокутська селищна рада // URL: <https://krkut.gov.ua/>
Миколаївська обласна державна адміністрація // URL: <https://www.mk.gov.ua/>
Одеса // URL: <https://omr.gov.ua/>
Оржицька селищна рада // URL: <https://orz-rada.gov.ua/>
Рожнівська сільська рада // URL: <https://rozhnivska-gromada.gov.ua/>
Сахновщинська селищна рада // URL: <https://sahgromada.gov.ua/>
Солом'янська районна в місті Києві державна адміністрація // URL: <https://solom.kyivcity.gov.ua/>
Фастів. Офіційний сайт міської ради та її виконавчих органів // URL: <https://fastiv-rada.gov.ua/>
Хмельницька міська рада // URL: <https://www.khm.gov.ua/>
Чернігівська обласна військова адміністрація // URL: <https://cg.gov.ua/index.php?tp=main>
Чигиринська міська територіальна громада // URL: <https://chigirinskaotg.gov.ua/>
Чугуївська міська рада // URL: <https://chuguiv-gromada.gov.ua/>
Шполянська об'єднана територіальна громада // URL: <https://shpol-a-otg.gov.ua/>
Яворівська районна державна адміністрація // URL: <https://javoriv-rda.gov.ua/>

Книги пам'яті та галереї пошани:

Галерея пошани і пам'яті // Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара.
URL: https://www.dnu.dp.ua/view/galereja_pamiaty
Герої не вмирають! // Острозька міська рада. URL: <https://ostroh-rada.gov.ua/heroes.html>
Герої професійно-технічної освіти Львівщини // URL: <https://heroipto.lviv.ua/>
Книга пам'яті Ірпінської міської територіальної громади // URL: <https://irpinmemory.org/>
Книга пам'яті органів системи МВС // URL: <https://memory-book.mvs.gov.ua/>
Книга пам'яті полеглих за Україну // URL: <https://old.memorybook.org.ua/index.htm>
Книга пам'яті Сумської області // URL: <https://sumymemory.gov.ua/>
Книга пам'яті // Чугуївська міська рада. URL: <https://chuguiv-gromada.gov.ua/category/kniga-pamyati/>
Платформа пам'яті Меморіал // URL: <https://memorial.ua/>
Український меморіал // URL: <https://ukraine-memorial.org/>

Статті про Героїв України оприлюднено на порталі e-ВУЕ

URL: <https://vue.gov.ua/>

Державна наукова установа «Енциклопедичне видавництво»

URL: <https://ev.vue.gov.ua/>

«Велика українська енциклопедія» в соціальних мережах

<https://www.facebook.com/vue.gov.ua/>

https://t.me/in_vue

Довідкове видання

**ГЕРОЇ УКРАЇНИ.
Російсько-українська війна**

Випуск 4

Упорядники:

к. і. н. Наталія Гаврилишина,
д. і. н., проф. Алла Киридон

Авторський колектив:

д. і. н., проф. Алла Киридон (кер. авт. колективу); д. філос. н., проф. Алла
Арістова; к. і. н. Наталія Гаврилишина; Катерина Торопчинова.

Дизайн:

Михайло Гутман